

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ

ΚΑΙ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΠΜΣ: ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ- ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**Οι επιπτώσεις των αθλητικών εγκαταστάσεων στον
αστικό χώρο:**

Η περίπτωση των γηπέδων της Λάρισας.

Ιωάννα Γιαννακοπούλου

Επιβλέπων καθηγητής:

Αλέξιος Δέφνερ

ΒΟΛΟΣ, 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	5
ABSTRACT.....	6
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	7
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	11
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ	16
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	18
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	20
1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ, ΠΟΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.....	23
1.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ.....	23
1.1.1 ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ – Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	24
1.2 ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	26
1.2.1 ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	26
1.2.2 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	28
1.2.3 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ- ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΓΠΣ	29
1.2.4 ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ.....	30
1.2.5 ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ.....	31
1.3 ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	33
1.3.1 ΙΣΠΑΝΙΑ	33
1.3.2 ΑΙΤΑΛΙΑ.....	36
1.3.3 ΙΡΑΝΔΙΑ	37
1.3.4 ΓΑΛΛΙΑ	38
1.4 ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	39
1.4.1 ΑΤΤΙΚΗ.....	39
1.4.2 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.....	42
1.4.3 ΒΟΛΟΣ.....	44

1.4.4	ΛΑΡΙΣΑ	45
1.4.5	ΚΡΗΤΗ.....	46
1.4.6	ΠΑΤΡΑ	48
2	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ / ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ..	49
2.1	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΕΝΟΣ ΕΡΓΟΥ– ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ..	49
2.2	ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ- ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.....	52
2.3	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ.....	54
2.3.1	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ.....	56
2.3.2	ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	57
2.3.3	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	58
3	ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	59
3.1	ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	59
3.2	ΛΟΓΟΙ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	61
3.3	Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ	64
3.4	ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΓΗΠΕΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ.....	66
3.4.1	AJAX- AMSTERDAM ARENA.....	66
3.4.2	BAYERN – ALLIANZ ARENA.....	69
3.4.3	ARSENAL- EMIRATES STADIUM.....	73
4	Η ΛΑΡΙΣΑ ΩΣ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	79
4.1	Η ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ, Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ.....	79
4.2	ΟΙ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ.....	81
4.3	ΣΤΑΔΙΟ ΑΛΚΑΖΑΡ	82
4.4	ΑΕΛ FC ARENA	84
4.4.1	ΛΟΓΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΑΔΙΟΥ.....	84
4.4.2	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ.....	85
4.4.3	ΤΟ ΟΝΟΜΑ, Η ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ.	86

4.4.4	ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	89
4.4.5	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΓΗΠΕΔΟΥ	89
4.4.6	ΣΥΝΟΛΑ ΕΡΓΑ ΛΟΓΩ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ	91
5	ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ.....	93
5.1	ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	93
5.2	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ	97
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	151
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	154
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	162

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο αθλητισμός σήμερα έλκει το ενδιαφέρον σημαντικής μερίδας του πληθυσμού των ανεπτυγμένων κοινωνιών. Το ενδιαφέρον αυτό είναι πολύμορφο με κοινό παρονομαστή πάντοτε την οικονομική σημασία του αθλητισμού η οποία έχει αυξηθεί με ραγδαίους ρυθμούς και κάνει τον αθλητισμό αντικείμενο μελέτης των επιστημών της πολεοδομίας, της χωροταξίας, της οικονομίας κ.α. Άξια παρατήρησης είναι η δημιουργία των αθλητικών εγκαταστάσεων, η χωροθέτησή τους στον αστικό ιστό και οι επιπτώσεις τους σε διάφορους τομείς. Σκοπός της εργασίας είναι να αναλύσει και να αξιολογήσει τις επιπτώσεις των αθλητικών εγκαταστάσεων και των αθλητικών γεγονότων. Θα αναλυθούν και περιπτώσεις γηπέδων που αποτελούν ιδιαίτερα αναγνωρίσιμα παραδείγματα μετεγκατάστασης στην Ευρώπη. Το κεντρικό ερώτημα είναι το κατά πόσο η χωροθέτηση και η μετεγκατάσταση ενός αθλητικού γηπέδου επηρεάζει τον αστικό χώρο και αντίστροφα. Μελέτη περίπτωσης είναι το στάδιο της Λάρισας Αλκαζάρ, το νέο γήπεδο AEL FC ARENA και η μετεγκατάστασή του. Κύριος άξονας της εργασίας είναι η συγκριτική αξιολόγηση των θετικών και αρνητικών συνεπειών που επέφερε η μετεγκατάσταση.

Λέξεις κλειδιά: αθλητικές εγκαταστάσεις, μετεγκατάσταση, επιπτώσεις, στάδιο Αλκαζάρ, AEL FC ARENA

ABSTRACT

Nowadays, sports attract the interest of a significant portion of population in developed societies. That interest is multidimensional with a common feature being the economic importance of sports, which has rapidly increased and has made sports object of study to sciences such as urban planning, country planning and economics. The development of sports facilities, their positioning in urban fabric and their effects in several areas are fairly noticeable. This study attempts to analyse and assess the impacts of sports facilities and sports events. Popular examples of relocation of European sports facilities will be analysed. The main question that has to be answered is how the relocation of a stadium affects the urban area and vice versa. As a case study, we analyse and assess the impacts of sports facilities and sports events from the relocation of the stadium of Larissa “Alkazar” to its new football pitch “AEL FC ARENA”. This study mainly focuses on the comparative assessment of the positive and negative effects caused from the relocation.

Key words: sports facilities, relocation, effects, stadium “Alkazar”, “AEL FC ARENA”

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ.....	94
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	94
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3:ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΤΗΣ ΑΕΛ.....	95
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΑΝ ΕΙΝΑΙ ΟΠΑΔΟΙ- ΦΙΛΑΘΛΟΙ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ.....	96
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.5:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΙΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.....	96
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.6:ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΑΛΚΑΖΑΡ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΑΕΛ FC ARENA.....	97
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.7:ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΧΡΩΜΑΤΟΣ-ΚΑΤΑΤΑΞΗ.....	99
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.8:ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ.....	99
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.9:ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΑΛΚΑΖΑΡ ΚΑΙ ΤΟ ΓΗΠΕΔΟ ΑΕΛ FC ARENA ΣΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ: ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΕΚΤΑΣΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ.....	101
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.10:ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΟΣΕ, ΚΤΕΛ, ΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ, ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΔΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ.....	103
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.11:ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΟΣΕ, ΚΤΕΛ, ΑΣΤΙΚΕΣ	

ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ, ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΔΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ.....104

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.12:ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΔΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ.....111

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.13:ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.....114

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.14:ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....117

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.15:ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.....117

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.16:ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....118

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.17:ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.....118

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.18:ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ,ΤΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ, ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ, ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ, ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....120

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.19:ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ,ΤΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ, ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ, ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ,

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA.....125

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.20:ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA.....130

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.21:ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ
ΑΛΚΑΖΑΡ ΣΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΣΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ
ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ, ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΕΙΤΝΙΑΣΗΣ, ΣΤΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ
ΧΡΗΣΗΣ ΓΗΣ, ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ , ΣΤΙΣ ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΙ Η
ΥΠΑΡΞΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ.....134

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.22:ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ
ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA ΣΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΣΤΗ ΜΕΙΩΣΗ
ΤΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ, ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΕΙΤΝΙΑΣΗΣ, ΣΤΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ
ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΓΗΣ, ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ , ΣΤΙΣ ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΙ Η
ΥΠΑΡΞΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ.....135

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.23:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ
ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ
ΑΛΚΑΖΑΡ.....144

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.24:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ
ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ.....144

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.25:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ
ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ
ΑΛΚΑΖΑΡ.....145

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.26:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ
ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ
ΑΛΚΑΖΑΡ.....145

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.27:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΗΝ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ.....146

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.28:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.....146

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.29:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΑΝ ΤΟ ΓΗΠΕΔΟ ΑΕΛ FC ARENA ΘΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΘΕΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.....149

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.30:ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΑΝ ΤΟ ΓΗΠΕΔΟ ΑΕΛ FC ARENA ΘΑ ΕΧΕΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΠΗΧΗΣΗ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΤΑΔΙΟ ΑΛΚΑΖΑΡ.....149

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	5.1:ΚΑΤΑΝΟΜΗ	ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ	ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ.....	94
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	5.2:ΑΠΕΙΚΟΝΗΣΗ	ΤΟΥ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ	ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ.....	95
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	5.3:ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ	ΣΧΕΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ ΜΕ	ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΤΗΣ ΑΕΛ.....	95
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	5.4:ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΘΛΩΝ- ΟΠΑΔΩΝ	ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΗΣ	ΑΕΛ.....	96
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	5.5:ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΠΟΣΟΙ ΑΠΟ ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ	ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ	ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.....	97
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	5.6:ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΕΚΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ	ΑΛΚΑΖΑΡ.....		101
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	5.7:ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΕΚΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ	ΑΕΛ FC ARENA.....		102
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	5.8:ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ	ΑΛΚΑΖΑΡ.....		102
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	5.9:ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΟΥ	ΑΕΛ FC ARENA.....		102
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	5.10:ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ	ΑΛΚΑΖΑΡ ΜΕ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΤΟΥ	ΟΣΕ.....	104
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ	5.11:ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ	ΑΕΛ FC ARENA ΜΕ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΤΟΥ	ΟΣΕ.....	105

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.12:ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΜΕ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΤΟΥ ΚΤΕΛ ΛΑΡΙΣΑΣ.....	105
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.13:ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA ΜΕ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΤΟΥ ΚΤΕΛ ΛΑΡΙΣΑΣ.....	106
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.14:ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΜΕ ΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.....	106
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.15:ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA ΜΕ ΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.....	107
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.16:ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΑΠΟ Τ Ο ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.....	107
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.17:ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.....	108
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.18:ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΔΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ.....	112
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.19:ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΔΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ.....	112
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.20:ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	115
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.21:ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.....	115
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.22:ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	116
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.23:ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.....	116

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.24:ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	120
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.25:ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	121
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.26:ΑΝΑΓΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	121
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.27:ΥΠΑΡΞΗ ΑΛΛΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	122
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.28: ΥΠΑΡΞΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	122
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.29:ΥΠΑΡΞΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	123
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.30:ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	123
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.31:Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.....	126
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.32:ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.....	126
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.33:ΑΝΑΓΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.....	127
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.34:ΥΠΑΡΞΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.....	127
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.35:ΥΠΑΡΞΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.....	128

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.36:ΥΠΑΡΞΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA.....	128
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.37:ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA.....	129
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.38:ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.....	131
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.39:ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.....	131
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.40:ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	132
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.41:ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA.....	132
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.42:ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	136
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.43:ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA.....	136
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.44:ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	137
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.45:ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA.....	137
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.46:ΥΠΑΡΞΗ Η ΑΥΞΗΣΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	138
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.47:ΥΠΑΡΞΗ Η ΑΥΞΗΣΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA.....	138

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.48:ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΕΙΤΝΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	139
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.49:ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΕΙΤΝΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.....	139
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.50:ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	140
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.51:ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.....	140
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.52:ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	141
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.53:ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.....	141
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.54:ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΥΡΩ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ.....	142
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.55:ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΥΡΩ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ.....	142
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.56:ΤΟ ΝΕΟ ΓΗΠΕΔΟ ΑΕΛ FC ARENA ΘΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΘΕΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.....	149
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.57:ΤΟ ΝΕΟ ΓΗΠΕΔΟ ΑΕΛ FC ARENA ΕΧΕΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΠΗΧΗΣΗ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΑΛΚΑΖΑΡ.....	150

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

<u>Εικόνα 1:</u> Το γήπεδο ποδοσφαίρου Camp Nou.....	34
<u>Εικόνα 2:</u> Το γήπεδο ποδοσφαίρου Santiago Bernabéu.....	35
<u>Εικόνα 3:</u> Το στάδιο Wembley.....	36
<u>Εικόνα 4:</u> Το στάδιο Croke Park.....	37
<u>Εικόνα 5:</u> Το στάδιο της Γαλλίας, Stade de France.....	38
<u>Εικόνα 6:</u> Το Παναθηναϊκό Στάδιο.....	40
<u>Εικόνα 7:</u> Το Κεντρικό Ολυμπιακό Στάδιο.....	41
<u>Εικόνα 8:</u> Το ποδοσφαιρικό γήπεδο Καραϊσκάκη.....	42
<u>Εικόνα 9:</u> Το Εθνικό Καυτανζόγλειο Στάδιο Θεσσαλονίκης.....	43
<u>Εικόνα 10:</u> Το Στάδιο ΠΑΟΚ.....	44
<u>Εικόνα 11:</u> Το Πανθεσσαλικό Στάδιο.....	45
<u>Εικόνα 12:</u> Το Στάδιο Αλκαζάρ της Λάρισας.....	45
<u>Εικόνα 13:</u> Το γήπεδο AEL FC ARENA.....	46
<u>Εικόνα 14 & 15:</u> Το Παγκρήτιο Στάδιο.....	47
<u>Εικόνα 16:</u> Το Παμπελοποννησιακό Στάδιο.....	48
<u>Εικόνα 17:</u> Η Οικονομική Επίδραση των Εκδηλώσεων.....	55
<u>Εικόνα 18:</u> Το στάδιο De Meer.....	65
<u>Εικόνα 19:</u> Το γήπεδο Amsterdam ArenA.....	65
<u>Εικόνα 20& 21 :</u> Η περιοχή Amstel III πριν και μετά τις πρωτοβουλίες ανάπλασης.....	68
<u>Εικόνα 22:</u> Το γήπεδο Amsterdam ArenA τη νύχτα.....	69
<u>Εικόνα 23:</u> Το παλιό δημοτικό γήπεδο της ομάδας Bayern Munchen, το γνωστό ως στάδιο της '60 ή των εξηντάρηδων.....	70
<u>Εικόνα 24:</u> Το γήπεδο Allianz ArenA με το κέλυφος του να ακτινοβολεί σε διάφορα χρώματα.....	71
<u>Εικόνα 25:</u> Το εσωτερικό του γηπέδου Allianz ArenA.....	73
<u>Εικόνα 26& 27:</u> Το γήπεδο της ομάδας της Arsenal, Emirates Stadium.....	75
<u>Εικόνα 28:</u> Μία από τις εξέδρες που διατηρήθηκαν του παλιού γηπέδου της ομάδας Arsenal.....	76
<u>Εικόνα 29:</u> Η τοποθεσία του παλιού και του καινούργιου γηπέδου της ομάδας της Arsenal.....	78
<u>Εικόνα 30:</u> Το σύμβολο της πόλης της Λάρισας κάτω από την εκκλησία του Αγίου Αχίλλειου.....	80
<u>Εικόνα 31:</u> Το σύμβολο της πόλης της Λάρισας μπροστά στο γήπεδο του Αλκαζάρ.....	80
<u>Εικόνα 32:</u> Ο εσωτερικός χώρος του σταδίου Αλκαζάρ.....	84
<u>Εικόνα 33:</u> Ο εσωτερικός χώρος του γηπέδου AEL FC ARENA.....	88

<u>Εικόνα 34:</u> Οι αρχικές προδιαγραφές των χρήσεων του γηπέδου AEL FC ARENA.....	88
<u>Εικόνα 35:</u> Η θέση του σταδίου Αλκαζάρ και του γηπέδου AEL FC ARENA στην πόλη της Λάρισας.....	100
<u>Εικόνα 36:</u> Οι διαδρομές αστικών ΚΤΕΛ, σύμφωνα με το Στρατηγικό σχέδιο Ανάπτυξης του Δήμου.....	110
<u>Εικόνα 37:</u> Η θέση του σταδίου Αλκαζάρ.....	113
<u>Εικόνα 38:</u> Η θέση του γηπέδου AEL FC ARENA.....	114
<u>Εικόνα 39:</u> Σχέδιο Λάρισας και θεσμοθετημένες χρήσεις γης.....	148

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΟΤΑ: Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

ΓΓΑ: Γενική Γραμματεία Αθλητισμού

ΓΠΣ: Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο

ΑΕΛ: Αθλητική Ένωση Λάρισας

FC : Football club

N 1337/83: Νόμος 1337 της χρονολογίας 1983

N 2508/97: Νόμος 2508 της χρονολογίας 1997

ΓΟΚ: Γενικός Οικοδομικός Κανονισμός

ΦΕΚ : Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως

ΥΠΕΧΩΔΕ: Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας Δημοσίων Έργων

FIFA: Federation Internationale de Football Association

UEFA: Union of European Football Association

VIP: Very Important People

GAA: Gaelic Athletic Associate

ΟΑΚΑ : Ολυμπιακού Αθλητικού Κέντρου της Αθήνας

IABC: International Association for Bridge and Structural Engineering)

IAAF : International Association of Athletics Federations

ΠΑΟΚ: Πανθεσσαλονίκιος Αθλητικός Όμιλος Κωνσταντινουπολιτών

ΕΑΚ :Εθνικού Αθλητικού Κέντρου Λάρισας (),

ΑΕΠ: Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν

SSSL: Spectator Subsidies Sponsors Local

MCMMG : Media Corporations Merchandising Markets

ARP : Arsenal Regeneration Program

ΕΑΚ: Εθνικό Αθλητικό Κέντρο

Ε. Ο : Εθνική Οδός

ΠΑΕ: Ποδοσφαιρική Ανώνυμη Εταιρία

A.E: Ανώνυμη Εταιρία

A.T.E: Ανώνυμη Τεχνική Εταιρία

A.TE.B.E.: Ανώνυμη Τεχνική Εμπορική Βιομηχανική Εταιρία

ΚΑΠ: Κανονισμός Αγώνων Ποδοσφαίρου

Π.Ε. : Περιφερειακή Ενότητα

ΙΕΚ: Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΚΕΚ: Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης

ΤΕΙ: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

ΚΤΕΛ: Κοινό Ταμείο Είσπραξης Λεωφορείων

ΟΣΕ: Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος

Κ.α.: και άλλα

Κ.λπ.: και τα λοιπά

τ.μ.: τετραγωνικά μέτρα

π.Χ: προ Χριστού

Βλ.: Βλέπε

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο αθλητισμός είναι η συστηματική σωματική καλλιέργεια και δράση με συγκεκριμένο τρόπο, ειδική μεθοδολογία και παιδαγωγική με σκοπό την ύψιστη σωματική απόδοση, ως επίδοση σε αθλητικούς αγώνες, στο αθλητικό και κοινωνικό γίγνεσθαι (Ζέρβας, Ι. 1993).

Ο όρος αθλητισμός στην Ευρώπη, εμπεριέχει κάθε μορφή φυσικής δραστηριότητας και παραπέμπει στην πολύ γνωστή έννοια που υιοθετήθηκε και χρησιμοποιήθηκε στην Ελλάδα, «αθλητισμός για όλους». Ο συγκεκριμένος όρος συμπεριλαμβάνει το σύνολο ανταγωνιστικών ή μη ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων που έχουν σαν στόχο την αναψυχή ή την εξάσκηση αλλά και βελτίωση κάποιων επιδόσεων (Μαπούρας, Α. 2009).

Ο αθλητισμός στις μέρες μας αναπτύσσεται με γρήγορους ρυθμούς με την βοήθεια των σύγχρονων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού και άλλων φορέων. Δημιουργούνται αθλητικές υπηρεσίες, Δημοτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί, προσλαμβάνεται εξειδικευμένο προσωπικό, οργανώνονται ποικίλα προγράμματα και εκδηλώσεις, διαχειρίζονται αθλητικές εγκαταστάσεις και δημιουργούνται δίκτυα συνεργασίας με τους δημότες, τη σχολική κοινότητα, τα αθλητικά σωματεία και πολλούς τοπικούς, περιφερειακούς, εθνικούς και διεθνείς φορείς (Γκανάτσιος Γ. και Γαργαλιάνος Δ., 2009).

Για να έχει μια ουσιαστική βάση ο αθλητισμός, θα πρέπει να συνοδεύεται και από σύγχρονες υποδομές. Με τους νέους χώρους που δημιουργούνται καθημερινά μέσα στα αστικά κέντρα για να εξυπηρετήσουν τους νέους και μη αθλητές, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις που αυξάνουν συνεχώς την προσφορά και την βελτίωση των προδιαγραφών των χώρων αυτών.

Όλοι ασχολούνται με τη δράση της αθλητικής εγκατάστασης. Ωστόσο λίγοι ασχολούνται με το κτίριο όπου διεξάγεται ένας αγώνας. Οι αθλητικές εγκαταστάσεις δεν είναι ένα αδιάφορος και ουδέτερος χώρος, ένα απλό εργαλείο, ένας τόπος υποδοχής αθλητικών δραστηριοτήτων αλλά είναι κάτι πολύ πιο πολύπλοκο. Αν και ξεκίνησε σαν ένας χώρος υποδοχής αθλημάτων εξελίχθηκε σε κάτι πολύ πιο σπουδαίο και σημαντικό για μια πόλη. Οι αθλητικές εγκαταστάσεις δεν είναι τόσο απλές όσο φαίνονται καθώς έχουν πολυδιάστατη οντότητα.

Στη συγκεκριμένη εργασία θα προσπαθήσουμε να δείξουμε την πολυπλοκότητα των σύγχρονων πολυλειτουργικών αθλητικών εγκαταστάσεων, την εικόνα των ελληνικών αθλητικών εγκαταστάσεων σήμερα, την χρηστικότητα τους μέσα στην πόλη, όπως επίσης και την ευρωπαϊκή λογική πάνω στην χρηστικότητα μιας αθλητικής εγκατάστασης μέσα σε μια πόλη.

Ειδικότερα η εργασία διαρθρώνεται ως εξής:

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια αναφορά στις κοινωνικές υποδομές και επιχειρείται μια προσπάθεια θεωρητικής τεκμηρίωσης, αναλύοντας την θεωρία των πόλων ανάπτυξης. Στην συνέχεια επικεντρωνόμαστε στις αθλητικές εγκαταστάσεις. Σχολιάζουμε την χωροθέτηση τους, τον χωροταξικό τους σχεδιασμό και τις προδιαγραφές τους σύμφωνα με την συμβατότητα τους με το ΓΠΣ. Έπειτα γίνεται μία αναφορά των μεγαλύτερων αθλητικών εγκαταστάσεων της Ευρώπης αλλά της Ελλάδας αναλύοντας τις προδιαγραφές τους.

Στο κεφάλαιο δύο σκοπός μας είναι να αναλυθούν και να αξιολογηθούν οι επιπτώσεις, θετικές ή αρνητικές, των αθλητικών εγκαταστάσεων και των αθλητικών γεγονότων που διαδραματίζονται σε αυτές.

Το κεφάλαιο τρία αναφέρεται στις μετεγκαταστάσεις των αθλητικών υποδομών. Εισαγωγικά, γίνονται κάποιες θεωρητικές προσεγγίσεις γενικότερα για την μετεγκατάσταση των επιχειρήσεων. Έπειτα θα γίνει μια προσέγγιση των λόγων της μετεγκατάστασης αλλά και της επιλογής του τόπου χωροθέτησης των. Στο τέλος του κεφαλαίου παρουσιάζονται διεξοδικά τρεις περιπτώσεις αξιόλογων ευρωπαϊκών γηπέδων και των μετεγκαταστάσεων αυτών, που ξεχωρίζουν από τα υπόλοιπα λόγω των χαρακτηριστικών και των πολυδιάστατων επιδράσεών τους. Αυτά είναι το Amsterdam ArenA, το Allianz Arena και το Emirates Stadium. Το καθένα από αυτά αποτελεί διάσημο σύμβολο της πόλης στην οποία βρίσκεται και δέχεται εκατομμύρια επισκέπτες ετησίως. Επίσης, κάποια από αυτά συνδέονται με αστικές αναπλάσεις υποβαθμισμένων περιοχών.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται η ανάλυση της περίπτωσης μελέτης. Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνει την περιπτωσιολογική μελέτη των αθλητικών εγκαταστάσεων της Λάρισας και συγκεκριμένα του γηπέδου ποδοσφαίρου της ομάδας της ΑΕΛ. Αρχικά θα γίνει η καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης του ευρύτερου περιβάλλοντος στο οποίο εντάσσεται το στάδιο Αλκαζάρ και έπειτα το γήπεδο AEL FC ARENA. Αναλυτικότερα στο κεφάλαιο πέντε, θα διερευνηθεί η πρόσφατη μετεγκατάσταση του

γηπέδου από την περιοχή του Αλκαζάρ στην περιοχή Νεάπολη της Λάρισας. Μετά την ανάλυση των ερωτηματολογίων που απαντήθηκαν, θα εντοπιστούν οι επιπτώσεις της χωροθέτησης των αθλητικών εγκαταστάσεων ως αναφορά τον αστικό χώρο. Επιπλέον θα διερευνηθούν οι επιπτώσεις ως προς την κυκλοφοριακή σύνδεση της πόλης, η επιρροή της φυσιογνωμίας της ευρύτερης περιοχής, οι αξίες των γύρω ακινήτων πριν και μετά την μεταφορά του γηπέδου αλλά και γενικότερα η φυσιογνωμία της περιοχής και του περιβάλλοντος όπου εγκαταστάθηκαν οι συγκεκριμένες αθλητικές εγκαταστάσεις. Ακόμη θα αναλυθεί αν η κατασκευή εντάσσεται στο περιβάλλον καθώς και τα κριτήρια της επιλογής του συγκεκριμένου χώρου. Συμπερασματικά, κύριος άξονας της εργασίας θα αποτελέσει η συγκριτική αξιολόγηση των θετικών και αρνητικών συνεπειών που επέφερε η μετεγκατάσταση από τη σκοπιά των οικονομικών, χωρικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προκάλεσαν στην πόλη της Λάρισας.

1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ, ΠΟΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Σε αυτό το κεφάλαιο παρουσιάζεται οι κοινωνικές υποδομές, οι θεωρίες των πόλων ανάπτυξης και αναλύονται θέματα που αφορούν τις αθλητικές εγκαταστάσεις. Παρουσιάζεται το πανευρωπαϊκό περιβάλλον το οποίο παίζει σημαντικό ρόλο στη λειτουργία των σύγχρονων αθλητικών εγκαταστάσεων και στη διαμόρφωση των χαρακτηριστικών τους και περιγράφονται οι επιδράσεις των νέων γηπέδων στην οικονομία και το αστικό περιβάλλον.

1.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Οι κοινωνικές υποδομές περιλαμβάνουν την οικιστική ή αστική υποδομή, την υγειονομική, την εκπαίδευση, τη πολιτιστική, την επιστημονική και την τεχνολογική υποδομή. Οι κοινωνικές υποδομές πρέπει να ανταποκρίνονται στις νέες τεχνολογικές απαιτήσεις τις χωρικές και τομεακές προτεραιότητες των στρατηγικών επιλογών, συμβάλλοντας στην ανταγωνιστικότητα της πόλης, όσο και στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής και της ποιότητας του περιβάλλοντος. Οι δομές σε τοπικό επίπεδο οφείλουν να εξασφαλίζουν την προοπτική των μακροχρόνιων σχεδιαστικών παρεμβάσεων, παρέχοντας την δυνατότητα διαμόρφωσης μιας εκτεταμένης αναπτυξιακής στρατηγικής.

Ο αθλητισμός διαδραματίζει σημαντικό κοινωνικό ρόλο που συμπληρώνει τις αθλητικές και οικονομικές διαστάσεις του. Παρέχει ζωτικής σημασίας υπηρεσίες για την ευεξία της κοινωνίας. Επομένως, οι δήμοι έχουν μεγάλη ευθύνη στην παροχή σύγχρονων αθλητικών εγκαταστάσεων για την υποστήριξη του αθλητισμού.

Οι κοινωνικές υποδομές συνεπώς και οι αθλητικές εγκαταστάσεις θεωρούνται πόλοι έλξης. Η δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων αποτελεί ένα οικονομικό εγχείρημα με μεγάλες κοινωνικές προεκτάσεις. Οι επιδράσεις μπορούν να προκληθούν σε οικονομικό, αναπτυξιακό και χωροταξικό επίπεδο. Είναι γενικώς αποδεκτό και αποτελεί αναγκαίο παράγοντα το γεγονός ότι η δημιουργία μιας αθλητικής εγκατάστασης θα αποφέρει στην πόλη, περιφέρεια και χώρα που την φιλοξενεί την πραγματοποίηση αθλητικών διοργανώσεων είτε μεγάλης είτε μικρής εμβέλειας. Οι υποδομές, η κατασκευή νέων ή η βελτίωση και ανανέωση των παλαιών, αποτελούν ένα

από τα μεγαλύτερα, και ίσως το πιο σημαντικό μέσο άσκησης της Περιφερειακής Πολιτικής. Έτσι οι υποδομές μπορούν να διακριθούν με τα εξής κριτήρια (Κόνσολας, Ν.1997).

- Το τομεακό κριτήριο. Σε αυτήν την κατηγορία εντάσσονται οι υποδομές τηλεπικοινωνιών, ύδρευσης και αποχέτευσης, κτιριακές καθώς και αναψυχής και αθλητισμού.
- Το γεωμετρικό κριτήριο. Στο συγκεκριμένο κριτήριο έχει σημασία το κατά πόσο μια υποδομή επηρεάζει την γύρω περιοχή και σε ποια κατεύθυνση. Έτσι διαχωρίζουμε τις:
 - ο Σημειακές ή κομβικές, δηλαδή υποδομές που αναφέρονται σε ένα σημείο στο χώρο όπως στάδια, κτιριακές εγκαταστάσεις, αεροδρόμια.
 - ο Ζωτικές ή γραμμικές, όπως οι οδικοί ή οι σιδηροδρομικοί άξονες που δεν επηρεάζουν μόνο ένα σημείο στο χώρο ή την γύρω περιοχή του αλλά εντάσσονται στους παράγοντες επιρροής όλης της χώρας.
 - ο Δικτυακές υποδομές, όπως τα ενεργειακά δίκτυα, οι τηλεπικοινωνίες κ.α.
- Το είδος της εξυπηρετούμενης ανάγκης. Ο τομέας των υποδομών που εξυπηρετεί μόνο τις επιχειρήσεις όπως ένα εμπορικό λιμάνι ονομάζεται Υποδομή Τομέων Παραγωγής. Ενώ οι υποδομές που εξυπηρετούν μόνο τον πολίτη όπως για παράδειγμα ο τομέας της υγείας ή οι αθλητικές εγκαταστάσεις ονομάζονται κοινωνικές υποδομές (Biehl, 1991).

Οι νέες υποδομές αποτελούν πόλο έλξης για την γύρω περιοχή στην οποία εγκαθίστανται και επηρεάζουν την όλη χωρική διάρθρωση και διάταξη των δραστηριοτήτων γύρω τους σε αυτήν την περιοχή. Η σημασία και το μέγεθος της εγκατάστασης παίζουν πρωτεύοντα ρόλο και ανάλογα με αυτά μεταβάλλεται η ακτίνα επιρροής της αθλητικής υποδομής και οι επιδράσεις της.

1.1.1 ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ – Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Η έννοια του πόλου ανάπτυξης διατυπώθηκε για πρώτη φορά από το Γάλλο οικονομολόγο Perroux ο οποίος υποστηρίζει ότι «η ανάπτυξη δεν εμφανίζεται παντού και μονομιάς αλλά σε σημεία ή πόλους ανάπτυξης με κυμαινόμενες εντάσεις, διαχέεται μέσα από διάφορα δίκτυα και προκαλεί διαφοροποιημένα τελικά αποτελέσματα για το σύνολο της οικονομίας» (Perroux, 1955). Ο ορισμός αυτός διατυπώθηκε σε όρους οικονομικούς και όχι σε όρους γεωγραφικού χώρου. «Ο οικονομικός χώρος

προσδιορίζεται ως πεδίο δυνάμεων που αποτελείται από κέντρα από τα οποία πηγάζουν κεντρόφυγες δυνάμεις και προς τα οποία έλκονται κεντρομόλες δυνάμεις».

Η κυρίαρχη ιδέα της θεωρίας του Perroux συνοψίζεται στη διαπίστωση ότι η χωρική συγκέντρωση των οικονομικών δραστηριοτήτων σε ένα αστικό κέντρο, που περιβάλλεται από μια προβληματική ή καθυστερημένη περιοχή, θα αυξήσει το εισόδημα της περιοχής στο σύνολό της. Η αύξηση αυτή θα είναι μεγαλύτερη από εκείνη που θα μπορούσε να προκληθεί αν οι οικονομικές δραστηριότητες δεν ήταν συγκεντρωμένες, αλλά ομοιόμορφα ή τυχαία κατανομημένες. Αργότερα ο Boudeville διεύρυνε τη θεωρία του Perroux για να συμπεριλάβει και τη γεωγραφική διάσταση του «*πόλου ανάπτυξης*».

Η πρώτη θεωρητική προσέγγιση, πάντως, έγινε από τον Christaller με την διατύπωση της θεωρίας της «κεντρικής θέσης», σύμφωνα με την οποία κεντρικές λειτουργίες ενός αστικού κέντρου είναι εκείνες που εξυπηρετούν τη γύρω «συμπληρωματική περιοχή». Η πόλη, επομένως, που διαθέτει τις λειτουργίες αυτές βρίσκεται σε «κεντρική θέση» στο σύστημα των οικισμών (Κόνσολας, Ν.1997). Η πολική περιφέρεια μπορεί να ορισθεί ως σύνολο ιεραρχικά διαρθρωμένων χωρικών μονάδων που έχουν λειτουργική συνεκτικότητα και αλληλεξάρτηση μεταξύ τους, με σειρά σχέσεων και ροών, και επηρεάζονται από ένα κεντρικό πόλο.

Σύμφωνα λοιπόν και με τα παραπάνω ο πόλος ανάπτυξης δε θα είναι η ίδια η πόλη αλλά μια εγκατάσταση και γενικότερα η περιοχή στην οποία μπορεί να διεξάγεται μια αθλητική διοργάνωση. Επίσης μπορεί εξηγήσει ότι ένα σύνολο εγκαταστάσεων που θα καλύψουν τις ανάγκες οποιασδήποτε διοργάνωσης θα έχει πολλαπλάσια αποτελέσματα συγκριτικά με μια μεμονωμένη υποδομή. Αυτό συμβαίνει διότι η διεξαγωγή της μπορεί να πραγματοποιηθεί σε πολλές εγκαταστάσεις, το οποίο σημαίνει επιμέρους πόλους ανάπτυξης και έλξης παράπλευρων δραστηριοτήτων στην διοργάνωση σε ένα μεγάλο μέρος της επικράτειας αν όχι σε όλη της την επιφάνεια.

Συνεπώς μια αθλητική εγκατάσταση που θα καλύψει ένα αθλητικό γεγονός, από τη λήψη της απόφασης του να διοργανωθεί μέχρι την πραγματοποίησή του αλλά και ιδιαίτερα μετά την λήξη του, είναι γεγονός ότι προκαλεί αλυσιδωτές οικονομικές, χωρικές και περιβαλλοντικές επιδράσεις τόσο στην γύρω του περιοχή όσο και σε όλη την χώρα. Η αναπτυξιακή δυναμική της διοργάνωσης θα διαχυθεί σε όλη την περιοχή με ένα συγκεκριμένο πόλο έλξης (Κόνσολας, Ν.1997)

1.2 ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Η αύξηση του αριθμού των αθλητικών συναντήσεων, του είδους των αθλητικών γεγονότων, των γεγονότων αναψυχής αλλά και των θεατών που τα παρακολουθούν φέρνει την ανάγκη για δημιουργία νέων αθλητικών εγκαταστάσεων. Άλλοι σημαντικοί λόγοι είναι :

α) η ανάπτυξη των αθλημάτων στην περιφέρεια διότι γίνεται ευκολότερα η προσέλκυση θεατών και είναι μικρότερο το κόστος της κατασκευής τους ή η ενοικίαση των χώρων αυτών

β) η εικόνα ή η θετική δημοσιότητα που προσφέρει σε μια περιοχή η ομάδα που πρωταγωνιστεί στο άθλημα της, ωθεί την τοπική κοινωνία να δημιουργήσει εγκαταστάσεις για την αποκλειστική χρήση της ομάδας αυτής

γ) τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν από τις αθλητικές εγκαταστάσεις αλλά και από τις διοργανώσεις που πραγματοποιούνται σε αυτήν.

Συνήθως, η ζήτηση για τα αθλητικά γεγονότα είναι ανάλογη με το μέγεθος του πληθυσμού της περιοχής που τα φιλοξενεί. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα που μπορούν να αναφερθούν ώστε να πιστοποιήσουν ότι μία εγκατάσταση που την δεκαετία του 1960 μπορείτε να θεωρούνταν επαρκής, λίγα χρόνια αργότερα μπορεί να μην ικανοποιούσε τις ανάγκες συγκεκριμένων αθλημάτων. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί και το στάδιο Γ. Καραϊσκάκης, το οποίο κατασκευάστηκε το 1969 για να φιλοξενήσει τους Πανευρωπαϊκούς αγώνες στίβου το 1969 και το 1982 για τη διοργάνωση των ίδιων αγώνων θεωρήθηκε ανεπαρκές όπου χρειάστηκε να κατασκευαστεί ένας νέος χώρος, το Ολυμπιακό Στάδιο της Αθήνας. Τελικά μετά από σχεδόν 30 χρόνια το Καραϊσκάκης κατεδαφίστηκε προκειμένου να ανεγερθεί στη θέση του ένα σύγχρονο ποδοσφαιρικό πλέον γήπεδο (Farmer P., Γαργαλιάνος Δ., Αυθίνος Ι. ,2006).

1.2.1 *ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ*

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις διακρίνονται σε διάφορες κατηγορίες, με βασικό κριτήριο:

1. Την τοποθεσία των εγκαταστάσεων
2. Τα χαρακτηριστικά των αθλημάτων που πρόκειται να διεξαχθούν σε αυτές και
3. Το καθεστώς της ιδιοκτησίας τους.

Είναι γεγονός ότι η επιλογή της τοποθεσίας στην οποία θα κατασκευαστεί μια αθλητική εγκατάσταση αποτελεί διαδικασία εξαιρετικά περίπλοκη και διαμορφώνεται από πολλούς παράγοντες, οι οποίοι δεν θα πρέπει να αντιτίθενται στους αντικειμενικούς σκοπούς της εγκατάστασης.

Οι παράγοντες αυτοί διακρίνονται σε:

- Περιφερειακούς, οι οποίοι σχετίζονται με τον χαρακτήρα της περιοχής, τα δημογραφικά στοιχεία, την απόσταση από άλλες αθλητικές εγκαταστάσεις κτλ.
- Τοπικούς, οι οποίοι σχετίζονται με τις κλιματολογικές συνθήκες, τον χαρακτήρα του τόπου, την προσβασιμότητα του χώρου κλπ..
- Οικονομικούς, οι οποίοι σχετίζονται με το κόστος της αγοράς, τη χρηματοδότηση κλπ..
- Αναπτυξιακούς, οι οποίοι σχετίζονται με περιβαλλοντικούς, πολεοδομικούς και νομικούς περιορισμούς κλπ.
- Χαρακτηριστικά του χώρου, που σχετίζονται με την έκταση, το σχήμα, το έδαφος, το υπέδαφος, την ασφάλεια κλπ.
- Δίκτυα εξυπηρέτησης που αφορούν την παροχή ηλεκτρικού ύδρευσης, αποχέτευσης, τηλεφωνικών γραμμών (Farmer P., Γαργαλιάνος Δ., Αυθίνος Ι. 2006).

Αναφορικά με την χωροθέτηση μιας νέας αθλητικής εγκατάστασης και συγκεκριμένα ενός γηπέδου σε κάποια πόλη, παρατηρούνται κυρίως τρία σενάρια. Αυτά είναι:

α) γήπεδα τα οποία είναι εγκατεστημένα μέσα σε μια πόλη και συγκεκριμένα στο κέντρο της (πχ. Cardiff Millennium)

β) γήπεδα που βρίσκονται στην άκρη της πόλης (π.χ. Amsterdam Arena) και

γ) αθλητικές εγκαταστάσεις οι οποίες βρίσκονται σε υποβαθμισμένες γειτονιές και γειτονιές με προβλήματα (πχ Stade de France). Στη συγκεκριμένη περίπτωση το γήπεδο μπορεί να είναι υπεύθυνο να τη δημιουργία μιας ευρύτερης πολιτικής. Μια από τις συνηθισμένες κριτικές της ανάπτυξης των γηπέδων είναι ότι διαφοροποιούνται από την τοπική κοινωνία (Δέφνερ, Α. 2012).

Η τοποθέτηση των εγκαταστάσεων γεωγραφικά είναι πολύ σημαντική είτε πρόκειται για κάποιο αθλητικό γεγονός, είτε για αθλήματα συμμετοχής, είτε για επιχειρηματικές προσπάθειες που σχετίζονται με λιανικές πωλήσεις.

Οι μεταβλητές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων είναι:

1. Προσβασιμότητα: Η εγκατάσταση πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμη σε σχέση με το οδικό δίκτυο και τα μέσα μαζικής μεταφοράς.
2. Χώρος στάθμευσης: Η εγκατάσταση πρέπει να προσφέρει άνετο χώρο στάθμευσης.
3. Περιβάλλουσα περιοχή: είναι και αυτός ο παράγοντας σημαντικός στο να καθορίσει τη συχνότητα συμμετοχής ή κατανάλωσης. Για παράδειγμα αν η εγκατάσταση βρίσκεται σε μια περιοχή με μικρή ασφάλεια η συχνότητα συμμετοχής μάλλον θα είναι πολύ μικρή.
4. Η γεωγραφική περιοχή: βασικός παράγοντας στη γεωγραφική τοποθέτηση της εγκατάστασης και στο στρατηγικό σχεδιασμό λειτουργίας της αργότερα είναι η λεγόμενη ακτίνα δράσης. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να ληφθεί υπόψη ο χρόνος που χρειάζονται οι πελάτες να ταξιδέψουν για να φτάσουν στην εγκατάσταση.
5. Η εμφάνιση της εγκατάστασης: είναι ιδιαίτερα σημαντική για την ικανοποίηση των πελατών. Ο σχεδιασμός της εγκατάστασης πρέπει να εξασφαλίζει την γρήγορη και χωρίς προβλήματα πρόσβαση στο εσωτερικό της εγκατάστασης, ενώ πρέπει να ληφθεί υπόψη και ο σωστός σχεδιασμός των αποδυτηρίων, των ντους, του μπαρ, του εστιατορίου και γενικά των παρελκόμενων υπηρεσιών. (www.sport-tourism.com).

1.2.2 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Ο χωροταξικός σχεδιασμός έχει ως σκοπό την σταθεροποίηση της αναπτυξιακής πορείας μιας γεωγραφικής περιοχής και την ποιοτική διάσταση κάθε οικονομικής και κοινωνικής επέμβασης στο φυσικό περιβάλλον. Γενικότερα ο χωροταξικός σχεδιασμός οριοθετεί τις βασικές κατευθύνσεις του πολεοδομικού σχεδιασμού αλλά και της πολιτικής σχετικά με τη γη (Farmer P., Γαργαλιάνος Δ., Αυθίνος Ι. 2006).

Όσον αφορά τον χωροταξικό σχεδιασμό των αθλητικών εγκαταστάσεων στην Ελλάδα, βρίσκεται στην ίδια άναρχη πορεία ανάπτυξης των πόλεων. Οι περισσότερες αποφάσεις για την δημιουργία των αθλητικών εγκαταστάσεων γίνεται χωρίς να εντάσσονται σε ένα σχεδιασμό και μη λαμβάνοντας υπόψη διάφορα σημαντικά χαρακτηριστικά όπως τα γεωγραφικά, τα πληθυσμιακά αλλά και τα ιστορικά στοιχεία μιας περιοχής ή της παράδοσης που μπορεί να έχει κάποιο άθλημα σε έναν τόπο.

Στη χώρα μας από την εθνική αναπτυξιακή πολιτική απουσιάζει η ιεράρχηση των αναγκών για αθλητικές εγκαταστάσεις σύμφωνα με ορθολογικά κριτήρια αλλά και τις ανάγκες και την ιδιαιτερότητα των πόλεων της περιφέρειας. Αυτό πιστοποιείται με διάφορα παραδείγματα όπως το ότι πόλεις με μικρότερο πληθυσμό έχουν γήπεδα μεγαλύτερα από άλλες με μεγαλύτερο πληθυσμό και το ότι η αναλογία γηπέδων και εγκαταστάσεων σε αθλήματα που οι αθλητές μας δεν έχουν αποκτήσει μεγάλες διακρίσεις είναι περισσότερες και καλύτερες από άλλα αθλήματα που έχουμε πληθώρα διακρίσεων αλλά και ιστορία και οι εγκαταστάσεις τους είναι πενιχρές (Farmer P., Γαργαλιάνος Δ., Αυθίνος Ι. 2006).

Έτσι, πρόσφατα σύμφωνα με το πρόγραμμα ΕΛΛΑΔΑ 2004 ορίστηκαν τα κριτήρια για την αντιμετώπιση της αθλητικής ζήτησης πληθυσμιακών ομάδων. Αυτά είναι το μέγεθος του πληθυσμού, η αθλητική ανάπτυξη, οι πληθυσμιακές ιδιαιτερότητες, η γεωγραφική ιδιαιτερότητα και το αν η πόλη είναι πρωτεύουσα νομού (Farmer P., Γαργαλιάνος Δ., Αυθίνος Ι. 2006).

1.2.3 ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ- ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕ ΓΠΣ

Μια εγκατάσταση θα πρέπει να είναι θεσμικά συμβατή με τις χρήσεις γης που συμπεριλαμβάνονται στο εκάστοτε θεσμοθετημένο Γενικό Πολεοδομικό της περιοχής όπου γίνεται. Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο αποτελεί ένα κατευθυντήριο σχέδιο για την ορθολογική οργάνωση και ανάπτυξη της πόλης. Ο Ν 1337/83 αποτελεί θεσμικό πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο εκπονείται και εγκρίνεται το ΓΠΣ όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το Ν 2508/97. Σύμφωνα με αυτό θα επιδεχθούν

- ✓ Οι δυνατότητες ανάπτυξης στα πλαίσια των στόχων και των κατευθύνσεων ενός γενικότερου σχεδίου.
- ✓ Η ορθή πολεοδομική οργάνωση της πόλης.
- ✓ Η ορθολογική κατανομή των χρήσεων γης.
- ✓ Η προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού περιβάλλοντος και της ιστορικής φυσιογνωμίας.
- ✓ Η οργάνωση των δικτύων μεταφορικής και τεχνικής υποδομής.
- ✓ Ο καθορισμός περιοχών ειδικής προστασίας.
- ✓ Ο έλεγχος των χρήσεων γης στον περαστικό χώρο σε περιοχές που δεν πρόκειται να πολεοδομηθούν.

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, προβλέπεται η μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων αλλά και των πολιτών σε όλες τις φάσεις της εκπόνησης, έγκρισης και υλοποίησης του ΓΠΣ. Πιο συγκεκριμένα, προβλέπεται η συμμετοχή των οικείων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ), των αρμόδιων κεντρικών, νομαρχιακών και περιφερειακών υπηρεσιών των Υπουργείων, των οργανισμών Κοινής Ωφέλειας και των πολιτών με κάθε πρόσφορο τρόπο, κάτι το οποίο υπερτονίζει τον ρόλο της τοπικής κοινωνίας στην χωροθέτηση της αθλητικής εγκατάστασης.

Η υλοποίηση των προτάσεων του ΓΠΣ είναι μια πολύπλοκη διαδικασία στην οποία εμπλέκονται τόσο ο δημόσιος όσο και ο ιδιωτικός τομέας, γεγονός που απαιτεί την συστηματική παρακολούθηση του. Ακόμη τα ΓΠΣ αποτελούν το κύριο υπόβαθρο και την βάση για τη συμμετοχή των ΟΤΑ σε κοινοτικά προγράμματα.

1.2.4 ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

Η άδεια για την ανέγερση ιδιωτικής αθλητικής εγκατάστασης ζητείται με βάση το άρθρο 3 παρ. 2 του ΓΟΚ/ 85 η σύμφωνη γνώμη της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού για την λειτουργικότητα του κτιρίου. Η ΓΓΑ εφ' όσον η εγκατάσταση εμπίπτει στις αρμοδιότητες της, χορηγεί το δικαιολογητικό αυτό μετά από έλεγχο της μελέτης που καλείται να υποβάλει ο ενδιαφερόμενος και που περιλαμβάνει:

- Α) Υπεύθυνη δήλωση του Ν 1599/86 όπου θα δηλώνεται το επίπεδο χρήσης της εγκατάστασης.
- Β) Τεχνική έκθεση που θα περιγράφει τον τρόπο λειτουργίας της εγκατάστασης, απ' όπου θα προκύπτει το επίπεδο χρήσης της όπως αυτό δηλώνεται στην πιο πάνω παράγραφο.
- Γ) Σχέδια κατασκευής της εγκατάστασης. Συγκεκριμένα ζητούνται: τοπογραφικό διάγραμμα κάλυψης, αρχιτεκτονική μελέτη, (κατόψεις, τομές, όψεις), όπως υποβάλλονται στην πολεοδομία για οικοδομική άδεια.
- Δ) Συνοπτική Τεχνική περιγραφή υλικών και εργασιών κατασκευής, με έμφαση στον τρόπο κατασκευής των δομικών στοιχείων που επηρεάζουν την λειτουργικότητα του έργου.

Σε περίπτωση που η έκταση στην οποία πρόκειται να ανεγερθεί η αθλητική εγκατάσταση είναι εκτός σχεδίου, τότε των παραπάνω ενεργειών πρέπει να προηγηθεί ο καθορισμός των όρων και περιορισμών δόμησης που θα ισχύσουν για αυτήν. Σύμφωνα με την διαδικασία του άρθρου 9 του Π. 6/17-10-78 ΦΕΚ 538 .1 περί εκτός σχεδίου

δόμησης, η ΓΓΑ, μετά από αίτημα του ενδιαφερόμενου, προτείνει τους όρους και περιορισμούς δόμησης προς την αρμόδια κατά περίπτωση Αρχή (Νομαρχία-ΥΠΕΧΩΔΕ) η οποία έχει και την αρμοδιότητα της έγκρισης και θέσπισης αυτών. Προκειμένου λοιπόν να διαμορφώσει η ΓΓΑ τις προτάσεις της για τους όρους δόμησης, πρέπει ο ενδιαφερόμενος να υποβάλει σε τρία αντίγραφα τα παρακάτω στοιχεία:

α) Τοπογραφικό της έκτασης με οδοιπορικό του τρόπου προσπέλασης σε αυτήν, καθώς και χάρτη της ευρύτερης περιοχής στην οποία εντάσσεται.

β) Σχέδιο γενικής διάταξης στο οποίο θα εμφανίζονται όλες οι προτεινόμενες κατασκευές της εγκατάστασης και ο υπολογισμός των ζητούμενων όρων και περιορισμών δόμησης.

γ) Τεχνική έκθεση με την οποία θα περιγράφεται η προς ανέγερση αθλητική εγκατάσταση, ο τρόπος και το επίπεδο λειτουργίας της και θα παρέχεται η πλήρης αιτιολόγηση των ζητούμενων όρων και περιορισμών δόμησης.

Σχετικά με τις παραπάνω διαδικασίες πρέπει να τονισθούν τα εξής:

α) Η υποβολή προτάσεων εκ μέρους της ΓΓΑ προς την αρμόδια αρχή αφορά μόνον τον καθορισμό όρων δόμησης και δεν εξετάζει την εφικτότητα της εγκατάστασης, σε ότι αφορά νομικά και ιδιοκτησιακά θέματα. Στη συνέχεια για την έκδοση της οικοδομικής άδειας θα πρέπει να ακολουθηθεί η νόμιμη διαδικασία έκδοσης οικοδομικής άδειας με την σύμφωνη γνώμη της ΓΓΑ για την λειτουργικότητα και των όρων δόμησης της εγκατάστασης.

β) Η χορηγούμενη σύμφωνη γνώμη της ΓΓΑ, δεν αναπληρώνει ή αντικαθιστά κανένα από τα ζητούμενα για την έκδοση της οικοδομικής άδειας στοιχεία, ούτε απαλλάσσει τους μελετητές από την υποχρέωση τήρησης των οικοδομικών κανονισμών που ισχύουν για παρόμοια κτίρια (www.provataslaw.gr).

1.2.5 ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΤΗΤΑΣ

Η επιτροπή ελέγχου καταλληλότητας αγωνιστικών χώρων διενεργεί σε ετήσια βάση τον έλεγχο της αθλητικής εγκατάστασης. Εξετάζει και καταγράφει την κατάσταση των αγωνιστικών χώρων και χώρων άθλησης αλλά και τα αθλήματα ή αγωνίσματα για τα οποία προορίζονται. Εξετάζει, αν τηρούνται οι προδιαγραφές ασφάλειας των χώρων αυτών που απαιτούνται για την προετοιμασία και την τέλεση των αγώνων (πχ. περιθώρια- κατάσταση δαπέδου προεξέχοντα δομικά στοιχεία ή άλλα αντικείμενα κ.λπ.) και προτείνει το είδος των δραστηριοτήτων που μπορούν να ασκηθούν κατά

άθλημα (αγώνες ή προπονήσεις) στους χώρους αυτούς, καθώς και τον ανώτατο αριθμό θεατών ανά κερκίδα και συνολικά, σύμφωνα με τις κανόνες και τις προδιαγραφές που τίθενται παρακάτω:

- Τρόποι προφύλαξης αθλούμενων από πράξεις βίας

Η επιτροπή εξετάζει τους τρόπους προφύλαξης των αθλούμενων από πράξεις βίας. Ειδικότερα ελέγχεται η εξασφάλιση της προϋπόθεσης να μη διασταυρώνονται οι διαδρομές των αθλούμενων με αυτές των θεατών στην εγκατάσταση και να μη συνυπάρχουν στους ίδιους χώρους. Για την προφύλαξη των αθλούμενων, ο αγωνιστικός χώρος πρέπει να είναι περιφραγμένος ή να έχει κατάλληλη διαμόρφωση, με τρόπο τέτοιο ώστε να αποκλείει ή να αποτρέπει την είσοδο θεατών σε αυτόν από οποιοδήποτε σημείο. Η περίφραξη ελέγχεται από την επιτροπή ως προς τη φέρουσα ικανότητα της και την αποτροπή για δυνατότητα αναρρίχησης.

- Ασφάλεια κερκίδων

Τα τμήματα των εξέδρων των γηπέδων, τα οποία προορίζονται για τη διεξαγωγή αγώνων επαγγελματικών κατηγοριών, χωρίζονται μεταξύ τους με σταθερά διαχωριστικά κιγκλιδώματα, τα οποία ελέγχονται από την επιτροπή ως προς την αντοχή τους και το ανέφικτο της αναρρίχησης. Επίσης ελέγχονται τα πάσης φύσεως στηθαία και κιγκλιδώματα που προφυλάσσουν από πτώση, λόγω υψομετρικής διαφοράς.

- Διαφυγή και εκκένωση των εγκαταστάσεων σε περίπτωση ανάγκης.

Εξετάζεται η δυνατότητα αποχώρησης των αθλούμενων τόσο από τον αγωνιστικό χώρο όσο και από τους υπόλοιπους χώρους της αθλητικής εγκατάστασης (αποδυτήρια, χώρους προπόνησης κ.λπ.) και εξόδου από αυτήν, σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης. Ο έλεγχος αυτός ισχύει και για τους εργαζόμενους στην αθλητική εγκατάσταση σε όποιο χώρο της και αν εργάζονται. Εξετάζεται, ανάλογα με την χρήση της αθλητικής εγκατάστασης, η δυνατότητα απρόσκοπτης, αλλά κατά το δυνατόν ελεγχόμενης στην περίμετρο της εγκατάστασης προσέλευσης και αποχώρησης των θεατών, έτσι ώστε να διευκολύνεται ο διαχωρισμός των φιλάθλων των αντιπάλων ομάδων (πχ με την χρήση κινητών κιγκλιδωμάτων). Επίσης, ελέγχεται ιδιαίτερα η δυνατότητα ασφαλούς αποχώρησής τους και εκκένωσης της αθλητικής εγκατάστασης υπό συνθήκες έκτακτης ανάγκης. Ο έλεγχος των αναγκαίων εξόδων και οδεύσεων διαφυγής γίνεται, με βάση το χρόνο κατασκευής της εγκατάστασης. Ο παραπάνω έλεγχος περιλαμβάνει και την περίπτωση των ΑΜΕΑ σε ότι αφορά τη δυνατότητα προσέλευσης, της παραμονής στην

προβλεπόμενη γι' αυτούς θέση παρακολούθησης του αγώνα και της ασφαλούς αποχώρησής τους.

- Αποδυτήρια και χώροι υγιεινής

1. Η αθλητική εγκατάσταση πρέπει να έχει τουλάχιστον μια μονάδα αποδυτηρίου για κάθε ομάδα αθλούμενων και για τους διαιτητές. Κάθε μονάδα αποδυτηρίου πρέπει να αποτελείται από το χώρο ένδυσης- απόδυσης και τους χώρους υγιεινής της (αποχωρητήρια - νιπτήρες).

2. Οι χώροι υγιεινής των αποδυτηρίων, καθώς και οι λοιποί χώροι υγιεινής της αθλητικής εγκατάστασης (θεατών, προσωπικού κ.λπ.), πρέπει να είναι κατάλληλοι από πλευράς υγιεινής. Οι χώροι υγιεινής των θεατών εξετάζονται επίσης ως προς τη θέση και τον επαρκή αριθμό τους. Ειδική πρόβλεψη πρέπει να υπάρχει για θεατές ΑΜΕΑ, ώστε να εξυπηρετούνται σε δικούς τους χώρους πέρα από τις παραπάνω απαιτήσεις.

- Χώροι και μέσα παροχής πρώτων βοηθειών

Εξετάζεται η ύπαρξη ιατρείου για πρώτες βοήθειες και επείγουσα περίθαλψη ατυχημάτων στην αθλητική εγκατάσταση. Ο χώρος αυτός πρέπει να έχει άνετη προσπέλαση και από τον περιβάλλοντα και από τον αγωνιστικό χώρο. Εξετάζεται επίσης η δυνατότητα ευχερούς μεταφοράς ασθενούς θεατού από τις κερκίδες στο ιατρείο της εγκατάστασης ή σε ασθενοφόρο καθώς και η ύπαρξη του κατάλληλου εξοπλισμού στο ιατρείο

Σε μεγάλες αθλητικές εγκαταστάσεις είναι απαραίτητη η παρουσία ασθενοφόρου και γιατρού, ενώ σε μικρές εγκαταστάσεις απαιτείται τουλάχιστον η παρουσία εκπαιδευμένου προσωπικού για χορήγηση πρώτων βοηθειών, κατά τη λειτουργία τους (Ν 2725/1999).

1.3 ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

1.3.1 *ΙΣΠΑΝΙΑ*

L'Estadi Camp Nou

Το γήπεδο ποδοσφαίρου Camp Nou βρίσκεται στην Βαρκελώνη της Ισπανίας, εγκαινιάστηκε στις 24 Σεπτεμβρίου του 1957 και από τότε είναι το σπίτι του Futbol Club Barcelona. Οι αρχιτέκτονες που σχεδίασαν το στάδιο το οποίο χτίστηκε μεταξύ 1955 και 1957 ήταν ο Francesc Mitjans Miró και Josep Soteras Mauri, με τη συνεργασία του Lorenzo Garcia Barbon. Αν και αρχικά πρόκειται να πάει κάτω από το επίσημο όνομα της «Estadi del FC Barcelona», σύντομα ορίστηκε με το ευρέως γνωστό

«Camp Nou» (η «νέοι ορίζοντες»). Με χωρητικότητα 99.354, είναι σήμερα το μεγαλύτερο γήπεδο στην Ευρώπη και έχει την 11^η μεγαλύτερη στον κόσμο χωρητικότητα γηπέδου. Με το άνοιγμα του γηπέδου το 1957, κατείχε 93.053 θέσεις θεατών το οποίο στην συνέχεια με την ευκαιρία του Παγκοσμίου Κυπέλλου FIFA αυξήθηκε σε 120.000 το 1982. Ωστόσο με την εισαγωγή νέων κανονισμών στα τέλη του 1990 η χωρητικότητα του σταδίου μειώθηκε στις 99.000. Έχει φιλοξενήσει πολλούς διεθνείς αγώνες σε ανώτερο επίπεδο, μεταξύ των οποίων δύο UEFA τελικούς του Champions League και το πρωτάθλημα ποδοσφαίρου 1992 καθώς και Ολυμπιακούς Αγώνες. Την εποχή του 1998-99 η UEFA απονέμει στο γήπεδο λόγω των ολοκληρωμένων υπηρεσιών και λειτουργιών τον τίτλο του γηπέδου των πέντε αστέρων. Οι εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν τώρα ένα κατάστημα αναμνηστικών, μίνι γήπεδα για τους αγώνες της κατάρτισης, καθώς και ένα παρεκκλήσι για τους παίκτες. Το γήπεδο στεγάζει επίσης το δεύτερο πιο επισκέψιμο μουσείο στην Καταλονία, το Μπαρτσελόνα Μουσείο, το οποίο δέχεται πάνω από 1,2 εκατομμύρια επισκέπτες ετησίως. Τέλος το Camp Nou έχει χρησιμοποιηθεί για διάφορους ακόμη σκοπούς, εκτός από το ποδόσφαιρο, αφού συχνά φιλοξενεί μεγάλες συναυλίες (www.wikipedia,2013a, www.fcbarcelona.com).

Εικόνα 1: Το γήπεδο ποδοσφαίρου Camp Nou . (Πηγή: Google)

Estadio Santiago Bernabéu

Το γήπεδο S. Bernabeu χτίστηκε το 1944 στη θέση του παλιότερου Chamartin Stadium και άρχισε να χρησιμοποιείται από την ομάδα της Ρεάλ Μαδρίτης (Real Madrid) της Ισπανίας το 1947. Αρχικά η χωρητικότητα του γηπέδου ήταν 75.145 θεατές εκ των οποίων οι 27.645 καθήμενοι και οι 47.500 όρθιοι. Φιλοξένησε το 1957, το 1969 και το 1980 τους τελικούς του Ευρωπαϊκού κυπέλου (European Cup- η παλιότερη ονομασία του UEFA Champions League). Επίσης το 1964 έγινε ο τελικός του Ευρωπαϊκού Κυπέλου Εθνών (EURO) και το 1982 ο τελικός του Μουντιάλ. Το 1992 ξεκίνησε η ανακατασκευή του γηπέδου όπου και ολοκληρώθηκε το 1994 με αποτέλεσμα πολλών αλλαγών αλλά και αύξηση της χωρητικότητας από 75.145 στις 110.000. Τέλος το 1998 η χωρητικότητα του γηπέδου μειώθηκε στις 75.328 καθώς ο τότε πρόεδρος Lorenzo Sanz έβαλε καθίσματα σε όλο το γήπεδο. Το S. Bernabeu έγινε πραγματικό ποδοσφαιρικό στολίδι με νέα ανατολική πλευρά, VIPs areas, ηχητικό σύστημα, πολυτελής χώρος τύπου, πανοραμικά ασανσέρ κ.λπ. ενώ αυτή τη στιγμή διαθέτει συνολικά 80.354 άνετες θέσεις. Το Santiago Bernabeu (Estadio Santiago Bernabéu) είναι πλέον καταχωρημένο από το 2007 στα «Elite Stadiums» της UEFA και βρίσκεται στο Paseo de la Castellana στην περιοχή Chamartin της Μαδρίτης (www.menslounge.gr, www.gomadrid.com).

Εικόνα 2: Το γήπεδο ποδοσφαίρου Santiago Bernabéu. (Πηγή: Google)

1.3.2 ΑΙΤΙΑ

Wembley stadium

Το παγκοσμίως διάσημο ποδοσφαιρικό στάδιο χτίστηκε αρχικά το 1923, αλλά πρόσφατα ξαναχτίστηκε στην αρχική τοποθεσία της δομής του. Η χωρητικότητα του σταδίου ήταν αρχικά 125.000 θεατών, από τους οποίους οι 30.000 καθιστοί. Το αυτοκρατορικό στάδιο μετονομάστηκε σε Wembley τα τέλη της δεκαετίας του '70. Αρχικά ονομάστηκε Empire Stadium, ενώ γνωστό είναι επίσης ως «Δίδυμοι Πύργοι» λόγω της ιστορίας του. Εγκαινιάστηκε από τον Βασιλιά Γεώργιο Ε΄ στις 23 Απριλίου 1924. Στην αρχή της λειτουργίας του χρησιμοποιούνταν για περιστασιακές αθλητικές συναντήσεις. Αργότερα καθιερώθηκε σαν το μόνιμο γήπεδο διεξαγωγής του τελικού κυπέλλου της Αγγλίας. Μέσα σε δύο χρόνια, 27 εκατομμύρια επισκέφτηκαν τους εκθεσιακούς χώρους και 4.500.000 το αυτοκρατορικό στάδιο. Το πρώτο μεγάλο γεγονός έγινε το 1923 κατά τον τελικό κυπέλλου Αγγλίας. Το 1948 χρησιμοποιήθηκε για τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Το 1996 ήταν το κεντρικό γήπεδο του Euro. Το 1995, το Βρετανικό συμβούλιο αθλητισμού έθεσε το ζήτημα της αντικατάστασής του.

Οι δίδυμοι πύργοι που έχουν δώσει ταυτότητα στο στάδιο, κατεδαφίστηκαν ύστερα από έντονες οικονομικές και τεχνικές δυσκολίες. Το νέο στάδιο είναι τόσο μεγάλο που θα σκέπαζε τους δίδυμους πύργους. Οι βραβευμένοι αρχιτέκτονες Φόστερ και Πάρτενς σχεδίασαν το μελλοντικό στάδιο του Wembley. Στο Wembley έγινε το 2003 το παγκόσμιο πρωτάθλημα στίβου, και το 2012 οι Ολυμπιακοί Αγώνες του Λονδίνου. Μέσω της κατασκευής του αυτοκρατορικού σταδίου του Wembley, έγινε προσπάθεια να επιβεβαιωθεί η παρουσία και η δύναμη της βρετανικής αυτοκρατορίας. Το στάδιο είναι συνώνυμο του Αγγλικού ποδοσφαίρου και τις Αγγλικής κουλτούρας (Clough, A. (2012), www.angelfire.com, wembleystadium.com).

Εικόνα 3: Το στάδιο Wembley . (Πηγή: Google)

1.3.3 ΙΡΛΑΝΔΙΑ

Croke Park

Το Croke Park Stadium βρίσκεται στην βόρεια πλευρά του Δουβλίνου, μπορεί να φιλοξενήσει μέχρι 80.000 θεατές ενώ θεωρείται το σπίτι της GAA (Gaelic Athletic Associate). Αποτελεί το τέταρτο μεγαλύτερο γήπεδο στην Ευρώπη το οποίο είναι προσβάσιμο με τα πόδια από το κέντρο της πόλης του Δουβλίνου και έχει γίνει αναπόσπαστο μέρος της ιρλανδικής πρωτεύουσας από το 1908, όταν ο Frank Dineen αγόρασε αυτό το οικόπεδο για να δημιουργήσει ένα χώρο για την Gaelic Athletic Association. Στο στάδιο έχουν λάβει χώρα κυρίως αγώνες με γαλλικό ποδόσφαιρο και αγώνες εκσφενδόνισης (Gaelic football and hurling matches), μεγάλες συναυλίες αλλά οι περισσότεροι από τους σημαντικότερους τελικούς της Ιρλανδίας. Το στάδιο ξεκίνησε να ανακατασκευάζεται το 1993 και τελείωσε το 2002. Οι εγκαταστάσεις διασκέψεων του σταδίου είναι παγκόσμιας κλάσης καθώς έχει 87 αίθουσες συσκέψεων και συνεδριάσεων, οκτώ σουίτες και μπορεί να φιλοξενήσει εκδηλώσεις οποιουδήποτε μεγέθους (Biege,B. 2013, www.crokepark.ie).

Εικόνα 4: Το στάδιο Croke Park. (Πηγή: Google)

1.3.4 ΓΑΛΛΙΑ

Stade de France

Το Stade de France είναι το εθνικό στάδιο της Γαλλίας, που βρίσκεται μόλις βόρεια του Παρισιού στην κοινότητα του Saint-Denis. Η χωρητικότητα των καθισμάτων του είναι 81.338, καθιστώντας το έκτο μεγαλύτερο γήπεδο στην Ευρώπη. Η κατασκευή του γηπέδου ξεκίνησε το 1995 όπου μετά από 31 μήνες στις 28 Ιανουαρίου το 1998 ανοίγει επίσημα για τον πρώτο φιλικό αγώνα. Το στάδιο χρησιμοποιείται τόσο από τη γαλλική εθνική ομάδα ποδοσφαίρου όσο και από γαλλική ομάδα ράγκμπι. Επίσης έχει φιλοξενήσει δύο τελικούς, το 2000 και το 2006 UEFA Champions League ενώ ενδέχεται να φιλοξενήσει το 2016 το Ευρωπαϊκό πρωτάθλημα. Το Stade de France αναφέρεται στη λίστα των τεσσάρων σταδίων από την UEFA και έχει φιλοξενήσει αγώνες όπως το 1998 το FIFA World Cup, το 1999 και το 2007 το Παγκόσμιο Κύπελλο ράγκμπι, το 2003 το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Στίβου, καθιστώντας την το μοναδικό γήπεδο στον κόσμο που έχουν φιλοξενηθεί τόσοι τελικοί Παγκοσμίου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου και Ράγκμπι. Η εγκατάσταση φιλοξένησε επίσης το ετήσιο Race Motorsport, περίπτωση Champions, το 2004, το 2005, και το 2006 πριν η εκδήλωση μεταφερθεί στο Wembley Stadium του Λονδίνου. Το 2002, η Διεθνής Ένωση Γέφυρας και Δομοστατικής (IABC, International Association for Bridge and Structural Engineering) απονέμει ένα βραβείο αναγνωρίζοντας την μοναδική δομή του Stade de France και σχολιάζοντας ότι το Stade de France παρουσιάζει "μια κατασκευή μιας ελκυστικής ανοικτής αρχιτεκτονικής της πόλης, με την κομψότητα και τη φυσική φωτεινότητα» (www.stadiumguide.com, www.wikipedia, (2013b)).

Εικόνα 5: Το στάδιο της Γαλλίας, Stade de France. (Πηγή: Google)

1.4 ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα οι αθλητικές εγκαταστάσεις σύμφωνα με το καθεστώς της ιδιοκτησίας τους ανήκουν, οι ολυμπιακές εγκαταστάσεις στην Ολυμπιακή επιτροπή, οι εγκαταστάσεις εθνικού επιπέδου στην Γενική γραμματεία αθλητισμού, οι δημοτικές εγκαταστάσεις σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, οι σχολικές στο υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, οι στρατιωτικές αθλητικές εγκαταστάσεις στο Υπουργείο Εθνικής Αμύνης και τέλος οι ιδιωτικές εγκαταστάσεις ανήκουν σε συλλόγους και ιδιώτες (Κουστέλιος Α. 2013).

Τα δημοφιλέστερα σπορ στην Ελλάδα είναι το μπάσκετ, το ποδόσφαιρο και το βόλεϊ, ωστόσο υπάρχουν σύγχρονες αθλητικές εγκαταστάσεις που καλύπτουν το φάσμα όλων των αθλημάτων. Στο σημείο αυτό θα κάνουμε αναφορά στις μεγαλύτερες και γνωστότερες αθλητικές εγκαταστάσεις της Ελλάδας και στα μεγάλα γεγονότα που πραγματοποιήθηκαν σε αυτές, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις εγκαταστάσεις του ποδοσφαίρου, που θα αποτελέσουν στη συνέχεια και το επίκεντρο της μελέτης μας.

1.4.1 *ΑΤΤΙΚΗ*

Το **Παναθηναϊκό Στάδιο** γνωστό και ως Καλλιμάρμαρο είναι ένας αθλητικός χώρος στην Αθήνα που βρίσκεται ανατολικά του Ζαπείου και βόρεια του λόφου του Αρδηττού. Το Παναθηναϊκό Στάδιο σε όλη τη διάρκεια του αιώνα που μας πέρασε, φιλοξένησε ποικίλες εκδηλώσεις, Πανελλήνιους και Διεθνείς Αγώνες. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 2004 γνώρισε και πάλι στιγμές αγωνίας και συγκίνησης στο άθλημα της τοξοβολίας και στον τερματισμό του Μαραθώνιου δρόμου. Ως δημιούργημα των Αθηναίων όπως υποδηλώνει το περήφανο όνομά του, Παναθηναϊκό Στάδιο, είναι προορισμένο από τα αρχαία χρόνια να φιλοξενεί την ευγενή άμιλλα του νου και του σώματος. Είναι το μοναδικό μαρμάρινο στάδιο στον κόσμο και Παγκόσμιο σύμβολο του Αθλητισμού (www.panathenaicstadium.gr).

Εικόνα 6: Το Παναθηναϊκό Στάδιο. (Πηγή: Google)

Το **Κεντρικό Ολυμπιακό Στάδιο** είναι ένα σύγχρονο στάδιο με επίκεντρο το Ολυμπιακό Στάδιο “Σπύρος Λούης” (πήρε το όνομά του από τον νικητή του Μαραθωνίου δρόμου του 1896 Σπύρο Λούη), χωρητικότητας 80.000 θέσεων και το κλειστό στάδιο 25.000 θέσεων. Μία έκταση των 1.000 στρεμμάτων, όπου βρίσκεται και ανήκει διοικητικά στο Δήμο Αμαρουσίου. Τα επόμενα χρόνια γύρω από το Κεντρικό Ολυμπιακό Στάδιο, προστέθηκαν το Ολυμπιακό Ποδηλατοδρόμιο (εγκαινιάστηκε το 1991), το Ολυμπιακό Κέντρο Υγρού Στίβου (1991), το Ολυμπιακό Κλειστό Γυμναστήριο Αθλοπαιδιών (1995), το Ολυμπιακό Κέντρο Αντισφαίρισης (2004) καθώς και όλες οι υπόλοιπες βοηθητικές αθλητικές εγκαταστάσεις. Παρέχει όλες τις ανέσεις στους αθλητές και στις αθλήτριες ενώ διαθέτει ακόμη χώρους και για όλο εκείνο το προσωπικό που είναι απαραίτητο για τη διεξαγωγή των μεγάλων αθλητικών και πολιτιστικών διοργανώσεων. Στον αγωνιστικό χώρο υπάρχει γήπεδο ποδοσφαίρου και στίβος με εννιά διαδρομές. Είναι το μεγαλύτερο σε χωρητικότητα στάδιο της Ελλάδας και αποτελεί τμήμα του Ολυμπιακού Αθλητικού Κέντρου της Αθήνας (ΟΑΚΑ). Σκοπός του ήταν εξ αρχής να δώσει τη δυνατότητα ανάληψης μεγάλων διοργανώσεων από την Αθήνα. Η κατασκευή του ολοκληρώθηκε το 1982. Για τις ανάγκες των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας προστέθηκε η στέγη του, η οποία σχεδιάστηκε από το γνωστό αρχιτέκτονα Santiago Calatrava. Στο συγκεκριμένο γήπεδο έχουν πραγματοποιηθεί πολλοί τελικοί κυπέλου, το Διεθνές Μίτινγκ Στίβου IAAF Grand Prix TSIKLITIRIA 2007, ο τελικός του Champions League το 2007 και άλλες διοργανώσεις καθώς και σημαντικές συναυλίες με ξακουστούς καλλιτέχνες (www.oaka.com.gr) .

Εικόνα 7: Το Κεντρικό Ολυμπιακό Στάδιο . (Πηγή: Google)

Το **Καραϊσκάκης** βρίσκεται στον Πειραιά (Νέο Φάληρο) και έχει χωρητικότητα 32.115 θέσεις (καθήμενοι). Αρχικά χτίστηκε ως ποδηλατοδρόμιο για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896 και άρχισε να χρησιμοποιείται κυρίως σαν ποδοσφαιρικό γήπεδο τη δεκαετία του 1920. Το γήπεδο ανακαινίστηκε πλήρως τη δεκαετία του 1960, παίρνοντας τη μορφή σταδίου με στίβο και από εκείνη την εποχή άλλαξε και η ονομασία του προς τιμήν του Γεωργίου Καραϊσκάκη, που σκοτώθηκε στο Φάληρο κατά τον Αγώνα του 1821. Το 2003 η χρήση του Σταδίου Καραϊσκάκη πέρασε στον Ολυμπιακό, που ανέλαβε να κατασκευάσει στη θέση του ένα νέο ποδοσφαιρικό γήπεδο, με την υποχρέωση να το παραδώσει έτοιμο για χρήση κατά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Ο σύλλογος ακόμη υποχρεούται να καλύπτει τα λειτουργικά έξοδα, να πληρώνει στη ΓΓΑ το 15% των εισπράξεων μετά το 2019 και να παραχωρήσει και πάλι το γήπεδο στη ΓΓΑ το 2052. Το κτίριο του γηπέδου φιλοξενεί εστιατόρια, μπαρ, σουίτες με θέα τον αγωνιστικό χώρο καθώς και εμπορική στοά με μαγαζιά, γυμναστήριο αλλά και το μουσείο του Ολυμπιακού. Επίσης υπάρχει χώρος στάθμευσης για 1.123 αυτοκίνητα ενώ το γήπεδο εξυπηρετείται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τα μέσα μαζικής μεταφοράς (www.stadia.gr, 2013a, www.karaiskaki.gr).

Εικόνα 8: Το ποδοσφαιρικό γήπεδο Καραϊσκάκη. (Πηγή: Google)

1.4.2 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Το **Εθνικό Καντανζόγλειο Στάδιο Θεσσαλονίκης** χτίστηκε το 1960 με δωρεά του Ιδρύματος Καντανζόγλου, από όπου πήρε και το όνομά του. Το 1960 αποτελούσε το πρώτο σύγχρονο στάδιο ολυμπιακών προδιαγραφών της Ελλάδας, ένα πραγματικό κόσμημα και ένα από τα σύμβολα της πόλης της Θεσσαλονίκης. Για αρκετό χρονικό διάστημα ήταν το μεγαλύτερο στάδιο των Βαλκανίων, ενώ ακόμη και σήμερα είναι το δεύτερο μεγαλύτερο στην Ελλάδα. Έχει χωρητικότητα 28.028 καθημένων θεατών και αποτελεί έδρα της ομάδας του Ηρακλή, αλλά στους χώρους του φιλοξενούνται και τα περισσότερα αθλητικά σωματεία στίβου της Θεσσαλονίκης για αγώνες και προπονήσεις, ενώ στεγάζονται πολλές ομοσπονδίες και αθλητικοί σύνδεσμοι. Στη μακρόχρονη ιστορία του έχει φιλοξενήσει ποδοσφαιρικούς αγώνες του ελληνικού πρωταθλήματος, 18 παιχνίδια της Εθνικής Ελλάδος, έναν Ευρωπαϊκό Τελικό του Κυπέλου Κυπελλούχων, Βαλκανικούς και Μεσογειακούς Αγώνες στίβου, και άλλα διεθνή αθλητικά γεγονότα, με αποκορύφωμα τους προκριματικούς αγώνες ποδοσφαίρου των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Το Καντανζόγλειο Στάδιο βρίσκεται στις παρυφές της πόλης της Θεσσαλονίκης, απέχοντας όμως μόλις 2.5 χιλιόμετρα (10 λεπτά) από το κέντρο της πόλης και 4.7 χιλιόμετρα (25 λεπτά) από τον σιδηροδρομικό της σταθμό. Οι παραπάνω χρόνοι αφορούν σε κίνηση με μέσα μαζικής μεταφοράς κατά τις ώρες αιχμής. Από το Διεθνές Αεροδρόμιο «Μακεδονία» απέχει 13.5 χιλιόμετρα τα

οποία όμως καλύπτονται σε μόλις 15 λεπτά, μέσω του Περιφερειακού της πόλης. Η πρόσβαση στο Καυτανζόγλειο Στάδιο είναι ιδιαίτερα εύκολη και μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους (www.kaftanzoglio.gr).

Εικόνα 9: Το Εθνικό Καυτανζόγλειο Στάδιο Θεσσαλονίκης. (Πηγή: Google)

Το **Γήπεδο της Τούμπας** (επίσημη ονομασία: Στάδιο ΠΑΟΚ) αποτελεί την έδρα της ποδοσφαιρικής ομάδας του ΠΑΟΚ και συχνά αναφέρεται ως Τούμπα, προσδιορίζοντας την ομώνυμη συνοικία στην οποία και βρίσκεται. Το γήπεδο κατασκευάστηκε το 1959 με αρχική χωρητικότητα 20.000 θέσεις η οποία έφτασε τις 45.000 θέσεις με την επέκταση των κερκίδων. Ήταν ένα από τα μεγαλύτερα γήπεδα της Ελλάδας μέχρι το 1982, όταν και κατασκευάστηκε το Ολυμπιακό Στάδιο της Αθήνας. Το γήπεδο είχε εξ'αρχής χόρτο, σε μία εποχή όπου τα περισσότερα ελληνικά γήπεδα ήταν ακόμη χωμάτινα. Από τα μέσα της δεκαετίας του 1990 άρχισε να μειώνεται σταδιακά η χωρητικότητα του με την τοποθέτηση πλαστικών καθισμάτων και με τη δημιουργία υποχρεωτικών νεκρών ζωνών. Το γήπεδο έχει σύγχρονες ανέσεις, όπως σουίτες και σαλόνι VIP, δημοσιογραφικά booths με 120 θέσεις, χώρους εργασίας δημοσιογράφων, αίθουσα τύπου, γραφεία κ.λπ. Το καλοκαίρι του 2004 και με αφορμή την τέλεση των Ολυμπιακών Αγώνων έγινε μια σημαντική ανακαίνιση, με σπουδαιότερη την κατασκευή νέου σκέπαστρου και τη δημιουργία κτιρίου γραφείων καθώς το γήπεδο

ήταν προπονητήριο των ποδοσφαιρικών ομάδων που μετείχαν στη διοργάνωση (www.paokfc.gr, 2013).

Εικόνα 10: Το Στάδιο ΠΑΟΚ . (Πηγή: Google)

1.4.3 ΒΟΛΟΣ

Το **Πανθεσσαλικό Στάδιο** βρίσκεται στα βορειοδυτικά προάστια του Βόλου και κατασκευάστηκε το 2004 για τις ανάγκες του Ολυμπιακού τουρνουά ποδοσφαίρου. Έχει χωρητικότητα 22.700 θεατών και συνολική επιφάνεια 125.535 τ.μ. Το στάδιο διαθέτει διαστάσεις που του δίνουν τη δυνατότητα διεξαγωγής διεθνών ποδοσφαιρικών και αθλητικών συναντήσεων, ενώ περιμετρικά του γηπέδου υπάρχει στίβος 400 μ. οκτώ διαδρομών. Είναι έδρα δύο ποδοσφαιρικών ομάδων της πόλης, της Νίκης Βόλου και του Ολυμπιακού Βόλου. Θα αποτελούσε το κεντρικό στάδιο των Μεσογειακών Αγώνων του 2013 αλλά η Διεθνής Επιτροπή Μεσογειακών Αγώνων μετέφερε την διοργάνωση στην Τούρκικη πόλη Μερσίνη λόγω των διαρκών καθυστερήσεων και της συνεχούς αναβλητικότητας που υπήρχε από την πλευρά της χώρας μας, στην εξέλιξη των έργων (www.stadia.gr, 2013b).

Εικόνα 11: Το Πανθεσσαλικό Στάδιο. (Πηγή: Google)

1.4.4 ΛΑΡΙΣΑ

Το **στάδιο Αλκαζάρ**, που σημαίνει κάστρο στα αραβικά, ήταν η έδρα της μεγαλύτερης ποδοσφαιρικής ομάδας της Λάρισας της ΑΕΛ. Το Αλκαζάρ κτίστηκε τον Ιανουάριο του 1932 με χωρητικότητα 13.108 θεατές και το 1984 έγινε τμήμα του Εθνικού Αθλητικού Κέντρου Λάρισας (ΕΑΚ), στο οποίο περιλαμβάνονται επίσης το Κολυμβητήριο και το κλειστό Γυμναστήριο Αλκαζάρ. Από τα μέσα της δεκαετίας του '80 ξεκινά μια σειρά σημαντικών έργων και σταδιακά το Αλκαζάρ αποκτά κερκίδες σε όλη του την περιφέρεια, σύγχρονα -για την εποχή- αποδυτήρια, αίθουσες εκγύμνασης και κυλικεία. Το 2010 παύει να είναι έδρα της ΑΕΛ καθώς η ομάδα μετακόμισε στο νεόδμητο AEL FC Arena (www.stadia.gr, 2013c).

Εικόνα 12: Το Στάδιο Αλκαζάρ της Λάρισας. (Πηγή: Google)

Το **AEL FC Arena** από το Νοέμβριο του 2010 αποτελεί το νέο σπίτι της ΑΕΛ, παίρνοντας τη σκυτάλη από το ιστορικό Στάδιο Αλκαζάρ. Είναι ένα υπερσύγχρονο γήπεδο διεθνών προδιαγραφών UEFA (3 Αστέρων), χωρητικότητας 16.118 θέσεων με 38 σουίτες 12 ατόμων. Στο συγκρότημα περιλαμβάνονται εμπορικοί χώροι (υπό κατασκευή), χώροι στάθμευσης 1.104 θέσεων και η εικόνα συμπληρώνεται από το ήδη υπάρχον κλειστό γήπεδο μπάσκετ και τα 12 γήπεδα τένις. Το νέο αθλητικό κέντρο βρίσκεται σε ιδανική – από πλευράς πολεοδομικής χωροθέτησης – τοποθεσία, με εξαιρετική ένταξη στο σύστημα μεταφορών, άριστη προσβασιμότητα από δύο κύριους οδικούς άξονες και εγγύτητα στον πολεοδομικό ιστό (www.ael.gr).

Εικόνα 13: Το γήπεδο AEL FC ARENA. (Πηγή: Google)

1.4.5 ΚΡΗΤΗ

Το **Παγκρήτιο Στάδιο** βρίσκεται στο Ηράκλειο της Κρήτης στην δυτική πλευρά της πόλης 50μ. νότια της θάλασσας. Στο συγκεκριμένο στάδιο όπου η χωρητικότητα του είναι 25.780 (καθήμενοι) έχει έδρα η ομάδα του Εργοτέλη. Το κτίσιμο του Παγκρητίου Σταδίου θυμίζει το γιοφύρι της Άρτας. Η κατασκευή του ξεκίνησε στα τέλη της δεκαετίας του 1980 αλλά στην πορεία, αδρανοποιήθηκε. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του

2004 ήταν η χρυσή ευκαιρία για το Παγκρήτιο, μιας ήταν μία από τις επιλογές προκειμένου να φιλοξενήσει αγώνες ποδοσφαίρου (πέντε προκριματικούς αγώνες ομίλων ανδρών και πέντε γυναικών, έναν προημιτελικό ανδρών και έναν ημιτελικό γυναικών). Περιλαμβάνει γήπεδο ποδοσφαίρου, στίβου με οκτώ λωρίδες, πισίνα και αίθουσες πολλαπλών χρήσεων κάτω από τις κερκίδες ενώ έξω από το κύριο στάδιο υπάρχει βοηθητικό στάδιο με ταρτάν και χόρτο. Είναι πλήρως εξοπλισμένο ηλεκτρικά και διαθέτει 700 θέσεις στάθμευσης (www.stadia.gr, 2013d).

Εικόνα 14 & 15 : Το Παγκρήτιο Στάδιο. (Πηγή: Google)

1.4.6 ΠΑΤΡΑ

Το Παμπελοποννησιακό στάδιο έχει χωρητικότητα 23.588 (καθήμενοι), βρίσκεται στην νοτιοανατολική πλευρά της Πάτρας ενώ δεν είναι έδρα κάποιας ομάδας επαγγελματικών κατηγοριών. Το στάδιο χτίστηκε το 1981 ενώ η τελευταία ανακατασκευή του έγινε το 2004. Παλαιότερα γνωστό ως "Εθνικό Στάδιο Πατρών", το στάδιο αποτελεί μέρος του Παμπελοποννησιακού Εθνικού Αθλητικού Κέντρου. Το στάδιο φιλοξένησε αγώνες ποδοσφαίρου κατά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Συγκεκριμένα, έγιναν εκεί από το τουρνουά ανδρών 5 προκριματικοί και 1 προ-ημιτελικός, ενώ από το τουρνουά γυναικών 3 προκριματικοί, 1 προ-ημιτελικός και 1 ημιτελικός. Επίσης περιέχει στίβο, βοηθητικό ανοιχτό γήπεδο με φυσικό χλοοτάπητα (χόρτο) καθώς και μεγάλους χώρους στάθμευσης (www.stadia.gr, 2013e, Βικιπαίδεια, 2013α).

Εικόνα 16: Το Παμπελοποννησιακό Στάδιο. (Πηγή: Google)

2 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ / ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

2.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΕΝΟΣ ΕΡΓΟΥ– ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Απαραίτητη για την παρατήρηση της σπουδαιότητας ενός έργου, οικονομική και μη, είναι η χρησιμοποίηση κάποιων αναλύσεων. Πιο συγκεκριμένα απαραίτητη κρίνεται η ταυτόχρονη εφαρμογή της ανάλυσης κόστους-οφέλους και της ανάλυσης οικονομικών επιδράσεων που ακολουθεί όπου μπορούν να καταγράψουν πλήρως το εύρος της οικονομικής σπουδαιότητας ενός έργου γενικότερα και ειδικότερα των αθλητικών εγκαταστάσεων. Οι δύο αναλύσεις θεωρούνται συμπληρωματικές.

Σκοπός της ανάλυσης κόστους- οφέλους είναι να βοηθήσει στη λήψη αποφάσεων όσον αφορά την πραγματοποίηση των έργων σύμφωνα με την αναγκαιότητα και την βιωσιμότητα τους (έσοδα- έξοδα) και όχι τις γενικότερες οικονομικές τους επιδράσεις. Η επιλογή ενός επενδυτικού σχεδίου αιτιολογείται όταν τα οφέλη υπερβαίνουν τα κόστη.

Στην περίπτωση των αθλητικών υποδομών, κυρίως των γηπέδων, τα οφέλη για την τοπική κοινωνία όχι μόνο δεν είναι θετικά, αλλά μπορεί να είναι και αρνητικά, όταν οι υποδομές χρηματοδοτούνται από δημόσιες πηγές. Ο σωστός υπολογισμός των ωφελειών, η κοστολόγησή τους και κυρίως η επιλογή των σκιωδών τιμών θα πρέπει να γίνεται με μεγάλη προσοχή και αιτιολόγηση. Η αποτίμηση των ωφελειών μιας αθλητικής εγκατάστασης θα πρέπει να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

1. Όλα τα οικονομικά οφέλη και κόστη που μπορούν να αποτιμηθούν σε αγοραίες τιμές (κόστος κατασκευής, η συντήρηση, τα έσοδα από την τιμολόγηση της χρήσης του έργου κ.λπ.)
2. Τα έσοδα για τους δημόσιους φορείς από τη φορολογία και τα δημοτικά τέλη.
3. Την προσέλκυση νέων επιχειρήσεων στην περιοχή.
4. Τη διαφήμιση που θα έχει η περιοχή από τη χρήση της αθλητικής εγκατάστασης.
5. Την αξία της αναψυχής και διασκέδασης που θα προσφέρει στους κατοίκους της γύρω περιοχής.
6. Την αξία της υπερηφάνειας που νιώθουν οι κάτοικοι, λόγω της φιλοξενίας μεγάλων γεγονότων, αθλητικών και μη.

Η σωστή κοινωνική ανάλυση κόστους– οφέλους θα πρέπει να γίνεται για κάθε εναλλακτική χρήση που θα έχουν την δυνατότητα να προσφέρουν οι αγώνες- αθλητικές και μη εκδηλώσεις που γίνονται σ’ αυτό, λαμβάνοντας υπόψη της όλα τα οφέλη και τα κόστη που απορρέουν από αυτή.

Η ανάλυση κόστους– οφέλους απαιτεί και την τιμολόγηση των κοινωνικών ωφελειών και του κοινωνικού κόστους. Για όσες ωφέλειες υπάρχουν αγοραίες τιμές, για παράδειγμα η τιμή του εισιτηρίου του αγώνα, αυτό είναι εύκολο. Το πρόβλημα δημιουργείται όταν δεν υπάρχει χρηματική τιμή για τις ωφέλειες ή τα κόστη.

Τέλος, σε πολλές περιπτώσεις είναι πολύ δύσκολο να υπολογισθούν επακριβώς τα οφέλη που προκύπτουν από κάποια έργα και εκδηλώσεις και, συνεπώς, είναι δύσκολη και η σύγκρισή τους. Συμπερασματικά, ο υπολογισμός των ωφελειών θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τα εξής:

- Την επίπτωση στο πλεόνασμα του καταναλωτή.
- Την επίπτωση στο χρόνο, τη ζωή και το περιβάλλον.
- Την χρησιμοποίηση τιμών που αντανakλούν το πραγματικό (κοινωνικό) κόστος.
- Την χρησιμοποίηση του κατάλληλου κοινωνικού συντελεστή προεξόφλησης.
- Την αξιολόγηση του κινδύνου που εμπεριέχεται στην αποτίμηση των μελλοντικών χρηματοοικονομικών ροών.
- Την αξιολόγηση των διανεμητικών επιπτώσεων των έργων μεταξύ διαφορετικών κοινωνικών ομάδων.

Η μέθοδος κόστους-οφέλους, χρησιμοποιείται για την αποτίμηση των εναλλακτικών εκδηλώσεων και έργων. Η αξιολόγηση αυτή είναι αναγκαία για να μπορεί να γίνει μία συνολική αποτίμηση των οικονομικών επιδράσεων μιας αθλητικής εκδήλωσης (Παπανίκος,Α. 2010).

Από την άλλη η ανάλυση των οικονομικών επιδράσεων χρησιμοποιείται για να μετρήσει τις επιπτώσεις διαφόρων δραστηριοτήτων (έργων, εκδηλώσεων, πολιτιστικά μνημεία, φυσικοί πόροι, κ.λπ.) σε μία συγκεκριμένη περιοχή και χρονικό διάστημα, κυρίως σε ό, τι αφορά στο εισόδημα και την απασχόληση της τοπικής, περιφερειακής και εθνικής οικονομίας.

Τα μεγάλα έργα και οι εκδηλώσεις έχουν πολλαπλασιαστικές μακροχρόνιες επιδράσεις στην οικονομία και την κοινωνία. Οι μελέτες οικονομικών επιπτώσεων ενός έργου ή εκδήλωσης μετρούν τα επιπρόσθετα εισοδήματα και τις νέες θέσεις εργασίας, που δεν

θα δημιουργούνται, αν δεν είχε γίνει το έργο-εκδήλωση. Οι μελέτες των οικονομικών επιπτώσεων μετρούν τις επιδράσεις τριών ειδών δαπανών:

α. Άμεση επίδραση.

Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την κατασκευή του έργου ή οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την οργάνωση της εκδήλωσης, συμπεριλαμβανομένων και των δαπανών αυτών που έρχονται να παρακολουθήσουν και να συμμετέχουν στις εκδηλώσεις. Οι δαπάνες αυτές δημιουργούν εισόδημα, θέσεις εργασίας και φορολογικά έσοδα για την τοπική οικονομία.

β. Έμμεσες επιδράσεις.

Οι δαπάνες, το τοπικό εισόδημα και οι τοπικές νέες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, που εξυπηρετούν τις ανάγκες κατασκευής ή φιλοξενίας της εκδήλωσης π.χ. εστιατόρια, ξενοδοχεία, κατασκευαστικές εταιρείες, κ.λπ.

γ. Παρακινούμενες επιδράσεις.

Οι δαπάνες, το τοπικό εισόδημα και οι τοπικές νέες θέσεις εργασίας, που δημιουργούνται γενικά ως αποτέλεσμα των δαπανών στις περιπτώσεις (α) και (β).

Η ανάλυση οικονομικών επιπτώσεων έχει χρησιμοποιηθεί εκτενέστατα σε δημόσια και σε ιδιωτικά επενδυτικά σχέδια, τα οποία επιδοτούνται από το δημόσιο προϋπολογισμό. Η απόφαση για την κατασκευή ενός έργου ή την οργάνωση μιας εκδήλωσης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό και από τις ευρύτερες οικονομικές επιπτώσεις του, κυρίως στο ΑΕΠ και στην απασχόληση. Σκοπός της ανάλυσης οικονομικών επιδράσεων είναι να μετρήσει το μέγεθος αυτών των επιπτώσεων. Υπάρχουν τέσσερις τουλάχιστον λόγοι για τους οποίους η ανάλυση οικονομικών επιπτώσεων θεωρείται αναγκαία. Πρώτον, μία τέτοια ανάλυση συνηγορεί σε πολλές περιπτώσεις στην ανάληψη μιας συγκεκριμένης δραστηριότητας. Δεύτερον, η ανάλυση οικονομικών επιπτώσεων βοηθάει στον σχεδιασμό των ενεργειών που απαιτούνται για τη μεγιστοποίηση των ωφελειών και την ελαχιστοποίηση του κόστους. Τρίτον, η ανάλυση οικονομικών επιπτώσεων απαιτείται για να προσδιοριστεί το μέγεθος της απαιτούμενης χρηματοδότησης. Τέταρτον, η ανάλυση οικονομικών επιπτώσεων μπορεί να προσδιορίσει εναλλακτικές χρήσεις των υποδομών και του εξοπλισμού που απαιτούνται για την φιλοξενία μιας συγκεκριμένης εκδήλωσης (Παπανίκος, Α. 2010).

2.2 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ- ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Σημαντικές είναι οι επιπτώσεις που δημιουργούν οι αθλητικές εγκαταστάσεις σε οικονομικό, περιβαλλοντικό και χωρικό επίπεδο ως προς την πόλη και γενικότερα ως προς την κοινωνία. Αναμφισβήτητα οι αθλητικές εγκαταστάσεις γίνονται για να πραγματοποιηθούν σε αυτές αθλητικά και όχι μόνο γεγονότα που με τη σειρά τους θα προκαλέσουν στην εκάστοτε πόλη επιπτώσεις άμεσες, έμμεσες, θετικές αλλά και αρνητικές. Αρχικά λοιπόν θα καταγράψουμε τις επιπτώσεις που δημιουργεί η αθλητική εγκατάσταση μεμονωμένα και αργότερα τα γεγονότα που πραγματοποιούνται σε αυτές. Η δημιουργία της αθλητικής εγκατάστασης ή η βελτίωση μιας ήδη υπάρχουσας τείνει να ικανοποιήσει έναν αυξημένο αριθμό ανθρώπων οι οποίοι παρακολουθούν αθλητικά γεγονότα προσφέροντας ευκαιρίες στην τοπική κοινωνία και βελτιώνοντας τις συνθήκες ζωής τους. Με αυτόν τον τρόπο βελτιώνεται η τοπική οικονομία και οδηγούμαστε σε σημαντικές οικονομικές επιπτώσεις. Σύμφωνα με κάποιους ερευνητές τα άυλα οφέλη που αφορούν την ποιότητα ζωής και σχετίζονται με το δημογραφικό καθήκον, την προβολή της κοινότητας και την ενίσχυση της εικόνας της πόλης- περιοχής είναι εξαιρετικά δύσκολο να μετρηθούν (Robertson R., 2013).

Ως αναφορά τα οφέλη των άυλων στοιχείων, σημαντικό είναι και το γεγονός ότι με τις αθλητικές εγκαταστάσεις αυξάνεται η αξία των μη εμπορεύσιμων δημόσιων αγαθών. Πιο συγκεκριμένα κατασκευάζοντας μια αθλητική εγκατάσταση, οδηγούμαστε στη δημιουργία ανοικτών χώρων και συνεπώς στην καλύτερη ποιότητα του αέρα στις γύρω περιοχές με αποτέλεσμα αυτό το όφελος να κεφαλαιοποιείται σε τιμές στέγασης και να αντανακλάται στους μισθούς (Robertson R., 2013).

Μερικοί ερευνητές έχουν χρησιμοποιήσει μεθόδους αποτίμησης, ώστε να προσπαθήσουν να καθορίσουν την επίπτωση του συναισθήματος που αντλούν οι κάτοικοι από τον αθλητισμό. Η βελτίωση της ποιότητας ζωής είναι ένας από τους σημαντικότερους στόχους της τοπικής πολιτικής και κατ' επέκταση έχει διαπιστωθεί ότι οι αθλητικές εγκαταστάσεις προσφέρουν αξιόλογες ανέσεις για τις τοπικές κοινότητες. Ωστόσο ο αθλητισμός μπορεί να κάνει μια πόλη ευτυχισμένη αλλά είναι απίθανο να κάνει μια πόλη πλούσια (Baade R. and Matheson V., 2011).

Όπως παρατηρούμε, πολλές απόψεις υπάρχουν για τις επιπτώσεις των αθλητικών εγκαταστάσεων και τον τρόπο καταγραφής αυτών και αρκετές μάλιστα αντικρουόμενες. Σημαντικές είναι και οι οικονομικές επιπτώσεις από την χωρική προοπτική των αθλητικών εγκαταστάσεων στις τιμές στέγασης των ακινήτων στις γύρω

περιοχές της πόλης. Η παρουσία αθλητικών εγκαταστάσεων αυξάνει τις τιμές στέγασης και γενικότερα την αξία των γύρω ακινήτων μέσα από ένα χωροταξικό οικονομετρικό πλαίσιο. Αυτή η θετική επίδραση όπως είναι αναμενόμενο μειώνεται καθώς μεγαλώνει η απόσταση του ακινήτου από τις αθλητικές εγκαταστάσεις (Feng, Xia., 2008).

Ακόμη η δημιουργία αθλητικής εγκατάστασης δημιουργεί οφέλη στα γύρω ακίνητα της περιοχής και στην αξία των πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Ωστόσο οι εκτιμήσεις για τα οφέλη των αθλητικών εγκαταστάσεων δεν είναι ανθεκτικές όσον αφορά τις αλλαγές στην γεωγραφική έκταση. Οι κάτοικοι των προαστίων αντλούν πολλά οφέλη έχοντας το σπίτι τους κοντά σε μια αθλητική εγκατάσταση. Αντίθετα στην πόλη τα οφέλη αυτά μπορούν να μειωθούν καθώς μεγαλώνει η απόσταση τους από αυτές. Σύμφωνα με τον Robertson R για να βγάλουμε την καθαρή παρούσα αξία ενός σπιτιού κοντά σε μία αθλητική εγκατάσταση πρέπει από τις θετικές επιπτώσεις να αφαιρεθούν οι αρνητικές και έπειτα μέσα από συγκεκριμένα μοντέλα μέτρησης να δημιουργηθεί η καθαρή αξία αυτών. Αν αυτό βγει αρνητικό δηλαδή οι αρνητικές επιπτώσεις να υπερσχύουν των θετικών η τιμή της στέγασης θα πρέπει να είναι χαμηλή. Το γεγονός ότι οι αθλητικές εγκαταστάσεις δημιουργούν απτά οικονομικά οφέλη στην τοπική κοινωνία έχει τεθεί υπό αμφισβήτηση και αυτό οφείλεται στις επιδοτήσεις που παρέχονται από το κράτος και τις τοπικές κυβερνήσεις για την κατασκευή και τη λειτουργία των αθλητικών εγκαταστάσεων (Robertson R., 2013).

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθούν και ορισμένες αρνητικές επιπτώσεις των αθλητικών εγκαταστάσεων. Μία σωστά και καλά οργανωμένη αθλητική εγκατάσταση μπορεί να αυξήσει την προσέλευση του κόσμου στην πόλη αλλά είναι γεγονός ότι αυτό μεταφράζεται σε περισσότερα χρήματα για τους μετόχους- ιδιοκτήτες και την ομάδα του γηπέδου και όχι για τους ιδιοκτήτες καταστημάτων γύρω από αυτό. Άρα δεν υπάρχει απόλυτα αύξηση της τοπικής οικονομίας. Ακόμα και αν η άμεση οικονομική επίπτωση είναι αμελητέα, πολλοί υποστηρίζουν ότι οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις στην οικονομική ανάπτυξη μπορεί να είναι μεγάλες καθώς το κεφάλαιο που χρησιμοποιείται για την κατασκευή και λειτουργία της αθλητικής εγκατάστασης δεν είναι τόσο εύκολα μετατρέψιμο σε άλλες χρήσεις. Για παράδειγμα η κατασκευή γενικών υποδομών όπως σύγχρονα αεροδρόμια, αυτοκινητόδρομοι και συστήματα μαζικής μεταφοράς παρέχει στο σύνολο της οικονομίας οφέλη, κυρίως αρχιτεκτονικά και τεχνολογικά. Οι μηχανισμοί χρηματοδότησης που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή εγκαταστάσεων συχνά παραβιάζουν το κεφάλαιο της δημόσιας οικονομίας.

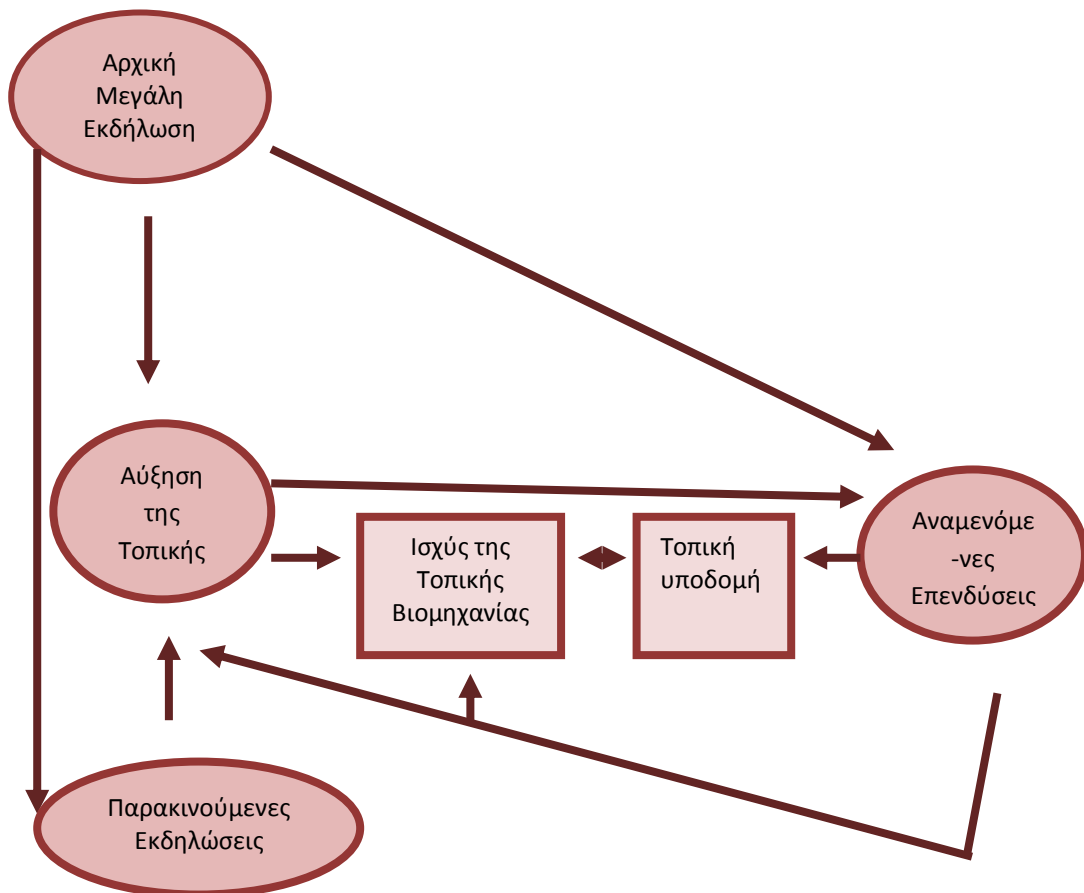
Οι φόροι για την ενοικίαση αυτοκινήτων, για ξενοδοχεία, για κεντρικά καφέ και εστιατόρια που χρησιμοποιούνται για την αποπληρωμή των ομολόγων ενώ φαινομενικά ενισχύουν την αξία του γηπέδου από τους επισκέπτες στην ουσία όμως κάνουν αυτές τις πηγές εσόδων μη διαθέσιμες για άλλα σημεία της πόλης (Baade R. and Matheson V., 2011).

2.3 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Οι οικονομικές, περιβαλλοντικές και χωρικές επιδράσεις των μεγάλων αθλητικών και μη αθλητικών εκδηλώσεων έχουν γίνει αντικείμενο πολλών μελετών, κυρίως από τους φορείς που αναλαμβάνουν να τις διεκδικήσουν αλλά και να τις διοργανώσουν. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες, το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα ποδοσφαίρου καθώς και οι τελικοί όπως του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος Ποδοσφαίρου (Champions League) κ.τλ. αποτελούν παραδείγματα τέτοιων μεγάλων αθλητικών εκδηλώσεων, των οποίων η διοργάνωση διεκδικείται από πολλές χώρες- κράτη. Πολλές χώρες προσπαθούν να δημιουργήσουν και να καθιερώσουν αθλητικά και μη γεγονότα τα οποία επαναλαμβάνονται σε ετήσια βάση αφού με το χρόνο προσφέρουν φήμη, πελατεία αλλά και χρήματα στην χώρα. Η μεγάλη ζήτηση για τη φιλοξενία των αθλητικών γεγονότων στηρίζεται κυρίως στις οικονομικές επιπτώσεις αυτών αλλά και στις υπόλοιπες κοινωνικές που απορρέουν οι οποίες δεν είναι πάντοτε θετικές .

Ο ρόλος του αθλητισμού στην ανασυγκρότηση των πόλεων είναι πολύπλευρος. Η πραγματοποίηση των μεγάλων γεγονότων και η προβολή τους συμβάλει αισθητά στην οικονομική ανάπτυξη. Τα μεγάλα γεγονότα έχουν σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις αφού παρατηρείται αύξηση του αστικού τουρισμού, αυξημένη προβολή και εμπλουτισμένη εικόνα της κοινότητας. Επίσης προκαλείται συμπληρωματική ανάπτυξη ενώ προκύπτουν και οφέλη στο συλλογικό ηθικό των κατοίκων ή αλλιώς στο 'ψυχικό εισόδημα' (Δέφνερ Α., 2012).

Απεικονίζοντας σχηματικά τις επιδράσεις των αθλητικών γεγονότων παραθέτουμε το διάγραμμα παρακάτω.

Εικόνα 17: Η Οικονομική Επίδραση των Εκδηλώσεων. (Πηγή: Παπανίκος, Α.)

Σύμφωνα με το διάγραμμα αν θεωρήσουμε ότι ένα αθλητικό γεγονός είναι η αρχική μεγάλη εκδήλωση που απεικονίζεται επάνω αριστερά τότε αυτή έχει τρεις επιδράσεις. Πρώτον, αυξάνει την τοπική ζήτηση, δεύτερον αυξάνει τις τοπικές επενδύσεις και τρίτον μπορεί να είναι η αιτία για την διοργάνωση άλλων μεγάλων ή μικρών εκδηλώσεων πριν, κατά την διάρκεια ή και μετά τον αγώνα. Η μεγιστοποίηση των θετικών επιδράσεων εξαρτάται από την δυνατότητα της τοπικής οικονομίας να ικανοποιήσει την αύξηση της ζήτησης, ενώ οι επιδράσεις αυτές εξαρτώνται και από τις υπάρχουσες τοπικές υποδομές (Παπανίκος, Α., 2010) .

Γενικότερα, η επακριβής εκτίμηση των οικονομικών επιπτώσεων από την οργάνωση σπουδαίων αθλητικών γεγονότων σε κάποια δεδομένη γεωγραφική επικράτεια, αποτελεί αντικείμενο διάστασης απόψεων για τους οικονομολόγους. Δυο κυρίως σημεία αποτελούν το αντικείμενο της διαφωνίας: πρώτον η μέθοδος που θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την εξαγωγή συμπερασμάτων και δεύτερον η διάσταση των αποτελεσμάτων.

Η επιλογή του κατάλληλου χώρου για την οργάνωση και διεξαγωγή ενός αθλητικού γεγονότος, αποτελεί τη βάση για την εκτίμηση των οικονομικών επιπτώσεων. Ο χώρος που δεν είναι ουδέτερο στοιχείο, επηρεάζει τις μεταβλητές που χρησιμοποιούνται από διάφορα μοντέλα. Σε σχέση λοιπόν με τον παράγοντα μέγεθος χώρου, οι γεωγραφικές περιοχές στις οποίες διοργανώνονται οι αθλητικές εκδηλώσεις, χωρίζονται σε μεγάλης εμβέλειας και μικρής εμβέλειας. Αντίστοιχα απαιτούνται μακροοικονομικά μοντέλα (μέθοδος εισροών-εκροών, μοντέλο Leontief, πολλαπλασιαστής εξωτερικού εμπορίου κτλ.), διότι τέτοιου είδους γεωγραφικές περιοχές αποτελούν μια ολοκληρωμένη οικονομική δομή διαθέτοντας σχετική αυτονομία λειτουργίας και υψηλού βαθμού ενδοβιομηχανικές ανταλλαγές. Σε ότι αφορά στις μικρής εμβέλειας, όπως π.χ πόλεις με μέσο πληθυσμό των οποίων η οικονομική δομή δεν συγκρίνεται με αυτή των μεγάλων γεωγραφικών περιοχών, για την αποτίμηση των επιπτώσεων από μια διοργάνωση χρησιμοποιούνται θεωρητικά μοντέλα που αναφέρονται κυρίως στην οικονομική ανάπτυξη τοπικού χαρακτήρα με κύριες μεταβλητές την απασχόληση και το εισόδημα. Στη διοργάνωση σπουδαίων αθλητικών εκδηλώσεων σε μικρού μεγέθους γεωγραφικές περιοχές μικραίνει ο κίνδυνος υψηλών οικονομικών διαρροών, εκτός τοπικού επιπέδου, οι δε οικονομικές επιπτώσεις να είναι χαμηλού μεγέθους (Μαπούρας Α., 2009).

Σε παλαιότερες έρευνες η εκτίμηση των επιπτώσεων των μεγάλων γεγονότων αποτέλεσε αντικείμενο έρευνας από οικονομική σκοπιά ενώ σε πρόσφατες έρευνες επικρατεί μια περισσότερο ολιστική προσέγγιση στην αξιολόγηση των επιπτώσεών τους. Στην συνέχεια ακολουθείτε μια πιο κατηγοριοποιημένη κατανομή των επιπτώσεων των μεγάλων αθλητικών γεγονότων.

2.3.1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Κατά τους Burns και Mules, Lunch και Jensen (1986), γενικότερα οι οικονομικές επιπτώσεις των μεγάλων αθλητικών γεγονότων που δημιουργούνται από την ύπαρξη αθλητικών εγκαταστάσεων απορρέουν από τρεις πηγές. Αυτές είναι οι δαπάνες των επισκεπτών από άλλες περιοχές, οι δαπάνες για την δημιουργία υποδομών και οι δαπάνες που προέρχονται από τους οργανωτές για την παροχή υπηρεσιών (Μαπούρας, Α. 2009).

Όπως είναι φυσικό η διοργάνωση των αθλητικών γεγονότων βοηθάει στην καταπολέμηση της ανεργίας, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας και επιτυγχάνοντας οικονομική ανάπτυξη. Στο κομμάτι της απασχόλησης οι αθλητικές διοργανώσεις έχουν

άμεση επίπτωση στην τουριστική απασχόληση και αυτό γιατί οι τουριστικές δραστηριότητες χαρακτηρίζονται ως εντάσεως εργασίας, διότι οι παραγωγικές τους διαδικασίες στηρίζονται στις προσφερόμενες υπηρεσίες των ανθρωπίνων πόρων που εμπλέκονται σε αυτές.

Επίσης με την πραγματοποίηση ενός αθλητικού γεγονότος αυξάνονται οι οικονομικές επενδύσεις αλλά και οι γύρω επιχειρηματικές δραστηριότητες. Σε συνάρτηση των επιχειρήσεων που δημιουργούνται προσελκύονται επισκέπτες εκτός της περιοχής, οι οποίοι αγοράζοντας αγαθά και υπηρεσίες εισάγουν χρήματα στην τοπική οικονομία και προκαλούν αύξηση των τοπικών εισοδημάτων που αποτελεί πηγή εσόδων για την τοπική αυτοδιοίκηση. Επίσης οικονομική ανάπτυξη γενικότερα στην εκάστοτε πόλη-χώρα προκαλείται και από τα έσοδα που προκύπτουν από τη μετακίνηση διαμονή, διατροφή, προπόνηση, αγορές, περιήγηση και κάθε κατανάλωση προϊόντων/ υπηρεσιών (θεατών, αθλητών, εργαζομένων). Τέλος σημαντική είναι και προσέλκυση τουριστών συνήθως υψηλού εισοδήματος και η δημιουργία μιας μόνιμης τουριστικής πελατείας αλλά και η συμβολή στην αύξηση του τουριστικού Α.Ε.Π.

Ως αρνητικές επιπτώσεις, εμφανίζεται η αύξηση στις τιμές των αγαθών, των υπηρεσιών, των ακινήτων της γύρω περιοχής αλλά και της φορολογίας. Ενώ παρατηρείται συχνά και αύξηση της κερδοσκοπίας και υπερβολικές δαπάνες για την προετοιμασία αυτών.

2.3.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η δημιουργία μιας αθλητικής εγκατάστασης καθώς και το γεγονός ότι σε αυτήν θα πραγματοποιηθούν διάφορα γεγονότα είτε μεγάλης είτε μικρής εμβέλειας προκαλεί βελτίωση του επιπέδου παροχής υπηρεσιών. Πιο συγκεκριμένα για την εξυπηρέτηση των θεατών δημιουργούνται και βελτιώνονται τα μέσα μαζικής μεταφοράς, τα οδικά δίκτυα καθώς και συστήματα τηλεπικοινωνιών και ασφάλειας. Αναμφισβήτητο η δημιουργία σύγχρονων αθλητικών εγκαταστάσεων αποτελεί σημαντική κληρονομιά για την εκάστοτε πόλη και χώρα γενικότερα. Η πραγματοποίηση αθλητικών γεγονότων δημιουργεί μια ελκυστική τουριστική εικόνα για τη χώρα προορισμού. Επίσης προκαλεί τουριστική αναβάθμιση στις περιοχές προορισμούς και στις κοινωνίες υποδοχής. Αρνητικές επιπτώσεις ωστόσο είναι η ανάπτυξη βιομηχανικής ψυχαγωγίας που προκαλείτε με την δημιουργία bars, εστιατορίων, κ.τλ. στις γύρω περιοχές. Επίσης σημαντική αρνητική παράμετρος είναι και το ότι ταυτόχρονα με την προβολή και την

επισκεψιμότητα τουριστών και ξενόφερτων θεατών στην πόλη, ενισχύεται η ξενοφοβία και ο ρατσισμός (www.touristikiekpaideysi.gr).

2.3.3 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Όπως είναι λογικό η πραγματοποίηση αθλητικών γεγονότων αποτέλεσε στο παρελθόν και θα αποτελεί και στο μέλλον την αιτία ή την αφορμή για την επιτάχυνση της οικονομικής δραστηριότητας και την ανάπτυξη της πόλης ή ακόμα και της χώρας ολόκληρης που έχει αναλάβει την διοργάνωση τους. Μια τέτοιου είδους εκδήλωση διεθνούς εμβέλειας απαιτεί προσεκτικό και εκτενή προγραμματισμό και σχεδιασμό, καθώς κάθε προχειρότητα ή αμέλεια μπορεί να προκαλέσει αλυσιδωτές αντιδράσεις, με βασικό θύμα το ίδιο το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής, αλλάζοντας τον περιβάλλοντα χώρο και γενικότερα επηρεάζοντας τον χωροταξικό σχεδιασμό και την διάταξη της πόλης, όχι απαραίτητα προς το καλύτερο.

Από τη μια σκοπιά οργανώνοντας ένα γεγονός εντατικοποιούνται οι ανάγκες για καθαριότητα και ανακύκλωση προσπαθώντας να παρουσιαστεί ένα θετικό πρόσωπο στους θεατές- φιλοξενούμενους. Ακόμη πραγματοποιείται αύξηση του πρασίνου καθώς και μείωση της ρύπανσης εξαιτίας της δημιουργίας και χρησιμοποίησης των νέων μέσων μαζικής μεταφοράς. Σημαντική παρατήρηση αποτελεί και το ότι δίνεται κίνητρο με τέτοια μεγάλα γεγονότα για τη συντήρηση των πολιτισμικών μνημείων κάθε πόλης, αφού αποτελούν χαρακτηριστικά προβολής της.

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις έχουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον, μέσα από την κατανάλωση ενέργειας, την παραγωγή θορύβου, σκουπιδιών και ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Με την δημιουργία μεγάλων κτιρίων στην πόλη, πολλές φορές γίνεται καταπάτηση χώρων φυσικού κάλλους και αύξηση της οικοδομικής δραστηριότητας. Αθλητές, αθλητικοί σύλλογοι και παράγοντες είναι σημαντικό να εστιάσουν στην υπεύθυνη χρήση των υλικών και των πηγών τους, όπως έδαφος, νερό, καύσιμα, στον έξυπνο σχεδιασμό, στην κατασκευή και συντήρηση των αθλητικών εγκαταστάσεων, στην εγκατάστασή τους κοντά σε κατοικημένες περιοχές και σχολεία, ώστε να ελαχιστοποιούνται οι μετακινήσεις και να μεγιστοποιείται η χρήση τους (www.touristikiekpaideysi.gr).

3 ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

3.1 ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Όπως συμβαίνει και με τις θεωρίες που αναλύουν τον τόπο εγκατάστασης μιας επιχείρησης, έτσι και οι θεωρίες που αναφέρονται στην μετεγκατάσταση μιας επιχείρησης και εν προκειμένου μιας αθλητικής εγκατάστασης από ένα σημείο Α σε ένα δεύτερο σημείο Β, επιδιώκουν να προσεγγίσουν την πραγματικότητα αλλά και τους λόγους που ωθούν ή αποθαρρύνουν μια υποδομή στο να μετεγκατασταθεί μακριά από την αρχική της θέση εγκατάστασης. Η διαφορά τους έγκειται στην ύπαρξη παραγόντων ώθησης για μετεγκατάσταση από την αρχική θέση, παράλληλα με τους παράγοντες προσέλκυσης στη νέα θέση. Έτσι διακρίνονται τρεις κυρίως τύποι θεωριών μετεγκατάστασης. Αυτοί είναι η νεοκλασική προσέγγιση (neo-classical approach), η συμπεριφορική προσέγγιση (behavioral approach), και η θεσμική προσέγγιση (institutional approach).

Πιο αναλυτικά, η **νεοκλασική προσέγγιση** εστιάζει κυρίως στη θεωρία της ελαχιστοποίησης του κόστους και της μεγιστοποίησης της απόδοσης. Τις αποφάσεις των επιχειρήσεων θεωρείται ότι της διακατέχει η απόλυτη ορθολογικότητα. Διακρίνονται βασικοί παράγοντες ώθησης (από την παλιά θέση) και προσέλκυσης (στη νέα) (push and pull factors). Βασικό κριτήριο αποτελούν τα χωρικά περιθώρια κέρδους που εμφανίζονται για την επιχείρηση σε μια συγκεκριμένη θέση. Οι παράγοντες που επηρεάζουν την λειτουργία μιας επιχείρησης διακρίνονται σε εσωτερικούς και εξωτερικούς. Πιο συγκεκριμένα ως εξωτερικούς παράγοντες (external factors) είναι δυνατόν να θεωρήσουμε την αλλαγή των τιμών των βασικών παραγόντων της χωροθέτησης (εργασία κ.λπ.), ενώ εσωτερικοί παράγοντες (internal factors) είναι η ανάγκη της επιχείρησης για επέκταση και η διαμόρφωση της παραγωγικής διαδικασίας. Η απόφαση μιας επιχείρησης να μετεγκατασταθεί εξαρτάται από τα χωρικά περιθώρια κέρδους που έχει. Γενικότερα στην περίπτωση που λειτουργεί επικερδώς στην παρούσα θέση, δύσκολα θα αποφασίσει να αλλάξει τοποθεσία, έστω και αν στη νέα θέση εμφανίζει μεγαλύτερο κέρδος. Το κόστος μετεγκατάστασης είναι αρκετά σημαντικό και τις περισσότερες φορές υψηλό. Επίσης η μετακίνηση σε νέα θέση δεν διαφέρει σημαντικά από ένα νέο ξεκίνημα αφού σε πολλές περιπτώσεις η αθλητική εγκατάσταση και συνεπώς η ομάδα που εδρεύει εκεί χάνει τους οπαδούς της. Παράλληλα πρέπει να συνυπολογιστεί και το κόστος της απόκτησης πληροφοριών στη νέα θέση η

επανεκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού, το κόστος απόλυσης και πρόσληψης, ενώ οι αποφάσεις που λαμβάνονται διέπονται από το στοιχείο της αβεβαιότητας.

Η νεοκλασική προσέγγιση θεωρεί την ανάγκη για επέκταση ως βασικό παράγοντα που προκαλεί την μετεγκατάσταση, σε σχέση πάντοτε με το εξωτερικό οικονομικό περιβάλλον. Ζητούμενο είναι η ιδανική συμπεριφορά (optimizing behavior) της επιχείρησης.

Η **συμπεριφορική προσέγγιση**, απεικονίζει καλύτερα την πραγματικότητα καθώς λαμβάνει υπόψη ότι οι επιχειρήσεις έχουν περιορισμένη ορθολογικότητα στην λήψη των αποφάσεων. Οι κυριότερες φάσεις της μετεγκατάστασης συνήθως είναι η λήψη της απόφασης να μετακινηθεί η επιχείρηση, η επιλογή της τοποθεσίας εγκατάστασης και τέλος ο απολογισμός της επιλεγθείσας τοποθεσίας. Ωστόσο είναι δυνατόν μια επιχείρηση ή υποδομή να επεκταθεί στο ίδιο σημείο, ή να δημιουργήσει μια θυγατρική μονάδα σε μια άλλη τοποθεσία διατηρώντας και την μητρική της παράλληλα.

Τα σημαντικότερα στοιχεία στη συμπεριφορική προσέγγιση είναι ο ρόλος της περιορισμένης πληροφόρησης, η ικανότητα χρήσης των διαθέσιμων πληροφοριών, οι νοητικοί χάρτες και η αβεβαιότητα. Συνεπώς λαμβάνοντας υπόψη τα δυο πρώτα στοιχεία μπορούμε να ταξινομήσουμε τις επιχειρήσεις σε αυτές που λαμβάνουν σημαντικές αποφάσεις και μετεγκατατίθενται κοντά στο ιδανικό σημείο εγκατάστασης και σε αυτές που μετεγκατατίθενται σε μη ευνοϊκά σημεία στο χώρο και τελικά φαλιρίζουν. Επίσης η περιοχή που επρόκειτο να μετεγκατασταθεί η επιχείρηση βρίσκεται στον νοητικό χάρτη (mental map) του επιχειρηματία. Γενικά οι περιοχές σε διαφορετική πόλη ή σε σημαντική απόσταση από την παρούσα θέση της αθλητικής εγκατάστασης εμφανίζουν υψηλό βαθμό αβεβαιότητας και χαμηλό βαθμό πληροφόρησης, με αποτέλεσμα να μην αποτελούν συνήθως επιλογές της επιχείρησης.

Στη συμπεριφορική προσέγγιση επίσης, διακρίνουμε και παράγοντες ώθησης από εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες. Ως εσωτερικοί παράγοντες θεωρούνται η μεγέθυνση της επιχείρησης και η ανεπάρκεια χώρου στην παρούσα θέση ή περιορισμένη προσφορά εργασίας και αξίας της γης. Οι παράγοντες προσέλκυσης μιας επιχείρησης είναι ακριβώς αντίθετοι από τους παράγοντες που την ωθούν να απομακρυνθεί από μια συγκεκριμένη περιοχή. Ως παράγοντες προσέλκυσης θεωρούνται: οι μεγάλες εκτάσεις γης, η ποιότητα των κτιριακών εγκαταστάσεων και του οδικού δικτύου στη γύρω περιοχή κ.λπ. Το ζητούμενο είναι η «ικανοποιητική» συμπεριφορά της επιχείρησης.

Τέλος η **θεσμική προσέγγιση**, αναπτύχθηκε τη δεκαετία του 1980 και υποστηρίζει ότι οι οικονομικές διαδικασίες στο χώρο διαμορφώνονται από τους κοινωνικούς θεσμούς και από το σύστημα αξιών της περιοχής. Έχουν συνεπώς τη δυνατότητα να ασκούν σημαντική επιρροή στο περιβάλλον τους. Η θεσμική προσέγγιση εστιάζει στην κυβερνητική πολιτική και στην αγορά γης (real estate markets) και τις θεωρεί τους σημαντικότερους παράγοντες που ωθούν μια επιχείρηση στην μετεγκατάσταση. Η κυβερνητική πολιτική γίνεται για να επηρεάσει την μετεγκατάσταση μέσω μιας σειράς παραγόντων και κινήτρων όπως η δημιουργία υποδομών, οι φοροαπαλλαγές, η δημιουργία άλλων ζωνών κ.α. (Δασκαλάκη Ι., 2006).

3.2 ΛΟΓΟΙ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

Την τελευταία δεκαετία το επαγγελματικό ποδόσφαιρο γνώρισε μεγάλη άνθηση, η οποία δεν αντανakλάται μόνο στις διεθνείς διακρίσεις των ομάδων αλλά και στην έξαρση στον αριθμό των θεατών στα ποδοσφαιρικά καθώς και στο νέο κύμα των μετεγκαταστάσεων των γηπέδων. Τα γήπεδα στην Ευρώπη αναβαθμίστηκαν, βελτιώθηκαν, αναπτύχθηκαν και ανατοποθετήθηκαν πρόσφατα ή στο κοντινό μέλλον.

Η αλλαγή της μορφής ή της τοποθεσίας των σταδίων μπορεί να αποδοθεί στην αλλαγή της θέσης του σταδίου σύμφωνα με ένα αστικό πλαίσιο αλλά και στην αλλαγή της «θέσης» του ποδοσφαίρου σύμφωνα με ένα ευρύτερο πολιτιστικό πλαίσιο.

Η αυξανόμενη θετική στάση του κράτους και η βαθμιαία θετικώς αλλαγμένη εικόνα του επαγγελματικού ποδοσφαίρου, η οποία οδήγησε σε αυξανόμενες επενδύσεις από εμπορικές επιχειρήσεις, έχουν σφραγίσει αυτήν την ανάπτυξη. Στην δεκαετία του '90 το ποδόσφαιρο έγινε μια ακμάζουσα επιχείρηση και γρήγορα ένα εμπορεύσιμο αγαθό. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την μετεγκατάσταση ή την ανάπλαση των αθλητικών εγκαταστάσεων.

Για πολύ καιρό οι αθλητικές εγκαταστάσεις και κυρίως το ποδοσφαιρικό στάδιο ήταν παραμελημένη αστική δραστηριότητα και μια ανεπιθύμητη εκμετάλλευση γης. Κι αυτό ήταν αποτέλεσμα των περιστατικών χουλιγκανισμού που τράβηξαν την προσοχή των μέσων. Μετά από μια περίοδο καταστολής από τις πολιτικές του κράτους, άλλα πιο δομικά μέτρα προτάθηκαν, όπως η μετεγκατάσταση ή και η ανάπλαση αυτών. Επίσης, το θέμα της μετεγκατάστασης των σταδίων άρχισε να απασχολεί τους φορείς πολιτικών μέτρων ιδιαίτερα μετά την καταστροφή μεγάλων σταδίων στην Αγγλία αλλά και σε άλλες χώρες. Τα θέματα της μορφής, της λειτουργίας και της τοποθεσίας των

ποδοσφαιρικών σταδίων αμφισβητήθηκαν έντονα σε σχέση με τα προβλήματα που τα στάδια προκαλούσαν (Van Dam, F. 1999).

Μέχρι και την δεκαετία του '90 η οικονομική δομή του επαγγελματικού ποδοσφαίρου γενικότερα στις χώρες της Ευρώπης ήταν αυτό που ο Andreff & ο Staudohar (2002) ανέφεραν ως το παραδοσιακό Spectator-Subsidies-Sponsors-Local ή αλλιώς «SSSL-μοντέλο». Οι κύριες πηγές εσόδων ήταν τα εισιτήρια, οι τοπικές επιδοτήσεις και οι τοπικές χορηγίες. Το μεταβαλλόμενο περιβάλλον όμως του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου ανάγκασε τις ομάδες να υιοθετήσουν ένα άλλο μοντέλο το οποίο περιλαμβάνει Media-Corporations-Merchandising-Markets (MCMMG Model).

Οι ομάδες και οι όμιλοι έγιναν ένα πιο ευρύ οικονομικό προϊόν με τα δικαιώματα μετάδοσης και τις χορηγίες ως κύρια πηγή εσόδων. Όπως έχει αναφέρει και ο Dejonghe, το ποδόσφαιρο έχει μεταμορφωθεί σε μια άυλη υπηρεσία που είναι προσανατολισμένη στον καταναλωτή και έχει οικονομική λειτουργία. Το κεντρικό προϊόν είναι ο αγώνας ποδοσφαίρου αλλά άλλοι παράγοντες όπως ένα στάδιο μοντέρνο, με καθίσματα για όλους, χωρίς περιφράξεις μπορεί να συνεισφέρει σημαντικά στο προϊόν σαν σύνολο. Η απουσία ενός ποδοσφαιρικού γηπέδου που είναι προσανατολισμένο στην ζήτηση που υπάρχει μπορεί να οδηγήσει σε πτώση των εσόδων. Για παράδειγμα η περιορισμένη δυναμικότητα ενός γηπέδου, η έλλειψη θέσεων VIP και προδιαγεγραμμένων θέσεων, η αποθάρρυνση γυναικών, παιδιών και καταναλωτών υψηλών εισοδημάτων να παρακολουθήσουν ποδόσφαιρο και τέλος η έλλειψη σωστής επωνυμίας για το γήπεδο.

Ο Dejonghe (2004) επίσης ανέφερε ότι μπορούμε να καταλάβουμε το λόγο για τον οποίο θα χτιστεί ένα νέο γήπεδο κοιτάζοντας το παλιό. Επίσης ότι ο εκσυγχρονισμός ή η κατασκευή καινούργιου γηπέδου μεταβάλλει την τιμή αναφοράς για τον καταναλωτή και τον κάνει πιο δεκτικό στο να αγοράσει το προϊόν. Στις περισσότερες περιπτώσεις στην Ολλανδία και στην Αγγλία τα εισιτήρια ξεπουλήθηκαν όλα κατά την διάρκεια περιόδων που προηγήθηκαν μια μετεγκατάστασης ή ανακαίνιση γηπέδου. Αυτό σημαίνει ότι η ζήτηση για την παρακολούθηση της ομάδας ήταν υψηλότερη από την προσφορά των θέσεων. Με άλλα λόγια, η τιμή των εισιτηρίων ήταν χαμηλότερη από την τιμή ισορροπίας στο σύστημα της ελεύθερης αγοράς. Οι ομάδες μπορούν αν αντιλαμβάνονται την έννοια του πλεονάσματος της ζήτησης να αυξήσουν τις τιμές στα καινούργια στάδια τους.

Εκτός από την άνοδο των τιμών, τα έσοδα μπορούν να αυξηθούν και από τα κυλικάια των γηπέδων, από τις μπουτίκ αλλά και από άλλες δραστηριότητες. Για παράδειγμα την ενοικίαση του σταδίου για κάποια συναυλία. Στο πεδίο της οικονομικής και χωρικής γεωγραφίας η εξήγηση της επίδρασης της τοποθεσίας μιας οικονομικής δραστηριότητας είναι μείζον θέμα. Η τοποθεσία και ο ανταγωνισμός στον χώρο καθώς και η προβολή του προϊόντος είναι θέματα κεντρικής σημασίας στις προσανατολισμένες στον καταναλωτή υπηρεσίες. Το επαγγελματικό ποδόσφαιρο έγινε μια υπηρεσία που έπρεπε να πωληθεί μέσα σε έναν συγκεκριμένο χώρο, το στάδιο. Όπως σχεδόν σε όλες αυτές τις υπηρεσίες ο καταναλωτής πρέπει να αφιερώσει χρόνο και να διανύσει μια απόσταση και αυτό είναι ένας σημαντικός προσδιοριστικός παράγοντας της ζήτησης εκτός από τα θέματα της ευκολίας, της προβολής και των δυνατοτήτων της αγοράς.

Οι χορηγίες που επιδιώκουν να πάρουν οι ομάδες ψάχνουν για ομάδες που έχουν μακροπρόθεσμη επιτυχία, μεγάλο αριθμό δυνητικών καταναλωτών και μεγάλους χώρους εξυπηρέτησης των καταναλωτών (στάδια). Οι θεατές πλέον «καταναλώνουν» τον αγώνα ως συνολικό προϊόν και θέλουν να είναι μια ευχάριστη εμπειρία. Το αποτέλεσμα είναι ένα το σύνθετο διαφορετικών τύπων θεατών στο στάδιο και η αύξηση στον μέσο αριθμό των παρακολουθήσεων αγώνων (Dejonghe T., 2008).

Ακόμη οι παράγοντες που προκάλεσαν την ιδέα της μετεγκατάστασης των σταδίων δεν πρέπει να περιορίζονται στο ότι πραγματοποιήθηκαν καταστροφές από τα φαινόμενα του χουλιγκανισμού κ.λπ. Οι περισσότερες αλλαγές στα στάδια έχουν γίνει γιατί ήταν αρκετά παλιά και σε κακή τοποθεσία ή γιατί μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για άλλες αστικές δραστηριότητες. Υπήρχαν και άλλοι λόγοι όπως το ανανεωμένο εμπορικό ενδιαφέρον από χορηγούς και επενδυτές στις ποδοσφαιρικές ομάδες. Βασικό ρόλο παίζουν και οι διακρίσεις και οι συμμετοχές σε διεθνείς και ευρωπαϊκής κλίμακας αγώνες που μπορεί να συμμετείχαν οι ομάδες και ακόμη καλύτερα να διακρινόντουσαν. Για παράδειγμα μετά την δεκαετία του '80, το ολλανδικό ποδόσφαιρο κέρδισε μεγάλη δημοσιότητα και αξία. Αφού οι Ολλανδοί νίκησαν το Champions League το 1988, ο αριθμός των θεατών του ποδοσφαίρου από την τηλεόραση αυξήθηκε σημαντικά και όλο και περισσότερες εταιρείες προσελκύστηκαν ως επενδυτές ή χορηγοί στον ποδοσφαιρικό χώρο (Van Dam, F. 1999).

Τέλος, λόγος μετεγκατάστασης είναι και η κοινωνική αναβάθμιση της ομάδας, η ανάγκη για καλύτερη προσβασιμότητα στο γήπεδο και οι σύγχρονες υποδομές που παρέχονται στους φιλάθλους και την ομάδα (Dejonghe T., 2008).

3.3 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗΣ

Για αρκετό καιρό, οι αθλητικές εγκαταστάσεις και ειδικότερα τα στάδια ποδοσφαίρου θεωρούνταν πηγή ηχορρύπανσης και μια ανωφελής κατασκευή. Αλλά οι καιροί άλλαξαν και με τον καιρό διαπιστώθηκε ότι ένα στάδιο μπορεί να έχει διάφορες λειτουργίες εκτός από τις παραδοσιακές. Από επιχειρηματική δραστηριότητα μέχρι και την ένδειξη κύρους για μια ομάδα ή και μια πόλη, μπορεί να αποτελέσει δηλαδή ορόσημο για μια πόλη και η ομάδα με την σειρά της να είναι πηγή τοπικής περηφάνιας (Dejonghe T., 2008).

Εκτός από το θέμα της δομής ενός γηπέδου, η τοποθεσία της μετεγκατάστασης του αποτελεί επίσης σημαντικό θέμα συζήτησης. Η επιλογή της τοποθεσίας του γηπέδου αποτελεί βασική παράμετρο γιατί πιθανότατα θα ελκύει περισσότερους θεατές. Το γήπεδο του 21^{ου} αιώνα πρέπει να ικανοποιεί αρκετές απαιτήσεις: άνεση, ασφάλεια, προσβασιμότητα, αποφυγή αρνητικών συμβάντων (θόρυβος, κυκλοφοριακή συμφόρηση, κρούσματα χουλιγκανισμού), κατάλληλη ατμόσφαιρα. Το τι θα επιλεγεί μεταξύ των 3 (μετεγκατάσταση, ανάπτυξη ή ανακαίνιση) εξαρτάται από παράγοντες ώθησης όπως οι επιπτώσεις της ενέργειας, η πίεση των τοπικών αρχών για εναλλακτική χρήση του σταδίου και παράγοντες έλξης όπως οικονομικές δυνατότητες των ομάδων και των επενδυτών.

Στην Ολλανδία η πιο εντυπωσιακή περίπτωση ήταν αυτήν του Άγιαξ που άφησε το De Meer στάδιο που βρισκόταν στα ανατολικά της πόλης για να μεταφερθεί σε προάστια νοτιοανατολικά του Άμστερνταμ, ανάμεσα από μοντέρνα κτίρια επιχειρήσεων και με εύκολη προσβασιμότητα με αυτοκίνητο αλλά και με μέσα μαζικής μεταφοράς. Ένας από τους λόγους ήταν ότι το υπάρχον γήπεδο ήταν αρκετά μικρό για να φιλοξενήσει σημαντικούς αγώνες σε εθνικά και διεθνή πρωταθλήματα. Επιπλέον, η ομάδα είχε την οικονομική δυνατότητα να επενδύσει χρήματα για το καινούργιο γήπεδο.

Εικόνα 18: Το στάδιο De Meer. (Πηγή Google)

Εικόνα 19: Το γήπεδο Amsterdam ArenA. (Πηγή Google)

Υπάρχουν πολλά παραδείγματα ομάδων που κατασκεύασαν το γήπεδο τους σε άλλη τοποθεσία και σχεδόν όλα μεταφέρθηκαν περιφερειακά των πόλεων αφήνοντας χώρο για κατασκευή σπιτιών στις παλιές τοποθεσίες. Το χτίσιμο των σταδίων σε τοποθεσίες σε προάστια πόλεων ή μακριά από το κέντρο κατεύνασε τις αντιδράσεις των κατοίκων, οι οποίες αποτελούσαν πάντα πρόβλημα για μετεγκαταστάσεις των σταδίων. Επιπλέον, οι δήμοι είδαν νέες δυνατότητες εκμετάλλευσης για τις παλιές εγκαταστάσεις και λόγω

αυτού ενδιαφέρονταν περισσότερο να επενδύσουν στις καινούργιες (Van Dam, F. 1999).

Επίσης, βασική προϋπόθεση αποτελεί και το γεγονός του χτισίματος του γηπέδου κοντά σε οδικές αρτηρίες και η εύκολη προσβασιμότητα σε αυτό με τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Τέλος σε διάφορες μελέτες ανάλογων περιπτώσεων χρησιμοποιούνται δεδομένα από επαγγελματικούς αθλητικούς συλλόγους και με τη χρήση μοντέλων χωροθέτησης- κατανομής προσπαθούν να προσδιορίσουν την περιοχή επιρροής κάθε αθλητικής εγκατάστασης. Το τελικό αποτέλεσμα είναι η εκτίμηση του δυναμικού της αγοράς κάθε ομάδας ώστε να χρησιμοποιηθεί σαν δείκτης για την επιλογή της χωρητικότητας ενός μελλοντικού γηπέδου (Dejonghe T., 2008).

3.4 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΓΗΠΕΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

3.4.1 AJAX- AMSTERDAM ARENA

ΛΟΓΟΙ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Πολλά είναι και τα παραδείγματα μετεγκατάστασης γηπέδων των ομάδων κυρίως στο εξωτερικό. Βασικό παράδειγμα αποτελεί και η μετεγκατάσταση του γηπέδου της ομάδας του Ajax. Το γεγονός ότι το παλιό γήπεδο της ομάδας δεν εξυπηρετούσε τον αυξανόμενο όγκο των φιλάθλων του, οι νέες ανάγκες ασφάλειας και διαχείρισης των γηπέδων αλλά και η απαίτηση για μια σύγχρονη εγκατάσταση που θα ενσωματώνει τεχνολογικές καινοτομίες, θα υποστηρίζει εκτεταμένες εμπορικές δραστηριότητες αποφέροντας σημαντικά έσοδα στην ομάδα και που θα αποτελεί σύμβολο κύρους και αναγνωσιμότητας τόσο για την ομάδα όσο και για την πόλη αποτελούν τους βασικούς λόγους της δημιουργίας ενός νέου γηπέδου. Η κατασκευή του Amsterdam Arena δεν πραγματοποιήθηκε μόνο για να παρέχει στην ομώνυμη πόλη ένα σύγχρονο γήπεδο και ένα χώρο για την φιλοξενία παντός είδους γεγονότων αλλά κυρίως για να δημιουργήσει γύρω του ένα δεύτερο, νέο αστικό κέντρο για την πόλη το οποίο αποτελείται από τις περιοχές Arena Boulevard, Amstel III και Bijlmermeer. Έτσι η ευρύτερη περιοχή θεωρείται μια από τις πιο αναπτυσσόμενες σε ολόκληρα την Ολλανδία και αποτελεί αξιόλογο παράδειγμα ενοποίησης ενοτήτων με διαφορετικές χρήσεις.

ΝΕΟ ΓΗΠΕΔΟ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Η προσπάθεια για την κατασκευή του γηπέδου όπου θα άλλαζε τον σχεδιασμό της περιοχής δομικά ξεκίνησε το 1990 ενώ είχαν προηγηθεί άλλες δύο αποτυχημένες. Η πρώτη ήταν το 1983 στο πλαίσιο διεκδίκησης των Ολυμπιακών αγώνων του 1992 και η επόμενη το 1987 που αν και είχε στόχο την προώθηση του ανώτατου αθλητισμού στην περιοχή του Άμστερνταμ, ματαιώθηκε λόγω ασυμφωνίας των εμπλεκόμενων. Βασικό ρόλο στην δημιουργία του γηπέδου έπαιξε η κρατική χρηματοδότηση (30% της συνολικής αξίας) διότι οι δημόσιες αρχές αντιμετώπιζαν το Amsterdam Arena ως μοχλό αστικής και οικονομικής ανάπτυξης με τη δημιουργία ενός νέου, δεύτερου κέντρου στην πόλη του Άμστερνταμ., ενώ τα υπόλοιπα χρήματα προήλθαν από τον Ajax ,από δάνειο, από επιχειρήσεις και από άλλες πηγές .

Το γήπεδο έχει σχεδιαστεί στο δημοτικό διαμέρισμα Zuidooost δηλαδή νοτιοανατολικά λόγω της θέσης του και θεωρείται ένα από τα πιο κορυφαία σύγχρονα γήπεδα. Έχει χωρητικότητα 52.000 θεατές και διαθέτει πολλούς χώρους υψηλών ανέσεων και υπηρεσιών. Η διοργάνωση τουριστικών ξεναγήσεων αποτελεί καθημερινό φαινόμενο με μεγάλο αριθμό τουριστών. Ακόμη διαθέτει μουσείο με πάρα πολλούς επισκέπτες ετησίως οι οποίοι εξασφαλίζουν σημαντικά έσοδα στην ομάδα. Τέλος θα λέγαμε ότι αποτελεί ένα γήπεδο όπου ο σχεδιασμός του συμβάλει στην απαιτούμενη προσαρμοστικότητα που πρέπει να επιδείξει για τη φιλοξενία πολλών και διαφόρων αθλητικών γεγονότων.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΝΕΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ

Οι στόχοι όλων των προσπαθειών της δημιουργίας του νέου γηπέδου ήταν η ενίσχυση της ζωντάνιας και της επισκεψιμότητας και η βελτίωση των όρων διανομής και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος της περιοχής. Τα μέσα για να επιτευχθούν αυτοί, ήταν η βελτίωση του αστικού σχεδιασμού, των δημόσιων υπηρεσιών, των υποδομών και η δημιουργία τουριστικών προορισμών.

Πραγματικά το νέο γήπεδο είχε σημαντική οικονομική και δημοσιονομική επίδραση στην πόλη του Άμστερνταμ. Οι αξίες της γης στην περιβάλλουσα περιοχή έχουν αυξηθεί, προσφέροντας σημαντικά κέρδη, ειδικά στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αγορά ακινήτων. Ακόμη πολλές επιχειρήσεις έδειξαν ενδιαφέρον στην ανανεωμένη περιοχή που αποπνέει κύρος και επιτυχία. Έτσι το γήπεδο λειτουργεί πλέον σαν μαγνήτης στην προσέλκυση επιχειρήσεων στην ευρύτερη περιοχή

με αποτέλεσμα να δημιουργούνται καινούργιες θέσεις εργασίας και να έχουν θετικά οικονομικά αποτελέσματα, με ωφέλειες για το κράτος και τους ιδιώτες που προκαλούν τεράστια κατανάλωση από τους επισκέπτες της. Λόγω λοιπόν αυτών των επιχειρήσεων που δημιουργήθηκαν αποτέλεσμα ήταν η δημιουργία ενός δεύτερου οικονομικού κέντρου στο Άμστερνταμ που ονομάζεται Amstel III δίπλα στην περιοχή Amsterdam Arena όπου είχε ως βασικό πρόβλημα την έλλειψη ζωντάνιας και την μονοδιάστατη χρήση της .

Εικόνα 20& 21: Η περιοχή Amstel III πριν και μετά τις πρωτοβουλίες ανάπλασης (Πηγή:Βασιλιάδης Β)

Επίσης η κατασκευή του γηπέδου λειτούργησε ως καταλύτης για την αστική και οικονομική ανάπτυξη στην περιοχή Bijlmermeer όπου γειτνιάζει στην περιοχή ArenA Boulevard κατέδειξε τη σημασία των σύγχρονων γηπέδων ως ισχυρά εργαλεία των αστικών πολιτικών. Εκτός από τη ριζική αλλαγή των οικιστικών υποδομών, βελτιώθηκαν οι υποδομές μεταφορών, η διαχείριση της περιοχής και οι κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες όπως η απασχόληση, η εκπαίδευση και η ασφάλεια. Επίσης σημαντική βελτίωση αποτέλεσε και η βελτίωση των υποδομών που πραγματοποιήθηκε και οδήγησε στην δημιουργία του σιδηροδρομικού σταθμού Amsterdam Bijlmer ArenA, που είναι ένας από τους σημαντικότερους μεταφορικούς

κόμβους στο Άμστερνταμ καθώς διαθέτει 6 τροχιές για τρένα και 2 για μετρό, ενώ εξυπηρετείται και από σταθμό λεωφορείων.

Επιπρόσθετα ξεκίνησαν στην περιοχή και πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της εκπαίδευσης. Τέλος η ανεργία μειώθηκε με ταχείς ρυθμούς, ενώ τα νέα τουριστικά αξιοθέατα δημιούργησαν νέες θέσεις εργασίας, προκάλεσαν μεγάλη αύξηση των επισκεπτών και προσέλκυσαν επενδύσεις (Βασιλιάδης, Β. 2012).

Εικόνα 22: Το γήπεδο Amsterdam Arena τη νύχτα. (Πηγή Google)

3.4.2 BAYERN – ALLIANZ ARENA

ΛΟΓΟΙ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Το Allianz Arena βρίσκεται στην πόλη του Μονάχου της Γερμανία και είναι διάσημο για τον καινοτόμο σχεδιασμό του σε διεθνές επίπεδο όπου αποτελεί από κοινού έδρα της Bayern München και της 1860 München.

Οι λόγοι δημιουργίας του νέου γηπέδου οφείλονται στο γεγονός ότι η προηγούμενη κοινή έδρα των δύο συλλόγων, το Ολυμπιακό Στάδιο του Μονάχου, είχε κριθεί ως παλιά και παραχωρημένου σχεδιασμού. Η άποψη αυτή ανταποκρινόταν στην πραγματικότητα αφού το Ολυμπιακό Στάδιο αν και πολύ ιστορικό ήταν χτισμένο από το 1972 και διέθετε στίβο παραμετρικά του αγωνιστικού χώρου, έχοντας ελάχιστους εμπορικούς χώρους. Πιο συγκεκριμένα οι παλιές εγκαταστάσεις δεν κάλυπταν τις σύγχρονες ανάγκες και τις φιλοδοξίες ενός συλλόγου διεθνείς εμβέλειας όπως η Bayern

Munchen η οποία έπρεπε να αυξήσει σημαντικά τα έσοδα της προκειμένου να είναι ανταγωνιστική.

Εικόνα 23: Το παλιό δημοτικό γήπεδο της ομάδας Bayern Munchen, το γνωστό ως στάδιο της '60 ή των εξηντάρηδων . (Πηγή Google)

ΤΟ ΝΕΟ ΓΗΠΕΔΟ

Το Allianz Arena εγκαινιάστηκε το 2005 και κατασκευάστηκε με χρηματοδότηση και από τις δύο ομάδες. Έτσι ενώ αρχικά άνηκε το 50% του γηπέδου στην καθεμία, το 2006 λόγω των σοβαρότατων οικονομικών προβλημάτων της δεύτερης η Bayern εξαγόρασε το μερίδιο της 1860 Munchen με συνέπεια το γήπεδο να ανήκει εξολοκλήρου στην πρώτη.

Το γήπεδο αποτελεί πρότυπο που θα έχει επίδραση σε αρκετά μεταγενέστερα γήπεδα και στάδια λόγω του πρωτοποριακού σχεδιασμού του. Το κυκλικό και ασυνήθιστο κέλυφος του γηπέδου μαζί με την καινοτόμα πρόσοψη του η οποία ακτινοβολεί σε τρία χρώματα μπλε, κόκκινο και λευκό και με διαφορετικά χρώματα ανάλογα με ποια ομάδα παίζει εκεί (Bayern Munchen, 1860 Munchen και Εθνική Γερμανίας).

Εικόνα 24: Το γήπεδο Allianz Arena με το κέλυφος του να ακτινοβολεί σε διάφορα χρώματα. (Πηγή Google)

Το γήπεδο βρίσκεται σε βόρειο προάστιο του Μονάχου και διαθέτει αποτελεσματική σύνδεση μέσω μετρό, λεωφορείων και αυτοκινήτου. Έχει χωρητικότητα 68.000 θέσεων και διαθέτει χώρους υψηλής ποιότητας φιλοξενίας, εμπορικούς χώρους καθώς και το μεγαλύτερο χώρο στάθμευσης στην Ευρώπη. Η κατασκευή του κόστισε στις δυο ομάδες 340εκ. ευρώ ενώ οι δημόσιες αρχές παραχώρησαν το ακίνητο και επένδυσαν περίπου 210εκ. ευρώ για την βελτίωση των υποδομών μεταφορών και περιβάλλοντος χώρου. Τέλος είναι εμφανές ότι το γήπεδο πήρε την ονομασία του από την ασφαλιστική εταιρία Allianz που εδρεύει στην πόλη και εξασφάλισε το δικαίωμα αυτό για 30 χρόνια. Το Allianz Arena είναι ειδικά προορισμένο για ποδοσφαιρικούς αγώνες και μέχρι σήμερα έχει φιλοξενήσει αγώνες του Παγκόσμιου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου 2006, της Εθνικής Ομάδας Ποδοσφαίρου και τον τελικό του Champions League 2012. Ο δήμος του Μονάχου απαγορεύει στο συγκεκριμένο στάδιο την πραγματοποίηση σε αυτό μεγάλης κλίμακας ψυχαγωγικών γεγονότων (π.χ συναυλιών) ενώ διαθέτει πολύ

δημοφιλή προγράμματα ξενάγησης σε όλους τους χώρους του και στο Μουσείο της Bayern.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Το νέο γήπεδο της ομάδας της Bayern ως αποτέλεσμα της δημιουργίας του είχε το γεγονός αρχικά ότι συνδέθηκε με σημαντικές δημόσιες επενδύσεις στον τομέα των υποδομών που βελτίωσαν τον παρακείμενο δρόμο ταχείας κυκλοφορίας (Autobahn), το δίκτυο και το σταθμό του μετρό (Frottmaning) που εξυπηρετεί το γήπεδο.

Γεγονός είναι επίσης ότι η προοπτική ενός σύγχρονου, κορυφαίου γηπέδου με την προοπτική και του Παγκόσμιου Κυπέλλου Ποδοσφαίρου 2006 αντιμετωπιζόταν ιδιαίτερα θετικά από τους κατοίκους και τις αρχές της πόλης, ήδη πριν την κατασκευή του Allianz Arena. Σε σχετικό δημοψήφισμα που τέθηκε το 2001 προς τους πολίτες του Μονάχου, αυτοί ενέκριναν την κατασκευή του νέου γηπέδου στην δεδομένη τοποθεσία με το εντυπωσιακό ποσοστό του 66%.

Η ισχυρή υποστήριξη της τοπικής κοινωνίας στο νέο γήπεδο, αν και κατά τη διενέργεια του δημοψηφίσματος δεν ήταν γνωστό το σχέδιο του γηπέδου, οφειλόταν σε δύο παράγοντες: στα οφέλη που θα προκύψουν στην οικονομία και στις υποδομές λόγω της κατασκευής και της λειτουργίας του και κυρίως στα θετικά οφέλη που αναμένονταν να προκύψουν στην πόλη του Μονάχου.

Άλλη μια θετική επίδραση του γηπέδου ήταν αυτή της ψυχολογίας της τοπικής κοινότητας. Όπως συμβαίνει σε πολλά σύγχρονα στάδια οι κάτοικοι είναι περήφανοι για το εξαιρετικό και διάσημο γήπεδο που διαθέτει η πόλη τους.

Ακόμη λόγω του σχεδιασμού του, το γήπεδο έχει συμβάλει στην προσπάθεια βελτίωσης της θέσης του ως παγκόσμια πόλη. Το γήπεδο ως ένας τεράστιος αστραφτερός όγκος που σηματοδοτεί την εποχή στο ανοικτό τοπίο μεταξύ του αεροδρομίου και του κέντρου του Μονάχου, ενώ αποτελεί ελκυστικό αστικό μνημείο ακόμη και για αυτούς που δεν ασχολούνται με το άθλημα του ποδοσφαίρου.

Τέλος, σημαντική είναι η επίδραση του γηπέδου στην πολύ καλή πορεία της ομάδας της Bayern στο Champions League αφότου κατασκευάστηκε το στάδιο με αποκορύφωμα βεβαίως την πρόκριση της στους δυο τελικούς (2010, 2012) έστω και χαμένους. Επίσης εντός Γερμανίας η ομάδα έχει κατακτήσει τρία από τα έξι πρωταθλήματα, πιστοποιώντας την αγωνιστική της άνοδο. Έτσι ο σύλλογος έχει μεγάλα έσοδα λόγω του

καινούργιου γηπέδου γεγονός που του επιτρέπει να συνεχίσει να είναι πολύ ανταγωνιστικός στην Γερμανία και στην Ευρώπη.

Εικόνα 25: Το εσωτερικό του γηπέδου Allianz ArenA. (Πηγή Google)

3.4.3 ARSENAL- EMIRATES STADIUM

ΛΟΓΟΙ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Οι λόγοι της δημιουργίας του νέου γηπέδου της ομάδας της Arsenal οφείλονται στο γεγονός ότι η ομάδα από τα τέλη του προηγούμενου κιάλας αιώνα συνειδητοποίησε ότι χρειαζόταν να αναβαθμιστεί προκειμένου να ανταγωνιστεί τους κορυφαίους συλλόγους της Αγγλίας και αυτό θα το πετύχαινε με την κατασκευή ενός νέου, σύγχρονου, μεγάλης χωρητικότητας γηπέδου που θα εξασφάλιζε αυξημένα έσοδα και θα διασφάλιζε την βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα της. Το παλιό γήπεδο της ομάδας το Highbury είχε κατασκευαστεί το 1913 και φυσιολογικό είναι να έχει μη λειτουργικό σχεδιασμό αφού διέθετε 38.000 θέσεις αλλά και ανύπαρκτες εμπορικές χρήσεις. Έτσι οι τοπικές αρχές διάλεξαν μια περιοχή Ashburton Grove η οποία βρίσκεται μόλις 500 μέτρα μακριά από το παλιό γήπεδο της ομάδας. Οι λόγοι της

επιλογής αυτής της θέσης ήταν η διατήρηση των ισχυρών δεσμών του συλλόγου με την τοπική κοινότητα του Islington και την πιθανή επέκτασή τους στο μέλλον.

NEO ΓHΠEΔO

Το 2006 εγκαινιάστηκε το νέο γήπεδο της ομάδας της Arsenal, Emirates Stadium, το οποίο είναι χτισμένο σε χώρο 170 στρεμμάτων και διαθέτει 60.000 θέσεις θεατών. Το γήπεδο είναι το τρίτο μεγαλύτερο στην Αγγλία μετά το Wembley και το Old Trafford, ενώ διαθέτει πολυάριθμους χώρους υψηλής ποιότητας φιλοξενίας και εκτεταμένους εμπορικούς χώρους καθώς και μουσείο του συλλόγου όπου διοργανώνονται ξεναγήσεις. Το κόστος του γηπέδου ανήλθε σε £ 390 εκατομμύρια το οποίο προσφέρει στο σύλλογο έσοδα τριπλάσια από το παλιό γήπεδο, ύψους £ 3.1 εκατομμύρια ανά ημέρα αγώνα, ενώ η λειτουργία του γηπέδου δεν περιορίζεται μόνο στις μέρες του αγώνα. Ακόμη η χρηματοδότηση του σταδίου για την κατασκευή του δεν έγινε από την κυβέρνηση ή άλλο δημόσιο φορέα αλλά εξ' ολοκλήρου από την Arsenal σύμφωνα με ένα πρωτοποριακό χρηματοδοτικό πλάνο.

Ο εξωτερικός χώρος του γηπέδου έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να είναι ελεύθερος προς χρήση για τους πολίτες και να χρησιμοποιείται ως δημόσιος χώρος. Έτσι με όλα τα παραπάνω αποτελεί τοπόσημο και σημαντικό τουριστικό αξιοθέατο της περιοχής Inslington.

Στο πνεύμα λοιπόν του μάρκετινγκ και ακολουθώντας τη συνήθη πρακτική για την ονοματοδοσία των σύγχρονων γηπέδων, το Emirates πήρε την ονομασία του από την αεροπορική εταιρία Emirates Airlines, αφού αυτή εξασφάλισε το δικαίωμα ερχόμενη σε συμφωνία με το σύλλογο για δεκαπενταετή χορηγία αξίας 100 εκατομμυρίων συνολικά.

Εικόνα 26& 27: Το γήπεδο της ομάδας της Arsenal, Emirates Stadium. (Πηγή Google)

ΠΑΛΙΟ ΓΗΠΕΔΟ

Η περίπτωση της δημιουργίας του γηπέδου Emirates είναι αξιοπρόσεκτη, σημαντική όμως είναι και το σχέδιο της ανάπλασης του παλιού γηπέδου της ομάδας της Arsenal στην περιοχή Islington όπου βρίσκεται στο κεντρικό Λονδίνο, με παρεμβάσεις που έγιναν σε μια έκταση 240 στρεμμάτων.

Το συγκεκριμένο σχέδιο ανάπλασης που είναι από τα μεγαλύτερα στην Ευρώπη, είχε μια τάση για τον συνδυασμό της κατασκευής γηπέδου με ένα πρόγραμμα αναζωογόνησης των υποβαθμισμένων κέντρων των πόλεων. Στο σχέδιο

ολοκληρωμένης ανάπλασης « Arsenal Regeneration Program» (ARP), συμμετείχαν εκτός τους συλλόγου και άλλα επενδυτικά σχήματα και πραγματοποιήθηκε με σκοπό την αναβάθμιση του Islington και την αποκόμιση πολλών ωφελειών σε πολλούς τομείς για την τοπική κοινότητα.

Το σχέδιο προέβλεπε την δημιουργία περισσότερων από 2.800 κατοικίες με σύγχρονη αρχιτεκτονική αισθητική σε 7 περιοχές του Islington. Αναμφισβήτητα όμως το πιο προβεβλημένο έργο της ανάπλασης ήταν στην περιοχή Highbury Square, όπου αναδιαμορφώθηκε το παλιό γήπεδο της ομάδας για τη δημιουργία 700 καινούργιων κατοικιών στο χώρο. Το αξιοσημείωτο είναι ότι η βόρεια και η νότια εξέδρα κατεδαφίστηκαν, ενώ οι υπόλοιπες διατηρήθηκαν. Ο λόγος αυτής της κίνησης ήταν το γεγονός ότι η πρόσοψη της ανατολικής εξέδρας του γηπέδου είχε σχεδιαστεί με αρχιτεκτονική νοοτροπία Art Deco με αποτέλεσμα να ανακηρυχθεί προστατευόμενη από το κράτος κατασκευή.

Εικόνα 28: Μία από τις εξέδρες που διατηρήθηκαν του παλιού γηπέδου της ομάδας Arsenal. (Πηγή Google)

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΝΕΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ

Αρχικά το σχέδιο (ARP) δημιούργησε περισσότερες από 2.600 θέσεις εργασίας σε μεσοπρόθεσμο πλαίσιο και άλλες 1.800 μακροπρόθεσμα. Επίσης η ανάπλαση προσέλκυσε επιχειρήσεις ενώ δημιουργήθηκαν χώροι για εμπορικά καταστήματα και ψυχαγωγία εμβαδού 25.000 τ.μ, πράγμα το οποίο θα φέρει επισκέπτες που θα τονώσουν την τοπική οικονομία. Επίσης το αστικό περιβάλλον έχει αναβαθμιστεί αφού με την δημιουργία του γηπέδου κατεδαφίστηκαν πρώην διάσπαρτα βιομηχανικά κτίρια που

υπήρχαν στην περιοχή και αφαιρέθηκαν 25.000 μέτρα ρυπαρού εδάφους και ερειπίων. Τέλος πολύ σημαντική ήταν και η δημιουργία καινούργιων δημόσιων χώρων, πεζοδρόμων και πάρκων έκτασης 20 στρεμμάτων.

Στο πλαίσιο της ανάπλασης λήφθηκαν μέτρα, ώστε οι επιδράσεις στο περιβάλλον να ελαχιστοποιηθούν. Οι νέες εγκαταστάσεις πληρούν τα περιβαλλοντικά κριτήρια. Ακόμη αφαιρέθηκε από την περιοχή μεγάλη ποσότητα αποβλήτων που ήταν επιβλαβή και κατασκευάστηκε ένα καινούργιο κέντρο ανακύκλωσης αποβλήτων που εξυπηρετεί και τις γύρω περιοχές.

Ως αναφορά την βελτίωση των υποδομών δημιουργήθηκαν νέες υποδομές κοινωνικής πρόνοιας. Έγιναν επίσης επενδύσεις για τη βελτίωση των δημόσιων μεταφορών για την αποτελεσματικότερη πρόσβαση στο στάδιο με αποτέλεσμα το 30% των φιλάθλων να επιλέγει την πρόσβαση σε αυτό με αυτοκίνητο. Επίσης βελτιώσεις έγιναν και στους σταθμούς τρένων, δημιουργήθηκαν πεζόδρομοι και ένας νέος υπόγειος σταθμός στάθμευσης αυτοκινήτων. Τέλος, δημιουργήθηκαν πολλές αθλητικές εγκαταστάσεις για το κοινό και ειδικά για τα παιδιά.

Η επίδραση του γηπέδου στο σύλλογο της ομάδας Arsenal είναι πολύ σημαντική και σε πολλές διαστάσεις. Η εμπορική αξία της ομάδας η οποία αποτελεί συνάρτηση των επιτυχιών εντός αγωνιστικού χώρου του γηπέδου και της δημοφιλίας της. Ενώ η ομάδα βρίσκεται σε κάμψη και έχει να κατακτήσει κάποιο τρόπαιο από το Αγγλικό πρωτάθλημα το 2012, ωστόσο ο σύλλογος έχει εμπορική αξία του 1€ δις και βρίσκεται σε κατάταξη στην τέταρτη θέση ξεπερνώντας ομάδες με πετυχημένες αγωνιστικά και με μεγαλύτερη ποσότητα φιλάθλων.

Τα οικονομικά οφέλη συνεπώς είναι πολλά και η ομάδα επωφελείται από αυτά. Τα έσοδα από τις εμπορικές δραστηριότητες του γηπέδου είναι πολλά καθώς επίσης διαθέτει μεγάλο αριθμό επισκεπτών και σχεδόν όλοι οι αγώνες της είναι sold out. Το οικονομικό μοντέλο που ακολουθεί η Arsenal στηρίζεται στην οικονομική βιωσιμότητα του συλλόγου και στην βελτίωση των υποδομών του .

Συμπερασματικά λοιπόν θα λέγαμε ότι η δημιουργία του νέου γηπέδου μαζί με την μεγάλης κλίμακας αστική ανάπλαση που συνοδεύτηκε αυτό, είχε και εξακολουθεί να έχει ευρείες επιδράσεις τόσο στην ίδια την ομάδα, όσο και στην περιβάλλουσα αρχή. Το Islington αναζωογονήθηκε και μετατράπηκε σε μία περιοχή πρότυπο επιτυχούς ανάπλασης με ζωντάνια, μικτές χρήσεις γης και βελτιωμένες η νέες υποδομές μεταφορών, κοινωνικής πρόνοιας και διαχείρισης περιβάλλοντος. Επίσης μετατράπηκε

σε πόλο έλξης επισκεπτών με κύριο αξιοθέατο την περιοχή του γηπέδου, ενώ βελτίωσε τις οικονομικές επιδόσεις της όπως οι θέσεις εργασίας, το μέσο εισόδημα, τις επενδύσεις πράγμα που κάνει τους κατοίκους της περιοχής βαθιά ικανοποιημένους. Τέλος ο σύλλογος αύξησε θεαματικά τα έσοδα του αποκτώντας μια αξιοζήλευτη εγκατάσταση που θα συμβάλει στην διασφάλιση ενός βιώσιμου και σταθερού μέλλοντος. Ταυτόχρονα η ακτινοβολία του γηπέδου υπερκαλύπτει την αγωνιστική κάμψη της Arsenal και έτσι η ομάδα συνεχίζει να συγκαταλέγεται στις καλύτερες της Ευρώπης.

Εικόνα 29: Η τοποθεσία του παλιού και του καινούργιου γηπέδου της ομάδας της Arsenal.
(Πηγή Google)

4 Η ΛΑΡΙΣΑ ΩΣ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

4.1 Η ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ, Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΗΣ

Η Λάρισα είναι η πρωτεύουσα της περιφέρειας Θεσσαλίας με πληθυσμό 163.380 κατοίκων ενώ η Περιφερειακή ενότητα της Λάρισας έχει πληθυσμό 284.420 σύμφωνα με την απογραφή του 2011. Η πόλη δεν αποτελεί τουριστικό προορισμό αλλά αποτελεί το εμπορικό κέντρο της περιφέρειας και το διοικητικό, οικονομικό, κοινωνικό και συγκοινωνιακό κόμβο της Κεντρικής Ελλάδας. Είναι μία πόλη με απaráμιλλες ομορφίες, με μεγάλα συγκριτικά πλεονεκτήματα αλλά και με αξιοθαύμαστη ιστορία.

Η Λάρισα αποτελεί τη μοναδική πόλη στον Ελλαδικό χώρο, που σύμφωνα με τα αρχαιολογικά ευρήματα, βρίσκεται πάντα στην ίδια θέση και έχει το ίδιο όνομα. Είναι μια πόλη με συνεχή παρουσία στην ιστορία 8.000 ετών, χτισμένη στη δεξιά όχθη του Πηνειού. Είναι η μεγαλύτερη σε μέγεθος πόλη της Θεσσαλίας και της Κεντρικής Ελλάδας. Το όνομα Λάρισα είναι προελληνικό πελασγικής προέλευσης και ήταν ιδιαίτερα διαδεδομένο στον ελλαδικό χώρο και σημαίνει ισχυρά οχυρωμένος λόφος ή ακρόπολη, το όνομα αυτό είχε και η ακρόπολη του Άργους. Επίσης σύμφωνα με τη μυθολογία η πόλη της Λάρισας χτίστηκε στην πελασγική περίοδο από τον Λάρισσο, γιο του Πελασγού (www.larissa-dimos.gr).

Το άλογο που έχει σηκωμένα τα δύο μπροστινά του πόδια και είναι έτοιμο να καλπάσει αποτελεί εδώ και αιώνες το έμβλημα της πόλης, καθώς και της ποδοσφαιρικής της ομάδας. Υπάρχουν δύο εκδοχές για την έμπνευση του σήματος. Στην πρώτη εκδοχή, το σήμα της Λάρισας προήλθε από δραχμή του 395-343 π.Χ. που αποδίδεται στους Μυρμιδόνες που κατοικούσαν κατά την αρχαιότητα στην Θεσσαλία στην περιοχή της Φθίας. Σύμφωνα με τη δεύτερη, πρόκειται για το γνώρισμα της πόλης από τα περίφημα ιπποφορβεία της στην εποχή του χαλκού. Σήμερα υπάρχουν δύο σύγχρονα μνημειά-έργα του Μίλτου Παπαστεργίου που βρίσκονται, το πρώτο κάτω από το ναό του Αγίου Αχίλλειου και το δεύτερο, μπροστά στο γήπεδο Αλκαζάρ.

Εικόνα 30: Το σύμβολο της πόλης της Λάρισας κάτω από την εκκλησία του Αγίου Αχίλλειου
(Πηγή Google)

Εικόνα 31: Το σύμβολο της πόλης της Λάρισας μπροστά στο γήπεδο του Αλκαζάρ.(Πηγή Google)

4.2 ΟΙ ΑΘΛΗΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ.

Ο Δήμος Λαρισαίων έχοντας σκοπό την κάλυψή των αυξημένων αναγκών για άθληση των κατοίκων της πόλης και την ανάπτυξη του μαζικού αθλητισμού, από το 1983 μέχρι και σήμερα έχει δημιουργήσει 9 αθλητικά κέντρα σε όλο τον ιστό της πόλης καθώς και διάσπαρτους χώρους άθλησης ενταγμένους στους χώρους πρασίνου. Πιο συγκεκριμένα οι αθλητικές εγκαταστάσεις της πόλης είναι:

- Το Εθνικό Αθλητικό Κέντρο (ΕΑΚ) Λάρισας, το οποίο ανήκει στο Ελληνικό Κράτος, εποπτεύεται από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού και βρίσκεται δίπλα από το πάρκο Αλκαζάρ της πόλης όπου περιλαμβάνει τις παρακάτω εγκαταστάσεις:

1. Στάδιο Αλκαζάρ, με χωρητικότητα 13.108, εδώ εκτός από αγώνες ποδοσφαίρου διεξάγονται και όλα τα αθλήματα στίβου.

2. Κλειστό γυμναστήριο Αλκαζάρ

3. Κλειστό κολυμβητήριο Αλκαζάρ

- Αθλητικό Μέγαθρον Λάρισας:.. Επίσης στον πυρήνα Β της Νεάπολης βρίσκεται το νεόκτιστο δεύτερο κλειστό γυμναστήριο της πόλης, στο οποίο έχουν φιλοξενηθεί και αγώνες από το παγκόσμιο πρωτάθλημα καλαθοσφαίρισης που διοργάνωσε η Ελλάδα το 1998, και το οποίο είναι επίσης η έδρα των συλλόγων Ολύμπια και ΑΕΛ.

- AEL FC Arena: Το νέο ποδοσφαιρικό γήπεδο της ομάδας ΑΕΛ 1964 έχει κατασκευαστεί δίπλα από το αθλητικό μέγαθρον της Νεάπολης, με χωρητικότητα 16.118 καθήμενων και περιέχει πλήρες αθλητικό κέντρο.

Στην πόλη για την κάλυψη των γενικότερων αναγκών άλλα και χόμπι των κατοίκων υπάρχουν επίσης τα εξής δημοτικά αθλητικά κέντρα:

- Αθλητικό Κέντρο Μητσιμόνα
- Αθλητικό Κέντρο Νεάπολης
- Αθλητικό Κέντρο Κουκουλίτσιου - Μουσίαρη
- Αθλητικό Κέντρο Νέας Πολιτείας
- Αθλητικό Κέντρο Θεσσαλικού
- Αθλητικό Κέντρο Βιολογικού
- Αθλητικό Κέντρο Ανθούπολης
- Αθλητικό κέντρο ΑΓ. Κωνσταντίνου
- Αθλητικό κέντρο Αμπελοκήπων

Αθλητικοί σύλλογοι

- Αθλητική Ένωση Λάρισας
- Κ.Α.Ε. Ολύμπια Λάρισας
- Α.Σ. Ολυμπιάδα Λάρισας
- Γυμναστικός Σύλλογος Λάρισας^[55]
- Απόλλων Λάρισας
- Ηρακλής Λάρισας
- Πανιώνιος Λάρισας
- Ίκαρος Νεάπολης
- Α.Ο. Φοίνιξ Λάρισας
- Α.Σ Μέγας Αλέξανδρος

Οι αθλητικές εγκαταστάσεις που θα μας απασχολήσουν στην συγκεκριμένη μελέτη είναι το Εθνικό Αθλητικό Κέντρο (ΕΑΚ) Λάρισας - Στάδιο Αλκαζάρ, που το αποτελούν το Στάδιο Αλκαζάρ, το Κλειστό γυμναστήριο Αλκαζάρ και το Κλειστό κολυμβητήριο Αλκαζάρ ενώ θα επικεντρωθούμε στην χρησιμότητα του Σταδίου ποδοσφαίρου Αλκαζάρ του Αθλητικού Κέντρου (ΕΑΚ) Λάρισας καθώς και του γηπέδου AEL FC Arena.

4.3 ΣΤΑΔΙΟ ΑΛΚΑΖΑΡ

Το στάδιο Αλκαζάρ είναι στη βόρεια πλευρά της Λάρισας, στην συνοικία Παπαστράτου όπου διασχίζεται από την Ε. Ο Λάρισας – Κοζάνης. Βρίσκεται μέσα στην πόλη, δίπλα στο πάρκο Αλκαζάρ και τον Πηνειό ποταμό, που διασχίζει τη Λάρισα. Το όνομα του γηπέδου, στα αραβικά σημαίνει «φρούριο», αφού όλα αυτά τα χρόνια ήταν το «φρούριο» της ομάδας, μια και η ατμόσφαιρα που δημιουργούσαν πάντοτε οι οπαδοί της ΑΕΛ, ήταν εκπληκτική. Η πρόσβαση στο στάδιο είναι πολύ απλή τόσο με το αυτοκίνητο (οδός Κοζάνης) ή με το αστικό λεωφορείο, όσο και με τα πόδια, μιας και η κεντρική πλατεία απέχει μόλις 10 λεπτά.

Το γήπεδο είναι χωρητικότητας 13.108 θεατών. Κτίστηκε τον Ιανουάριο του 1932 όταν λίγους μήνες νωρίτερα ο τότε Δήμαρχος Λάρισας, Μιχαήλ Σάπκας, παραχώρησε δημοτική έκταση 15 στρεμμάτων για τη δημιουργία του. Αρχικά, ο αγωνιστικός χώρος περιφράχτηκε με πασαλόξυλα και τσίγκους. Το 1936 κατασκευάστηκε περιμετρική προστασία από τούβλα, η οποία όμως κατέρρευσε στον σεισμό του 1942. Με την απελευθέρωση, το Αλκαζάρ αρχίζει να μορφοποιείται ως γήπεδο μέσα από κάποιες

βελτιώσεις, ενώ αποκτά και στίβο από καρβουνόξυλα. Το πρώτο μεγάλο οργανωτικό βήμα έγινε στις 29 Δεκεμβρίου του 1959, δηλαδή πέντε χρόνια πριν από την ίδρυση της ομάδας ΑΕΛ. Με απόφαση του Νομάρχη Λάρισας, διορίζεται η 1η Εφορία Σταδίου και αναλαμβάνει επίσημα καθήκοντα στις 4 Ιανουαρίου 1960. Την ίδια χρονιά αποφασίζεται η κατασκευή στίβου κανονικών προδιαγραφών. Στις 12/4/1962 μετονομάζεται από Εθνικό Στάδιο Λάρισας σε Εθνικό Στάδιο Ολυμπιονίκη Διαδόχου Κωνσταντίνου.

Το στάδιο ήταν έδρα της μεγαλύτερης ποδοσφαιρικής ομάδας της Λάρισας, της ΑΕΛ. Ο πρώτος σύνδεσμος φιλάθλων που έκανε την εμφάνισή του στο Αλκαζάρ, δημιουργήθηκε το 1964, παράλληλα δηλαδή με την δημιουργία της ομάδας. Ακολούθησαν το 1970 οι Ιερολοχίτες, ενώ το 1982 δημιουργήθηκαν οι Monsters, ο πιο δυναμικός σύνδεσμος ως και τις μέρες μας. Ο πρώτος αγώνας (που ήταν φιλικό) της Α.Ε.Λ. στο Αλκαζάρ, δόθηκε στις 7 Ιουνίου 1964, με την ομάδα του Πανιωνίου, και ήταν νικηφόρο. Η πρώτη μεγάλη επιτυχία που πανηγυρίστηκε στο Αλκαζάρ, ήταν η άνοδος της Α.Ε.Λ. στην Α' Εθνική κατηγορία την χρονιά 1972-73. Το μεγαλύτερο ρεκόρ προσέλευσης, πραγματοποιήθηκε την χρονιά που η ομάδα κατέκτησε το πρωτάθλημα και ήταν 18.500 θεατές.

Στις 5 Ιουλίου 1984 με απόφαση της ΓΓΑ το Στάδιο Αλκαζάρ γίνεται τμήμα του Εθνικού Αθλητικού Κέντρου Λάρισας (ΕΑΚ), στο οποίο περιλαμβάνονται επίσης το κολυμβητήριο, το κλειστό γυμναστήριο και το σκοπευτήριο και βρίσκεται στη βόρεια πλευρά της Λάρισας στον δρόμο για την Κοζάνη δίπλα στο πάρκο Αλκαζάρ και στον Πηνειό ποταμό. Από τα μέσα της δεκαετίας του '80 σημαντικά έργα αρχίζουν να γίνονται στο Αλκαζάρ και το γήπεδο αποκτά κερκίδες σε όλη του την περιφέρεια, αποδυτήρια, αίθουσες εκγύμνασης και κυλικεία. Το στάδιο πλέον διαθέτει στέγαστρο, καθίσματα (παλιά χωρητικότητα: 14.360), νέους προβολείς, στίβο 8 διαδρομών, ανακαινισμένους εσωτερικούς χώρους κ.λπ. Σαν χώρο στάθμευσης το στάδιο δεν διαθέτει συγκεκριμένο δικό του χώρο, παρά μόνο κάποιες θέσεις περίπου 30 με 40 που ανήκουν σε όλο το συγκρότημα αθλητικών εγκαταστάσεων Εθνικού Αθλητικού Κέντρου Λάρισας (ΕΑΚ) .

Παρά τα ανωτέρω έργα, το Αλκαζάρ δεν κάλυπτε πλέον τις ανάγκες της ΑΕΛ. Η διοίκηση της ομάδας είχε αρχικά ανακοινώσει την πρόθεσή της να προχωρήσει στη ριζική ανακαίνιση του σταδίου. Η λύση δεν προχώρησε και επιλέχθηκε η κατασκευή ενός νέου γηπέδου στην περιοχή της Νεάπολης, δίπλα στο ομώνυμο κλειστό

γυμναστήριο. Η ΑΕΛ το 2010 μετακομίζει στο νεόδμητο AEL FC Arena, έχοντας δώσει τον τελευταίο της αγώνα εναντίον του Πανιωνίου (21 Νοεμβρίου 2010), την ομάδα που πρώτη αντιμετώπισε η ΑΕΛ στο Αλκαζάρ (φιλικός αγώνας στις 7 Ιουνίου 1964) (www.stadia.gr, 2013c).

Εικόνα 32: Ο εσωτερικός χώρος του σταδίου Αλκαζάρ.(Πηγή Google)

4.4 ΑΕΛ FC ARENA

4.4.1 ΛΟΓΟΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΣΤΑΔΙΟΥ.

Οι κύριοι λόγοι δημιουργίας του νέου γηπέδου είναι το γεγονός ότι το ιστορικό "Αλκαζάρ" που αποτελούσε έδρα της Λάρισας από την ίδρυσή της το 1964, πλέον δεν μπορούσε να καλύψει τις σύγχρονες ανάγκες της ομάδας, λόγω της παλαιότητάς του. Και της ανυπαρξίας του σε εμπορικούς χώρους.

Η πρώτη επιλογή ήταν να γίνει ανακατασκευή του "Αλκαζάρ", όμως υπήρξαν δύο εμπόδια. Αφενός, η ομάδα της Λάρισας θα έπρεπε να ξενιτευτεί για περίπου ενάμιση χρόνο και να αγωνίζεται στο Βόλο και αφετέρου ελλόχευε ο κίνδυνος, επειδή πρόκειται για κατοικημένη περιοχή, τα έργα να καθυστερήσουν σημαντικά αν κάποιος προσέφευγαν στα αρμόδια όργανα για να τα μπλοκάρουν. Έπειτα από όλα αυτά ο πρόεδρος της ομάδας αποφάσισε να δημιουργήσει εξολοκλήρου νέο σύγχρονο γήπεδο, την οποία ανακοίνωσε τον Οκτώβριο του 2005 (Φόλλας Κ. 2012).

Με την άνοδο της ομάδας της Λάρισας λογική αποτέλεσε και η σκέψη για τη δημιουργία του νέου γηπέδου. Οι επαρχιακές ομάδες έχουν ανάγκη από ένα σύγχρονο γήπεδο για πολλούς λόγους. Καταρχάς είναι ένας τρόπος για να καταπολεμήσουμε τη βία. Επίσης, θα αποφέρει και έσοδα στο σύλλογο. Όχι μόνο από τα εισιτήρια, αλλά και από τους τριγύρω χώρους του γηπέδου, που θα υπάρχουν πολλά καταστήματα και όχι μόνο (Μηνδρινός, Μ.2010).

Στο σημείο αυτό να αναφέρουμε την διαφορά της ορολογίας στάδιο με γήπεδο. Στάδιο λοιπόν, θεωρείται η αθλητική εγκατάσταση στην οποία υπάρχει και διαδρομές στίβου γύρω από τον αγωνιστικό χώρο. Από την άλλη γήπεδο θεωρείται η αθλητική εγκατάσταση που αποτελείται αποκλειστικά από τον ποδοσφαιρικό χώρο. Έτσι στην συγκεκριμένη περίπτωση της ομάδας της Λάρισας, από ένα στάδιο θα μεταφερθεί σε ένα τελευταίας γενιάς γήπεδο.

4.4.2 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ.

Ως τοποθεσία επιλέχθηκε η περιοχή του λόφου Μεζούρλου του Πυρήνα Β' στη Νεάπολη. Το μεγάλο της πλεονέκτημα ήταν ότι επρόκειτο για χώρο που ήταν χαρακτηρισμένος για αθλητικές δράσεις, άρα δεν ήταν αναγκαίο να γίνουν μεγάλες τροποποιήσεις στο ρυμοτομικό σχέδιο. Στις 24 Αυγούστου 2007 ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ κύριος Σουφλιάς αφού πήρε στα χέρια το φάκελο της θεσσαλικής ΠΑΕ με τις μελέτες και όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά, υπέγραψε την έγκριση ρυμοτομικού σχεδίου της δημοτικής αρχής καθορίζοντας, με τον τρόπο αυτό, τους όρους δόμησης.

Κάπου εκεί έκανε την εμφάνισή της η ελληνική γραφειοκρατία. Οι εξελίξεις δεν προχωρούσαν αφού απαιτούνταν η παραχώρηση της έκτασης από το δήμο Λαρισαίων στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού και από αυτήν στην Ερασιτεχνική ΑΕΛ. Το σχετικό νομοσχέδιο είχε καθυστερήσει για πολλούς μήνες, γεγονός που προκαλούσε ανησυχία, προβληματισμό και δυσαρέσκεια όχι μόνο στη διοίκηση της ΑΕΛ αλλά και στον κόσμο της που περίμενε πώς και πώς την έναρξη των εργασιών.

Το καλοκαίρι του 2008, οι φίλαθλοι της ομάδας και με δικές τους ενέργειες κατάφεραν να φέρουν τα καλά νέα για τη δημιουργία του γηπέδου. Περίπου ένα μήνα μετά, το υπουργείο Πολιτισμού, έπειτα από συνεννόηση με το υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών, έφερε την τροπολογία της παραχώρησης της έκτασης στη Βουλή, η οποία στις 24 Ιουλίου ψηφίστηκε.

Στις 24 Οκτωβρίου ο υφυπουργός Αθλητισμού Γιάννης Ιωαννίδης και ο πρόεδρος της Ερασιτεχνικής ΑΕΛ, Ηλίας Φασούλας υπέγραψαν τη σύμβαση παραχώρησης της έκτασης από τη ΓΓΑ στο σύλλογο της Λάρισας. Στις 15 Δεκεμβρίου έγινε η υπογραφή της σύμβασης μεταξύ της ΠΑΕ και της Ερασιτεχνικής. Η έκταση παραχωρήθηκε για 49 χρόνια στην εταιρεία "Νέο Γήπεδο ΑΕΛ ΑΕ". Επόμενος "σταθμός" η 4η Φεβρουαρίου 2009 οπότε από τη ΓΓΑ ανακοινώθηκε η σύμβαση εκχώρησης για την κατασκευή του γηπέδου. Στις 10 Αυγούστου, εκδόθηκε η οικοδομική άδεια και άρχισαν τα έργα. Το χρονοδιάγραμμα τηρήθηκε απολύτως και το γήπεδο παραδόθηκε μετά από 15 μήνες. Το κόστος του γηπέδου, το οποίο έχει συμπεριληφθεί και στο φάκελο των Μεσογειακών Αγώνων του 2013, υπολογίζεται στα 42 εκατομμύρια ευρώ, που βρέθηκαν από τον πρόεδρο της ομάδας κ. Πηλαδάκη και από δάνειο της τράπεζας Marfin (Φόλλας Κ. 2012).

4.4.3 ΤΟ ΟΝΟΜΑ, Η ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ.

Κι αν το όνομα Αλκαζάρ ήταν και παραμένει ακόμα χαραγμένο στις καρδιές της πλειοψηφίας των φιλάθλων της θεσσαλικής ομάδας, επιβαλλόταν και το όνομα του νέου γηπέδου της ομάδας να προέκυπτε μέσα από μια κοινή, συλλογική διαδικασία. Για το λόγο αυτό, ο σύλλογος αποφάσισε τη διεξαγωγή ψηφοφορίας, η οποία διήρκεσε αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα και κατά την οποία οι φίλαθλοι της Λάρισας, και άλλων ομάδων απ' όλη την Ελλάδα, είχαν το δικαίωμα να ψηφίσουν το ιδανικό για αυτούς όνομα του γηπέδου. Η ανταπόκριση του κόσμου ήταν μεγάλη καθώς περισσότερα από 7.000 άτομα έλαβαν μέρος, και αποφάσισαν ότι το καταλληλότερο όνομα για το γήπεδο είναι το «AEL F.C. Arena». Μάλιστα, για να μην δυσαρεστηθεί κανείς από όσους έλαβαν μέρος σε αυτή τη διαδικασία αποφασίστηκε η ευρύτερη περιοχή που φιλοξενεί το γήπεδο να ονομαστεί «Crimson Park», που σημαίνει βυσσινί (το χρώμα που έχει η ομάδα), αφού βγήκε με μικρή διαφορά δεύτερο από τα υποψήφια ονόματα του γηπέδου (Βεντούρη Α. 2013).

Το νέο γήπεδο λοιπόν τοποθετείται στην περιοχή της Νεάπολης Λάρισας και αναλυτικότερα στο αθλητικό πάρκο του Πυρήνα Β' της Νεάπολης, στην οδό Καρδίτσης στον περιφερειακή οδό Τρικάλων. Η χωρητικότητα του είναι 16.118 θέσεις περιλαμβάνοντας 38 σουίτες των δώδεκα ατόμων, με 1.104 θέσεις στάθμευσης και υπό κατασκευή εμπορικούς χώρους επιφάνειας 16.000 τμ. Η χωροθέτηση του είναι

αγγλικού τύπου και ανήκει στην κατηγορία γηπέδων UEFA 3 αστέρων. Στην έκταση του γηπέδου υπάρχουν και άλλες χρήσεις όπως εμπορικό κέντρο, καφετέρια, εστιατόριο- μπαρ, ξενώνας καθώς και άλλες βοηθητικές εγκαταστάσεις.

Το γήπεδο είχε ως σκοπό να προσφέρει με τις προδιαγραφές του, την πραγματοποίηση του τελικού αγώνα των Μεσογειακών Αγώνων του 2013 αλλά και την φιλοξενία άλλων τουρνουά ποδοσφαίρου. Για το λόγο αυτό θα γινόταν επέκταση της χωρητικότητας του γηπέδου σε 30.000 θέσεις με την προσθήκη νέων διαζωμάτων. Η χρήση του παραχωρήθηκε για 49 χρόνια στην ερασιτεχνική ΑΕΛ και από εκεί στη "Γήπεδο ΑΕΛ ΑΕ". Ο σχεδιασμός για το νέο γήπεδο το τοποθετούσε στο κέντρο ενός συγκροτήματος, δίπλα στο υπάρχον Κλειστό Γήπεδο Μπάσκετ της Νεάπολης και 12 γήπεδα τένις. Το νέο αθλητικό κέντρο βρίσκεται σε ιδανική – από πλευράς πολεοδομικής χωροθέτησης – τοποθεσία, με εξαιρετική ένταξη στο σύστημα μεταφορών, άριστη προσβασιμότητα από δύο κύριους οδικούς άξονες και εγγύτητα στον πολεοδομικό ιστό (Φόλλας Κ. 2012).

Κάθε πλευρά αποδυτηρίων, είναι χωρισμένη σε φιλοξενούμενων και γηπεδούχων, παρέχει από δυο διπλά αποδυτήρια, εσωτερικούς χώρους προθέρμανσης, αίθουσες Σάουνα, Χαμάμ και Υδρομασάζ αλλά και μεγάλη άνεση (www.mustmag.gr, 2013α).

Στόχος της πραγματοποίησης του γηπέδου ήταν και το γεγονός ότι το Crimson Park θα έχει το δικό του ψυχαγωγικό πάρκο στα πρότυπα του Allou Fun Park, κινηματογραφικές αίθουσες μεταξύ των οποίων και αίθουσα 4D, εστιατόρια, μπιραρίες, καφετέριες, μπαρ. Γενικότερα, τα καταστήματα θα λειτουργούν επτά ημέρες την εβδομάδα ενώ παράλληλα το γήπεδο, AEL FC Arena, θα μπορεί να φιλοξενεί συναυλίες τους καλοκαιρινούς μήνες, δηλαδή την περίοδο που δεν υπάρχουν αγωνιστικές υποχρεώσεις (www.blogspot.gr).

Το AEL FC ARENA, ως κορυφαίο στολίδι του μεγάλου αθλητικού πάρκου της ΑΕΛ, δεν αποτελεί απλά και μόνο τη φυσική έδρα της ομάδας, ούτε είναι μόνο ένα κλασικό ποδοσφαιρικό γήπεδο. Είναι ένα νεόδμητο γήπεδο με υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις και ως εκ τούτου μπορεί να λειτουργήσει ως πολυχώρος, φιλοξενώντας κάθε είδους δράση και εκδήλωση, ακόμη και εκτός των αμιγώς ποδοσφαιρικών. Διαθέτει αίθουσα τύπου και εκδηλώσεων χωρητικότητας 150 ατόμων με σύστημα προβολής, υπαίθριο χώρο εκδηλώσεων, bar-restaurant και 4 αυτόνομα τμήματα κερκίδων για ευκολότερη προσαρμογή στις ανάγκες του εκάστοτε γεγονότος. Επίσης μπορεί να φιλοξενήσει:

-Συναυλίες με χρήση όχι μόνο των κερκίδων, αλλά και του αγωνιστικού χώρου (arena), που αυξάνει σχεδόν στο διπλάσιο τη χωρητικότητα και τη δυνατότητα υποδοχής και φιλοξενίας του κοινού.

-Φεστιβάλ, τόσο στον αγωνιστικό χώρο (Arena), όσο και στον περιβάλλοντα χώρο του γηπέδου, στην πλατεία που συνδέει το κυρίως κτίριο της εγκατάστασης με το υπό κατασκευή εμπορικό κέντρο.

-Ημερίδες και συνέδρια στην αίθουσα τύπου και εκδηλώσεων

-Εκπαιδευτικές εκδρομές σχολείων όλων των βαθμίδων, με περιήγηση στους χώρους του γηπέδου, με παρουσία ποδοσφαιριστών και διαλέξεις από τους επιστημονικούς συνεργάτες της ΠΑΕ ΑΕΛ 1964 (www.ael.gr).

Εικόνα 33: Ο εσωτερικός χώρος του γηπέδου AEL FC ARENA.(Πηγή Google)

Εικόνα 34: Οι αρχικές προδιαγραφές των χρήσεων του γηπέδου AEL FC ARENA.(Πηγή Google)

4.4.4 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ο βασικός σχεδιασμός του γηπέδου ΑΕΛ FC ARENA στηρίζεται στην εξοικονόμηση ενέργειας και στην προστασία του περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα διαθέτει ένα μοναδικό σύστημα αποστράγγισης του αγωνιστικού χώρου και των όμβριων υδάτων αλλά και του νερού που θα απαιτείται κάθε φορά για να αρδεύεται ο χλοοτάπητας. Έχει δημιουργηθεί μια δεξαμενή απορροής για ανακύκλωση του νερού. Δίνεται δηλαδή η δυνατότητα να μην σπαταλάται ένα πολύ σημαντικό και απαραίτητο για την πόλη μας στοιχείο όπως είναι το νερό.

Επίσης έχει γίνει πρόβλεψη από την στατική μελέτη των στεγάστρων προκειμένου να είναι έτοιμα να υποδεχθούν φωτοβολταϊκά συστήματα τα οποία θα επιτρέπουν και να αυτονομηθεί το γήπεδο και να εξοικονομεί ενέργεια για να μην επιβαρύνεται το περιβάλλον κάνοντας ενεργοβόρα χρήση του δικτύου. Έτσι με την έγκριση για τη δημιουργία τους, αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα φωτοβολταϊκά πάρκα στην κεντρική Ελλάδα και σίγουρα το μοναδικό στην χώρα που γίνεται στα τρία από τα τέσσερα σκέπαστρα του γηπέδου. Το "πάρκο" έχει συνολική απόδοση 996,96 KW, που αν ερμηνευθεί σε χρήματα πρόκειται για μια επένδυση που θα αποδίδει περίπου 500.000 ευρώ ετησίως. Η ιδιοκτήτρια ωστόσο εταιρία του φωτοβολταϊκού έργου είναι η «Λάρισα Αρένα Solar Α.Ε» με έδρα το Χαλάνδρι Αττικής (www.mustmag.gr, 2013α, www.axortagos.gr).

4.4.5 ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΓΗΠΕΔΟΥ

Η δημιουργία του νέου γηπέδου προσέφερε οικονομικά οφέλη στην τοπική κοινωνία της Λάρισας γιατί τα κεφάλαια μείνανε στην πόλη. Πιο συγκεκριμένα για την κατασκευή του ΑΕΛ FC ARENA έχουν δουλέψει χιλιάδες άνθρωποι από την περιοχή. Κατά την διάρκεια της κατασκευής, στο εργοτάξιο δούλευαν περίπου 600 άνθρωποι και δεν ήταν μόνιμα οι ίδιοι γιατί εναλλάσσονταν ανάλογα με την ειδικότητα. Υπολογίζεται ότι απασχολήθηκαν 2.000 – 2.500 χιλιάδες άνθρωποι για την ολοκλήρωση του έργου. Φυσικά δεν ήταν όλοι Λαρισαίοι αλλά και από τις γύρω περιοχές όπως και στην κατασκευή δεν ήταν μόνο μία εταιρία. Δημιουργήθηκε μια κοινοπραξία στην οποία συμμετείχαν η ΝΤΟΝΤΟΣ Α.Τ.Ε., η ΚΑΘΑΡΙΟΣ Α.Τ.Ε.Β.Ε. και η ΕΡΓΟ 3.

Όπως προαναφέραμε κατά την διάρκεια της κατασκευής του γηπέδου χρησιμοποιήθηκαν πάρα πολλοί εργαζόμενοι από απλούς εργάτες έως επαγγελματίες και επιστήμονες διαφόρων ειδικοτήτων. Όλοι αυτοί με την συμμετοχή τους στην

κατασκευή στηρίχθηκαν και στήριξαν κάνοντας εσωτερικό κύκλο χρημάτων μια και αυτά έμειναν στην πόλη. Ήταν προσωπική δέσμευση του προέδρου και ιδιοκτήτη του γηπέδου κ. Πηλαδάκη και απαίτηση του από την κοινοπραξία κατασκευαστών να συνεργαστούν με τοπικούς επιχειρηματίες και παράγοντες. Αφού λοιπόν ολοκληρώνεται αυτή η εγκατάσταση, η λειτουργία της θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας με την πρόσληψη μόνιμου προσωπικού. Αλλά και τις ημέρες των αγώνων ή των εκδηλώσεων θα απασχολούνται πολλοί εργαζόμενοι όπως προσωπικό ασφαλείας, φύλακες και άλλες ειδικότητες. Στο αποκορύφωμα της λειτουργίας του το συγκρότημα θα μπορούσε να απασχολεί ακόμη και πεντακόσιους ανθρώπους. Αυτό είναι πολύ σημαντικό την περίοδο της οικονομικής κρίσης που η χώρα μας την ζει πολύ έντονα να δημιουργούνται νέες θέσεις εργασίας και να δίνεται η ευκαιρία σε νέους επιχειρηματίες να ξεκινήσουν και να αναπτυχθούν μέσα από αυτό (www.mustmag.gr, 2013α).

Αρχικός επίσης σκοπός εκτός από την κατασκευή του κυρίως γηπέδου, ήταν και η δημιουργία και άλλων αθλητικών εγκαταστάσεων αλλά και γενικότερα εμπορικών δραστηριοτήτων. Στο Crimson Park όπως ονομάστηκε, υπάρχουν γήπεδα τένις που θα μπορούσαν να φιλοξενήσουν όλους τους τενίστες της πόλης, υπάρχουν 7.000 τ.μ. εμπορικοί χώροι κυρίως με επιχειρήσεις εστίασης, κινηματογράφους και άλλες αντίστοιχες επιχειρήσεις που θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν χιλιάδες κόσμο. Και όλα αυτά σημαίνουν θέσεις εργασίας και χρήμα που θα ανακυκλώνεται στην τοπική αγορά, κάτι που είναι πολύτιμο στην περίοδο της κρίσης που περνάμε.

Όραμα της δημιουργίας του γηπέδου ήταν αυτό το γήπεδο να μπορεί να σηματοδοτήσει ανοδική πορεία όχι μόνο για την ΑΕΛ, που είναι το σπίτι της, αλλά για όλη την τοπική κοινωνία. Αν αγκαλιαστεί ζεστά από τους Λαρισαίους όχι μόνο της πόλης αλλά και του Νομού, θα δώσει οικονομική ώθηση στην περιοχή. Αν οι επιχειρήσεις που θα βρίσκονται εδώ και θα απασχολούσαν σημαντικό αριθμό ανθρώπων πήγαιναν καλά, αντιλαμβανόμαστε όλοι τις θετικές επιπτώσεις για την περιοχή (www.mustmag.gr, 2013b).

Πέραν των οικονομικών επιπτώσεων που δημιουργεί η κατασκευή του γηπέδου υπάρχουν και άλλες οι οποίες αναφέρονται στην ψυχολογία και το ηθικό τόσο της ομάδας, όσο και των οπαδών- φιλάθλων αλλά και των απλών πολιτών της Λάρισας για το στολίδι που κατασκευάστηκε στην πόλη τους, το οποίο δεν χωρά σύγκριση με άλλο αντίστοιχο της επαρχίας αλλά και της Ελλάδας ολόκληρης. Πιο συγκεκριμένα όταν μια ομάδα έχει ένα τέτοιο γήπεδο σαν έδρα της, αναμενόμενο είναι να αναβαίνει η

ψυχολογία της, αφού αφενός οι εγκαταστάσεις της προσφέρουν καλύτερες συνθήκες προπόνησης και αφετέρου η στήριξη από τους οπαδούς της ομάδας είναι πιο θερμή. Από την άλλη πλευρά καμάρι θεωρείται και γενικότερα για την πόλη η ύπαρξη ενός τέτοιου είδους γηπέδου που δεν είναι συγκρίσιμο με κανένα άλλο.

4.4.6 ΣΥΝΟΛΑ ΕΡΓΑ ΛΟΓΩ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ.

Γεγονός είναι ότι με τη δημιουργία του γηπέδου AEL FC ARENA δεν υπήρξε κάποιο συγκεκριμένο, οργανωμένο έργο που να έγινε και αυτό οφείλεται στο μεγάλο της πλεονέκτημα ότι επρόκειτο για χώρο που ήταν χαρακτηρισμένος για αθλητικές δράσεις. Έτσι, δεν ήταν αναγκαίο να γίνουν μεγάλες τροποποιήσεις στο ρυμοτομικό σχέδιο. Επίσης, το γεγονός ότι η περιοχή είχε ήδη πολύ καλή οργάνωση συγκοινωνιών λόγω της ύπαρξης των γύρω γηπέδων στο χώρο (κλειστό μπάσκετ, γήπεδα τένις κ.λπ.) είχε ως αποτέλεσμα να μην χρειάζεται να γίνουν και συγκοινωνιακά έργα.

Το μόνο που δημοπρατείται και σχεδιάζεται να πραγματοποιηθεί είναι η κατασκευή ισόπεδου κόμβου στην περιφερειακή οδό Τρικάλων – Αθηνών στην Λάρισα, μεταξύ του γηπέδου AEL F.C. ARENA και του Διαχρονικού Μουσείου Λάρισας στην περιοχή Μεζούρλο, για την βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών της περιφερειακής οδού στα πλαίσια του έργου «Συντήρηση Δικτύου Οδοποιίας στα Διοικητικά Όρια του Δήμου Λαρισαίων» όπου δημοπρατείται. Ο προϋπολογισμός του έργου είναι της τάξης των 850.000 ευρώ και χρηματοδοτείται από πόρους του Ταμείου Εθνικής Οδοποιίας και τους ΚΑΠ της Π.Ε. Λάρισας. Πλέον η μελέτη είναι από κάθε άποψη έτοιμη και θα διευκολύνει και την προσέλευση του κόσμου στο γήπεδο και την απρόσκοπτη προσέλευση στο νοσοκομείο αλλά και στο Διαχρονικό Μουσείο. Στην πορεία βέβαια μπορεί να χρειαστεί να κατασκευαστούν και άλλα επιμέρους έργα για να γίνει όλη η οδός ασφαλής από την αρχή μέχρι το τέλος της. Οι εργασίες που πρόκειται να πραγματοποιηθούν είναι οι εξής:

Α. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΟΔΟΣ

Σύμφωνα με την οριζοντιογραφία των έργων στην Περιφερειακή οδό γίνεται εκατέρωθεν διαπλάτυνση ώστε να δημιουργηθεί το απαραίτητο πλάτος για τις λωρίδες αριστερής στροφής και επιτάχυνσης – επιβράδυνσης. Θα διατηρηθούν τόσο η υπάρχουσα μηκοτομή της Περιφερειακής οδού όσο και οι επικλίσεις (εγκάρσιες

κλίσεις) σε κάθε σημείο. Συνεπώς και οι διαπλατύνσεις θα σεβαστούν τις υφιστάμενες επικλίσεις.

Β. ΟΔΟΣ ΠΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ

(ΟΔΟΣ ΑΣΤΕΡΙΟΥ ΚΑΝΤΩΝΙΑ)

Σύμφωνα με την οριζοντιογραφία των έργων, στην οδό που συνδέει την Περιφερειακή οδό με το Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας, γίνεται αποξήλωση του υφιστάμενου ασφαλικού και πλήρης ανακατασκευή του οδοστρώματος ώστε να δημιουργηθούν οι απαραίτητες επικλίσεις για την ασφαλή σύνδεση της με την Περιφερειακή Οδό.

Γ. ΟΔΟΣ ΠΡΟΣ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΑΡΙΣΑΣ

Όλες οι εργασίες χωματουργικών και ασφαλικών στην οδό προς το Διαχρονικό Μουσείο Λάρισας θα εκτελεστούν από το Τμήμα Οδοποιίας του Δήμου Λαρισαίων (www.arenalarissa.gr, www.larisanews.gr).

5 ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ

5.1 ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε μέσω της συλλογής δομημένου ερωτηματολογίου με ερωτήσεις κλειστού τύπου. Το ερωτηματολόγιο αυτό απευθύνεται σε ένα αντικειμενικό δείγμα ατόμων που λόγω της καταγωγής τους, της αγάπης του ή όχι για την ομάδα, της θέσης τους ή της μόρφωσης τους έχουν μια πιο εμπειριστατωμένη γνώση της ύπαρξης των δύο αθλητικών εγκαταστάσεων αλλά και της βαρύνουσας σημασίας τους τόσο για την κοινωνικοοικονομική ζωή τόσο της Λάρισας, όσο και της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Τέτοια άτομα είναι εκπρόσωποι των δημόσιων υπηρεσιών της Λάρισας όπως της Πολεοδομίας, υπάλληλοι της Περιφέρειας σε τομείς περιβάλλοντος, εκπρόσωποι από τεχνικές και κατασκευαστικές εταιρίες, άτομα που εργάζονται και διοικούν τις αστικές και υπεραστικές συγκοινωνίες της πόλης, εκπρόσωποι από την τροχαία της Λάρισας αλλά και άτομα που εργάζονται στην ΠΑΕ της ομάδας της Λάρισας ή δουλεύουν για την σωστή λειτουργία του γηπέδου AEL FC ARENA. (Βλ. και παράρτημα)

Στο κομμάτι αυτό θα κάνουμε μια ανάλυση των δεδομένων των ερωτηματολογίων. Συγκεκριμένα γίνεται η επεξεργασία των δεδομένων με σκοπό την παρουσίαση ορισμένων γενικών περιγραφικών στοιχείων του δείγματος είτε ποσοστών και συχνοτήτων, είτε μέσων τιμών, ανάλογα με το είδος των μεταβλητών. Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων γίνεται κυρίως με πίνακες, αλλά και με γραφήματα στις περιπτώσεις όπου έχει νόημα.

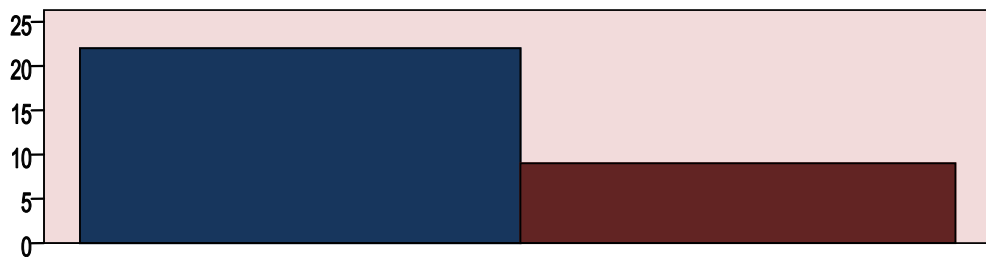
Ζητήσαμε λοιπόν να μας απαντήσουν σε ορισμένες ερωτήσεις τις ίδιες και για τα δύο γήπεδα της ομάδας της Λάρισας AEL FC ARENA και Αλκαζάρ με σκοπό να κάνουμε μία συγκριτική ανάλυση των δύο γηπέδων και των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της μετεγκατάστασης αυτών στην πόλη της Λάρισας.

Συνολικά στάλθηκαν 31 συμπληρωμένα ερωτηματολόγια, ενώ τα κύρια χαρακτηριστικά του δείγματος των ερωτηθέντων φαίνονται στους παρακάτω πίνακες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.1 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ.

ΦΥΛΟ	Συχνότητα	Ποσοστό
ΑΡΡΕΝ	22	71,0
ΘΗΛΥ	9	29,0
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0

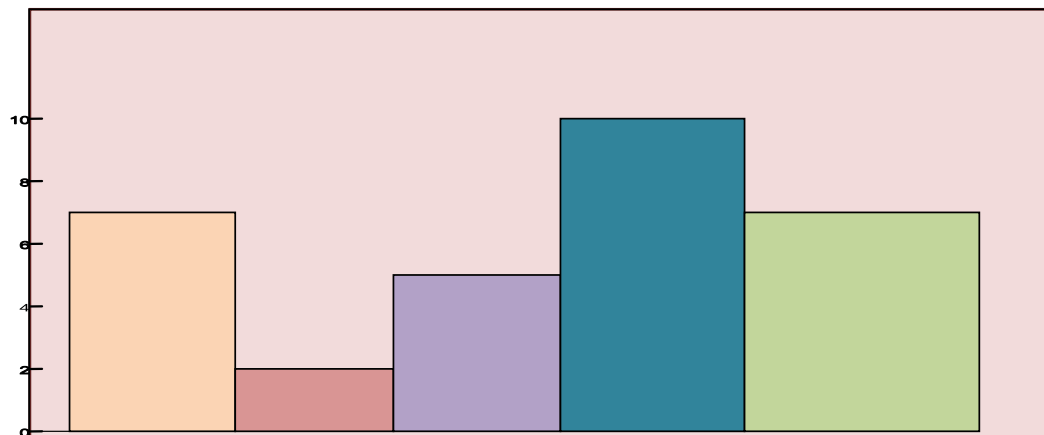
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.1 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.2 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.

ΕΠΙΠΕΔΟ ΜΟΡΦΩΣΗΣ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΛΥΚΕΙΟ	7	22,6	22,6
ΙΕΚ-ΚΕΚ	2	6,5	29,0
ΤΕΙ	5	16,1	45,2
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	10	32,3	77,4
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ	7	22,6	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0	

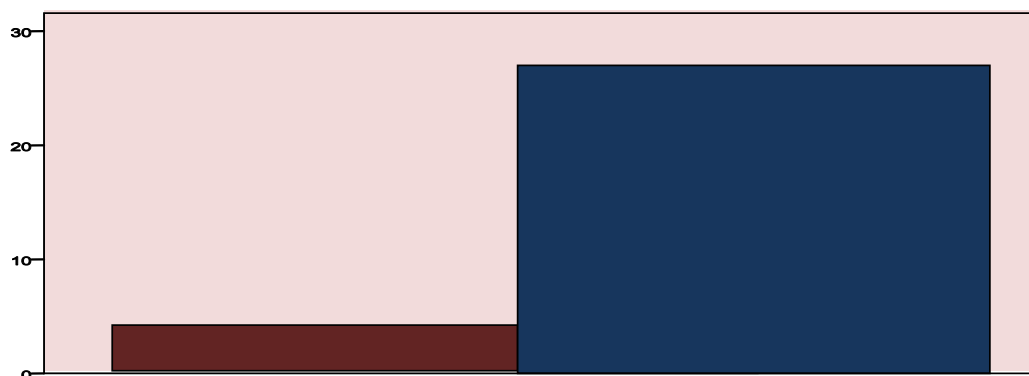
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.2: ΑΠΕΙΚΟΝΗΣΗ ΤΟΥ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.3: ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΣΧΕΣΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΤΗΣ ΑΕΛ

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	4	12,9
ΟΧΙ	27	87,1
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0

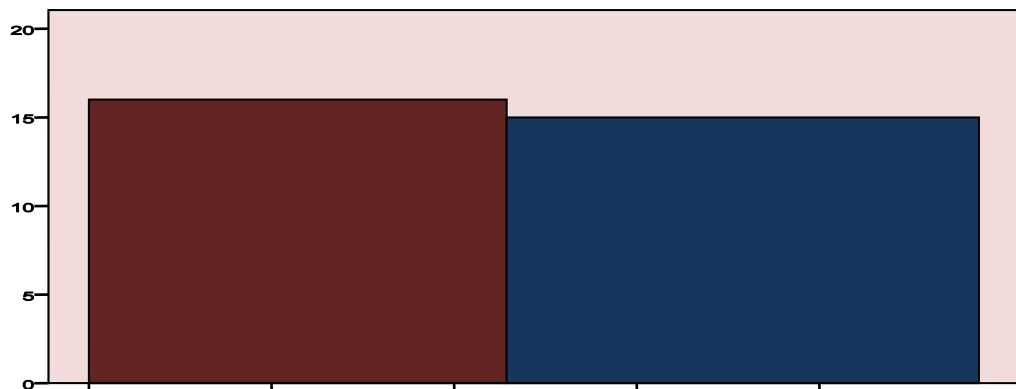
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.3 ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΤΗΣ ΑΕΛ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.4 ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΑΝ ΕΙΝΑΙ ΟΠΑΔΟΙ- ΦΙΛΑΘΛΟΙ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ.

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	16	51,6
ΟΧΙ	15	48,4
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0

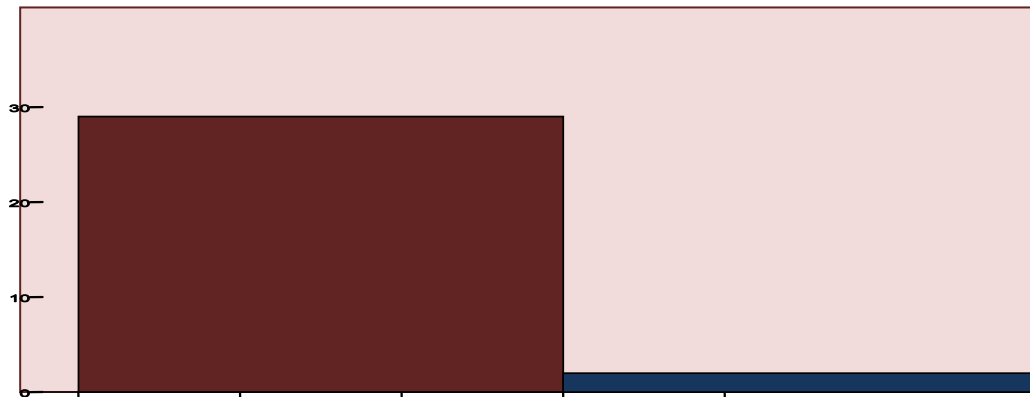
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.4: ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΘΛΩΝ- ΟΠΑΔΩΝ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΗΣ ΑΕΛ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.5: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΝ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΙΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	29	93,5
ΟΧΙ	2	6,5
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.5: ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΠΟΣΟΙ ΑΠΟ ΤΟ ΔΕΙΓΜΑ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΙΜΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.

5.2 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΩΝ

Παρακάτω θα κατηγοριοποιήσουμε τις ερωτήσεις με σκοπό να καταλήξουμε στην απάντηση ποιο είναι το καλύτερο γήπεδο για τους ερωτηθέντες σύμφωνα με την μέση τιμή των απαντήσεων τους.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.6 ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΑΛΚΑΖΑΡ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΑΕΛ FC ARENA.

Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΟ	ΣΤΑΔΙΟ ΑΛΚΑΖΑΡ	ΓΗΠΕΔΟ ΑΕΛ FC ARENA
1.	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΚΤΑΣΗ / ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΕΚΤΑΣΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	2,7742	4,4839
2.	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ	3,3548	3,3871
3.	ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΤΑΘΜΟ ΟΣΕ	2,3226	2,2903
4.	ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΤΑΘΜΟ ΚΤΕΛ	3,2903	2,0323
5.	ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4,1290	3,4839
6.	ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΔΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ	3,5806	3,7419
7.	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ	3,7097	1,9355

8.	ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ	2,8065	3,2581
9.	ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ	2,5806	3,2903
10.	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	2,6452	3,5806
11.	ΥΠΑΡΞΗ ΚΑΙ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ	2,3226	4,0968
12.	ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	3,4839	3,9032
13.	ΥΠΑΡΞΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ	3,5484	3,2258
14.	ΥΠΑΡΞΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ	3,6129	2,5161
15.	ΥΠΑΡΞΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ	1,5806	1,9677
16.	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ	2,7419	4,3871
17.	ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	2,2903	3,4516
18.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	1,8387	3,5806
19.	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ- ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ	2,4839	1,9677
20.	ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ	2,6129	2,3871
21.	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΕΙΤΝΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	2,3226	1,8387
22.	ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ	2,5484	2,8065
23.	ΥΠΑΡΞΗ/ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ	2,4516	2,8710
24.	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΓΗΠΕΔΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	2,4516	2,2903
25.	ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ	2,3548	2,3226

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.7: ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΧΡΩΜΑΤΟΣ- ΚΑΤΑΤΑΞΗ

ΧΡΩΜΑ	ΚΑΤΑΤΑΞΗ
	0-3
	3- 5

Χωρίσαμε τις ερωτήσεις ανά κατηγορίες με σκοπό να βγάλουμε κάποιο γενικότερο συμπέρασμα για το ποιο γήπεδο επηρεάζει περισσότερο θετικά την πόλη της Λάρισας. Η βαθμολογία καθορίζεται από το μέσο όρο των απαντήσεων, σύμφωνα με τον πίνακα 5.6. Οι κατηγορίες των ερωτήσεων όπως φαίνονται και παραπάνω στον είναι με διαφορετικά χρώματα και έχουν ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.8: ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

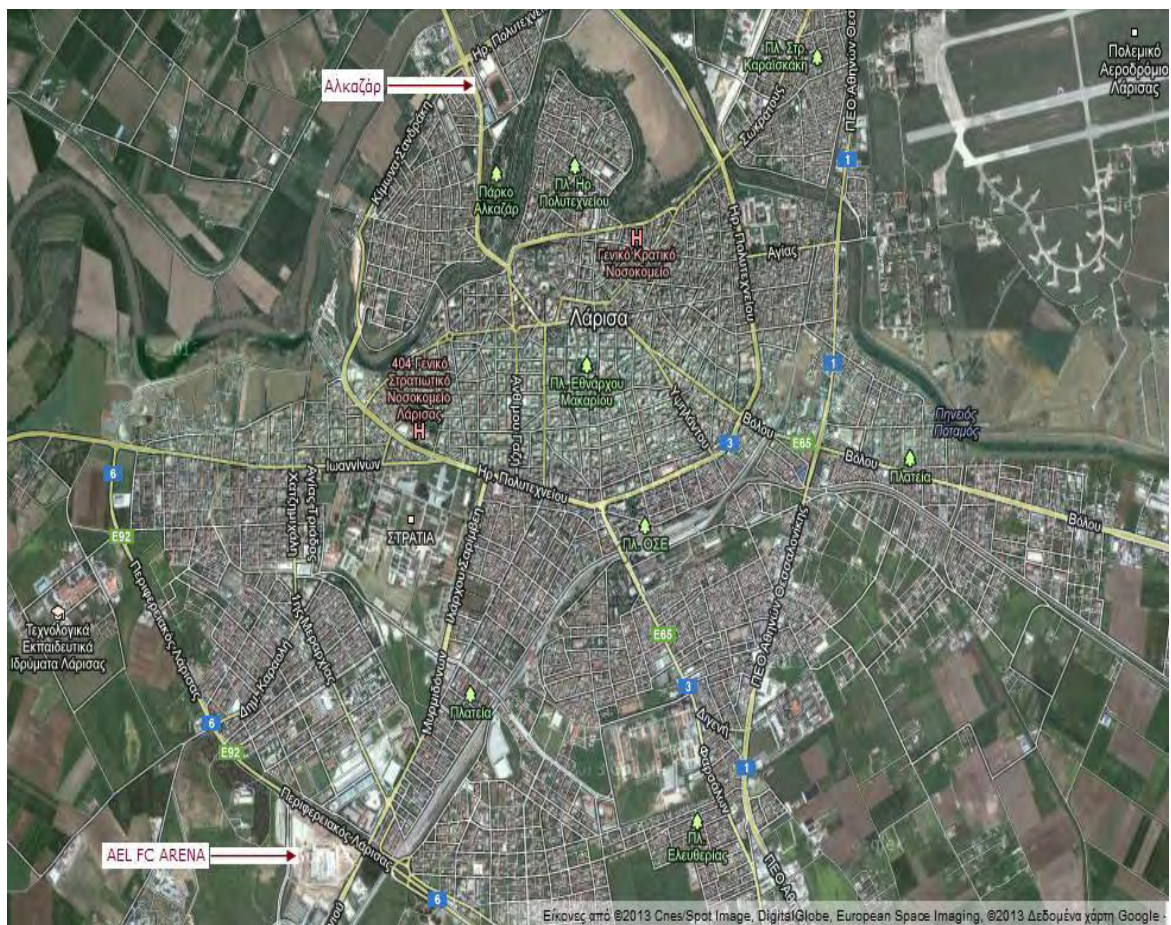
A/A	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ
1	ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	1, 2
2	ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ/ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	3, 4, 5, 6, 7
3	ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	8, 9
4	ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	10, 11, 12, 13, 14, 15, 16
5	ΘΕΤΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	17, 18
6	ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	19, 20, 21, 22, 23, 24, 25

Σύμφωνα με το μέσο όρο των απαντήσεων και γενικότερα χωρίς να καταγράψουμε αρχικά ανά κατηγορίες καταλήγουμε όπως είναι απόλυτα φυσιολογικό, στο συμπέρασμα ότι οι πολίτες της Λάρισας είναι περισσότερο ευχαριστημένοι με την κατασκευή και την ύπαρξη του γηπέδου AEL FC ARENA.

Στις κατηγορίες που χωρίσαμε τις ερωτήσεις, οι ερωτηθέντες προτιμούν στην κατηγορία:

1. **ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ** – ΓΗΠΕΔΟ AEL FC ARENA
2. **ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ/ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ**- ΓΗΠΕΔΟ ΑΛΚΑΖΑΡ
3. **ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ**- ΤΟ ΙΔΙΟ ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ ΓΗΠΕΔΑ
4. **ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ**- ΓΗΠΕΔΟ AEL FC ARENA
5. **ΘΕΤΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ**- ΤΟ ΙΔΙΟ ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ ΓΗΠΕΔΑ
6. **ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ**- ΤΟ ΙΔΙΟ ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ ΓΗΠΕΔΑ

Από την γενική αυτή ανάλυση βλέπουμε ότι για την πόλη της Λάρισας και για τους ερωτηθέντες μας, υπάρχουν κάποια θετικά στοιχεία στο ένα γήπεδο όσο και κάποια άλλα στο άλλο έτσι ώστε να επιβάλλεται να γίνει μία πιο αναλυτική συγκριτική προσέγγιση των δύο γηπέδων.

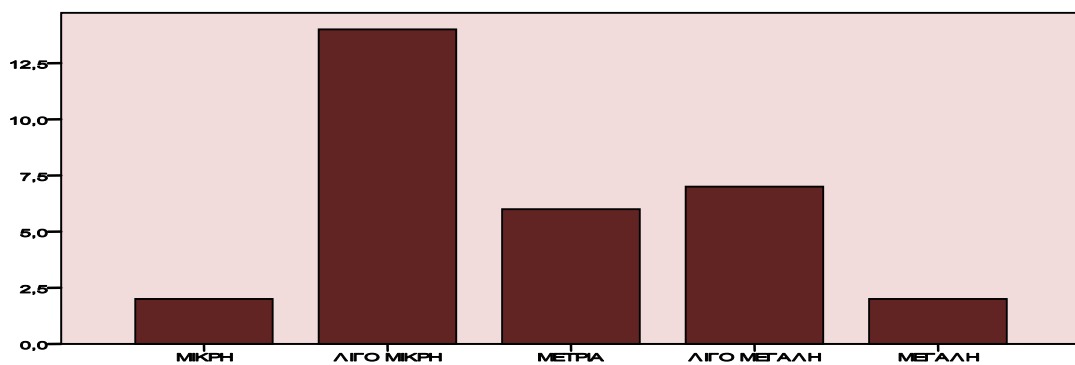

Εικόνα 35: Η θέση του σταδίου Αλκαζάρ και του γηπέδου AEL FC ARENA στην πόλη της Λάρισας (Πηγή Google earth, ίδια επεξεργασία)

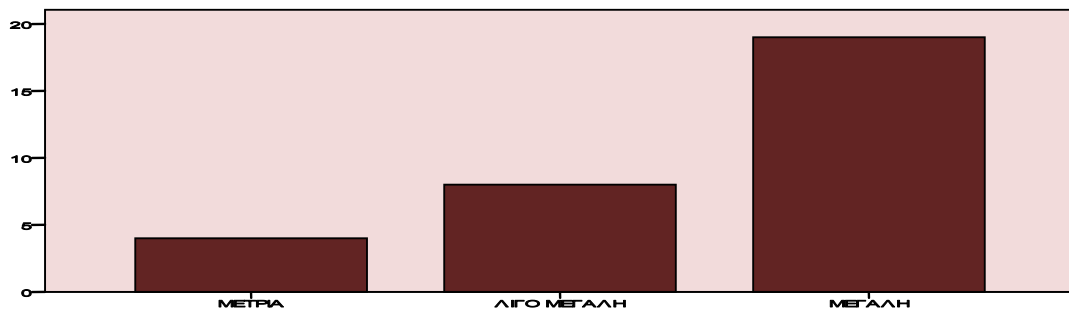
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.9: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΑΛΚΑΖΑΡ ΚΑΙ ΤΟ ΓΗΠΕΔΟ ΑΕΛ FC ARENA ΣΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ: ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΕΚΤΑΣΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ.

	ΣΥΝΟΛΙΚΗ_ΕΚΤΑΣΗ_ΕΠΑΡΚΕΙΑ_ΕΚΤΑΣΗΣ_ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ_ΑΛΚΑΖΑΡ	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ_ΚΑΘΕΣΤΩΣ_ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ_ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ_ΑΛΚΑΖΑΡ	ΣΥΝΟΛΙΚΗ_ΕΚΤΑΣΗ_ΕΠΑΡΚΕΙΑ_ΕΚΤΑΣΗΣ_ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ_ΑΕΛFC ARENA	ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ_ΚΑΘΕΣΤΩΣ_ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ_ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ_ΑΕΛ FC ARENA
ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	2,7742	3,3548	4,4839	3,3871
ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ	1,08657	1,33037	,72438	1,22956
ΕΛΑΧΙΣΤΟ	1,00	1,00	3,00	1,00
ΜΕΓΙΣΤΟ	5,00	5,00	5,00	5,00

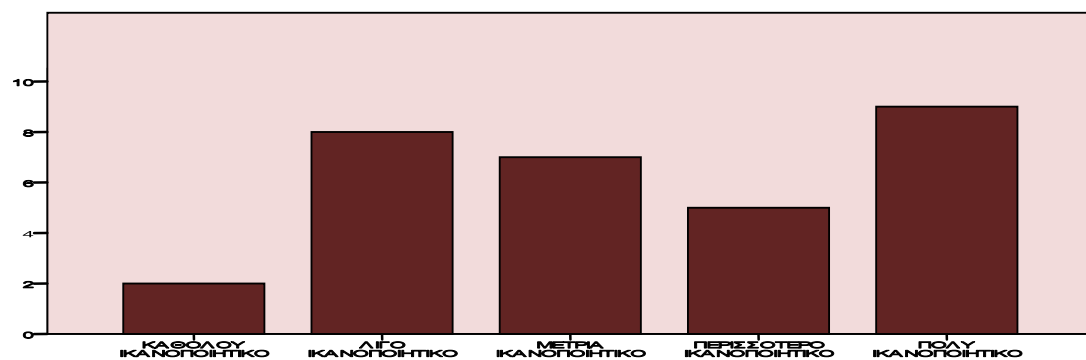
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.6: ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΕΚΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

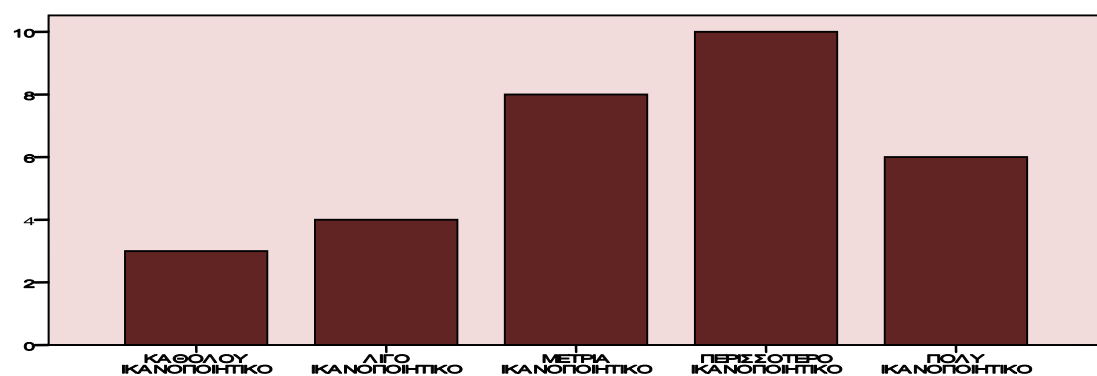
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.7: ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΕΚΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.8: ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.9: ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΤΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.

- Σύμφωνα με τα παραπάνω στοιχεία η έκταση του νέου γηπέδου AEL FC ARENA είναι πολύ ικανοποιητική για την πόλη της Λάρισας, σε αντίθεση με αυτή του γηπέδου Αλκαζάρ. Λογικό, αφού ένας και ο βασικότερος λόγος της μετεγκατάστασης του γηπέδου ήταν το γεγονός ότι πλέον η έκταση του σταδίου Αλκαζάρ δεν ικανοποιούσε τις ανάγκες της ομάδας αλλά και των φιλάθλων της.

Όσον αναφορά το ιδιοκτησιακό καθεστώς των γηπέδων δεν υπάρχει κάποια τόσο έντονη διαφορά στην προτίμηση των ερωτηθέντων. Το στάδιο Αλκαζάρ ανήκει στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ενώ από την άλλη το AEL FC ARENA ανήκει στην εταιρία Νέο Γήπεδο ΑΕΛ Α.Ε. Το 2008 η εταιρία Νέο Γήπεδο ΑΕΛ Α.Ε. απέκτησε από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, μέσω του σωματείου της Αθλητικής Ένωσης Λάρισας, το δικαίωμα να ανεγείρει, συγκρότημα αθλητικών, ψυχαγωγικών και εμπορικών χρήσεων. Με βάση τη νομοθετική ρύθμιση και τις σχετικές συμβάσεις, η εταιρία διαθέτει τα δικαιώματα χρήσης και εκμετάλλευσης του συγκροτήματος αυτού για 49 χρόνια. Μετά την περίοδο αυτή, το γήπεδο και όλο το συγκρότημα θα περιέλθουν δωρεάν στο ελληνικό δημόσιο.

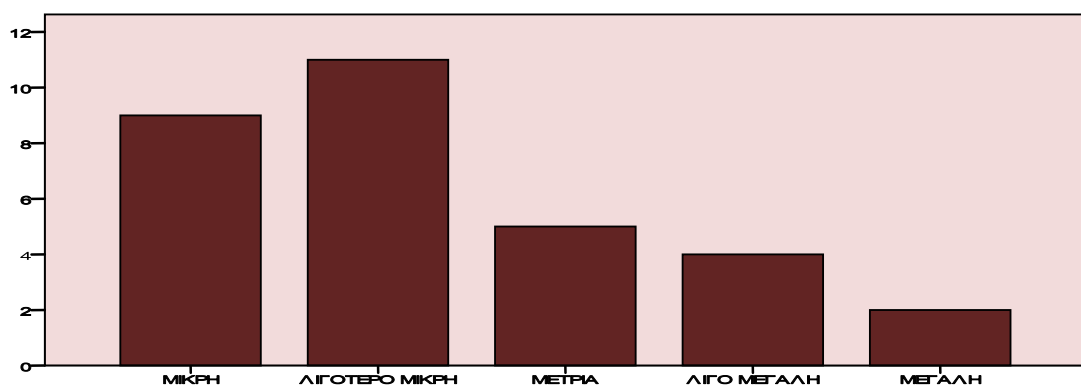
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.10: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ **ΑΛΚΑΖΑΡ** ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΟΣΕ, ΚΤΕΛ, ΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ, ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΔΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.

	ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΑΠΟ ΣΤΑΘΜΟ ΟΣΕ1	ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΑΠΟ ΣΤΑΘΜΟ ΚΤΕ1	ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝ ΙΕΣ1	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ 1
ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	2,3226	3,2903	4,1290	3,7097
ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ	1,22167	1,24348	,99136	1,00643
ΕΛΑΧΙΣΤΟ	1,00	1,00	2,00	1,00
ΜΕΓΙΣΤΟ	5,00	5,00	5,00	5,00

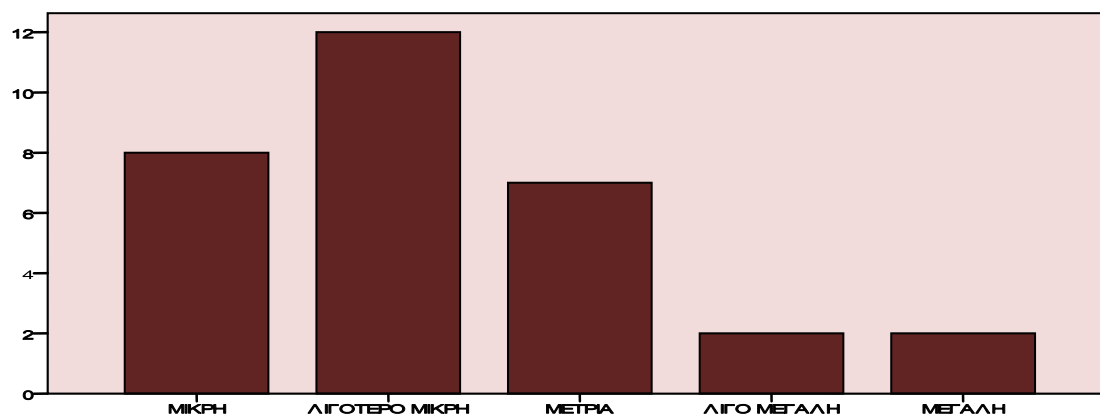
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.11: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΟΣΕ, ΚΤΕΛ, ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ, ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΔΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ **AEL FC ARENA**.

	ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΑΠΟ ΣΤΑΘΜΟ ΟΣΕ2	ΑΠΟΣΤΑΣΗ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΑΠΟ ΣΤΑΘΜΟ ΚΤΕΛ2	ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝ ΙΕΣ2	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ2
ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	2,2903	2,0323	3,4839	1,9355
ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ	1,13118	1,37801	1,17958	1,09348
ΕΛΑΧΙΣΤΟ	1,00	1,00	1,00	1,00
ΜΕΓΙΣΤΟ	5,00	5,00	5,00	5,00

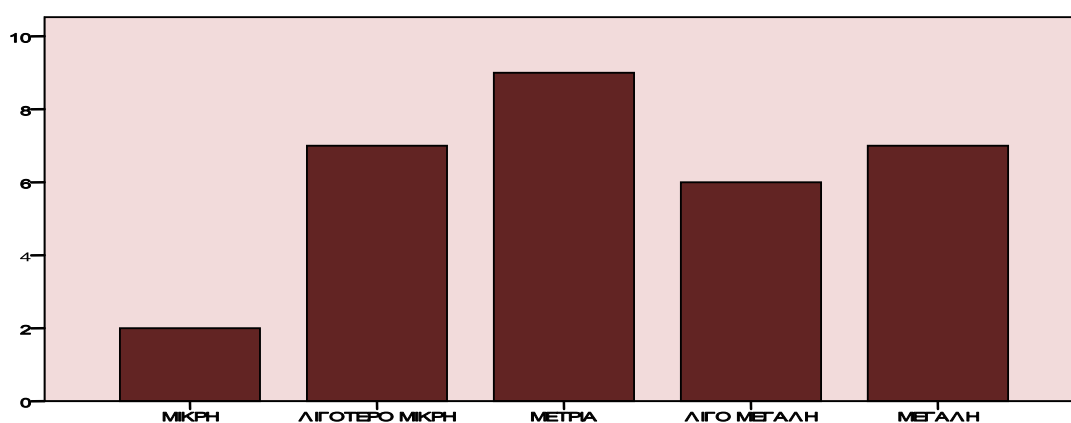
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.10: ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ **ΑΛΚΑΖΑΡ** ΜΕ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΤΟΥ ΟΣΕ.

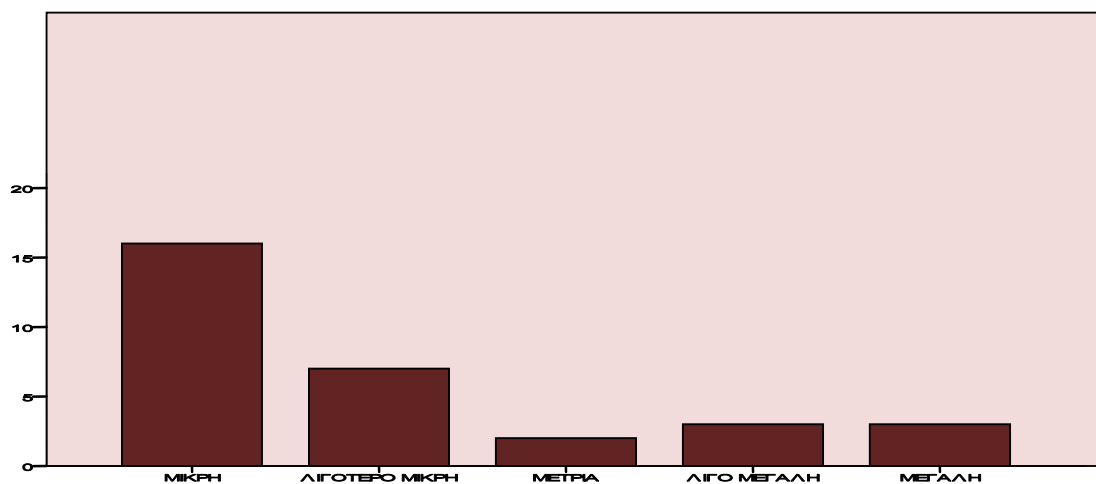
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.11: ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ **ΑΕΛ FC ARENA** ΜΕ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΤΟΥ ΟΣΕ.

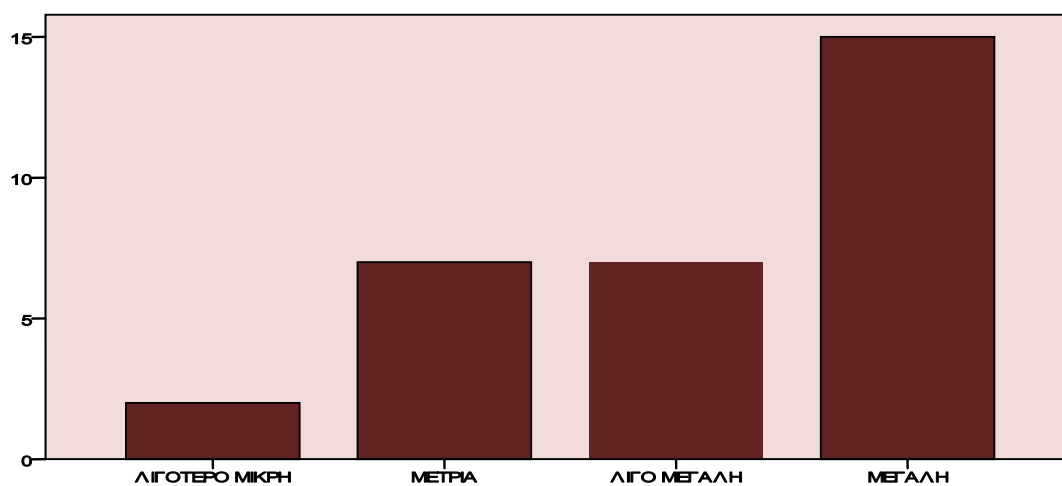
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.12: ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ **ΑΛΚΑΖΑΡ** ΜΕ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΤΟΥ ΚΤΕΛ ΛΑΡΙΣΑΣ

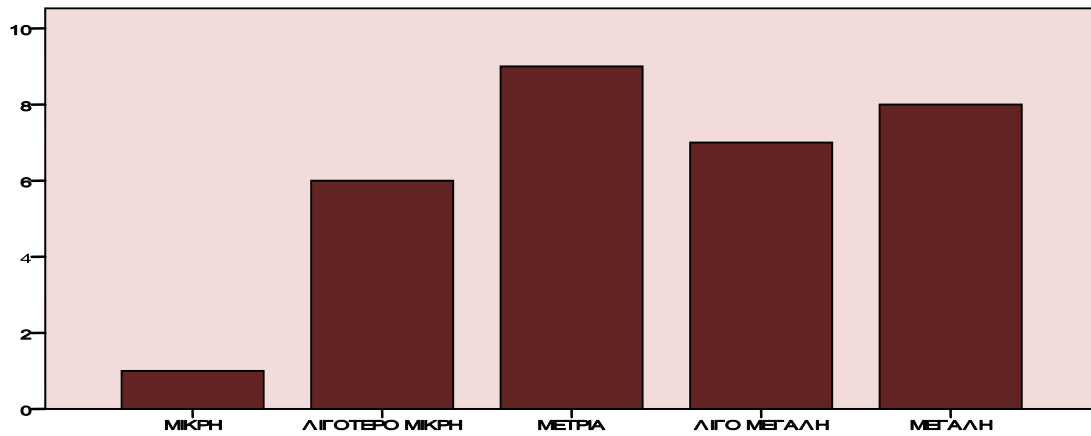
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.13: ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ **ΑΕΛ FC ARENA** ΜΕ ΤΟ ΣΤΑΘΜΟ ΤΟΥ ΚΤΕΛ ΛΑΡΙΣΑΣ.

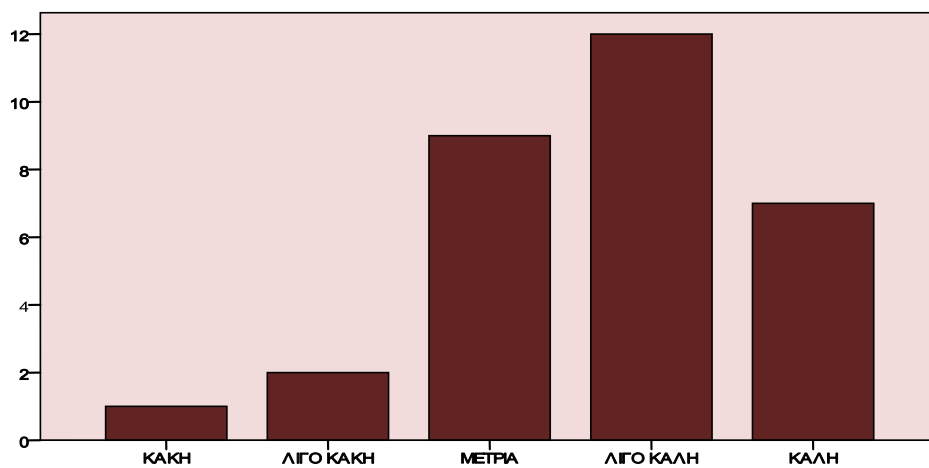
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.14: ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ **ΑΛΚΑΖΑΡ** ΜΕ ΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.

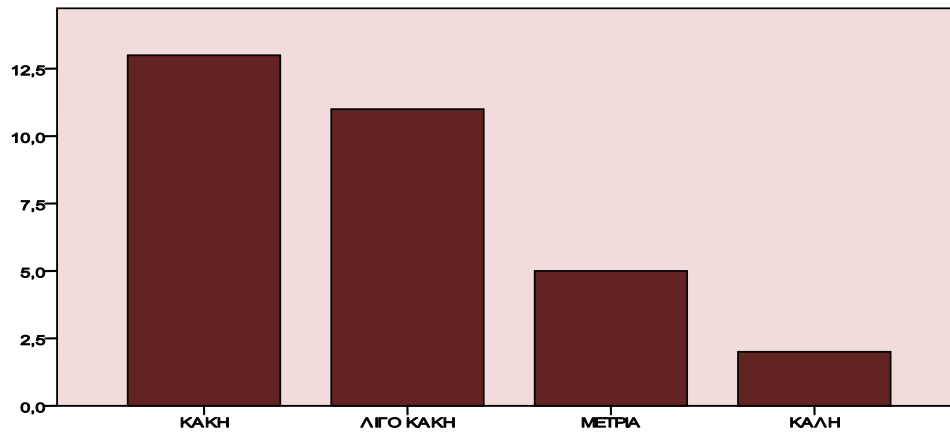
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.15: ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ **ΑΕΛ FC ARENA** ΜΕ ΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.16: ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ **ΑΛΚΑΖΑΡ** ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.17: ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ **AEL FC ARENA** ΜΕ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.

- Τροχοπέδη για την ομαλή λειτουργία των αθλητικών εγκαταστάσεων σε μια πόλη αποτελούν τα συγκοινωνιακά στοιχεία. Βασικά είναι τα συγκοινωνιακά μέτρα και έργα που υπάρχουν ή δρομολογούνται να γίνουν με την δημιουργία μιας αθλητικής εγκατάστασης και για την εξυπηρέτηση των πολιτών ως προς αυτή. Επίσης ίδια είναι και η σημαντικότητα της διάνοιξης με την εξωτερική περιφερειακή οδό και η βελτίωση της συχνότητας και της συνέπειας των αστικών δρομολογίων .

Η σύνδεση των δύο γηπέδων με το σιδηροδρομικό δίκτυο της Λάρισας είναι σχετικά το ίδιο μη ικανοποιητική και για τα δύο γήπεδα και είναι μεγάλη ώστε να μην επηρεάζει διαφορετικά τους πολίτες της Λάρισας. Άξιο αναφοράς είναι το σχέδιο που υπήρχε στην περίπτωση των Μεσογειακών Αγώνων όπου θα κατασκευαζόταν σταθμός μετεπιβίβασης απέναντι από το AEL FC Arena ταυτόχρονα με μια πεζογέφυρα που θα τα συνέδεε. Από την άλλη, η σύνδεση του γηπέδου Αλκαζάρ από τον κεντρικό σταθμό των υπεραστικών λεωφορείων της Λάρισας είναι σχετικά εφικτή (ειδικότερα με αυτοκίνητο) αλλά και με τα πόδια και σε σύγκριση με το νέο γήπεδο AEL FC ARENA όπου θεωρείται ότι βρίσκεται σε αρκετά μεγάλη απόσταση. Αξιόλογη παρατήρηση αποτελεί από την άποψη του πόσο εύκολο αλλά και πόσο κοστίζει σε κάποιον να έρθει από κάποια άλλη πόλη και να μεταφερθεί στο γήπεδο. Είναι γεγονός ότι ένα μεγάλο μέρος του πλήθους των φιλάθλων της ομάδας

έρχεται από τα γειτονικά χωριά και πόλεις σε περίπτωση κάποιου αγώνα ή ακόμη και ενός μεγάλου γεγονότος που μπορεί να πραγματοποιείται στο γήπεδο.

Οι αστικές συγκοινωνίες είναι ένας σημαντικός παράγοντας ρύθμισης του κυκλοφοριακού προβλήματος πόσο μάλλον όταν πρόκειται για το μοναδικό μέσο μαζικής μεταφοράς στην πόλη. Ως αναφορά την σύνδεση των γηπέδων με τις αστικές συγκοινωνίες της πόλης, οι ερωτηθέντες είναι περισσότερο ευχαριστημένοι με αυτές του γηπέδου Αλκαζάρ και συγκριτικά λιγότερο με τις συγκοινωνίες που συνδέονται με το νέο γήπεδο. Έπειτα από επιτόπια έρευνα και ως αναφορά τα δρομολόγια των αθλητικών εγκαταστάσεων, για το γήπεδο του Αλκαζάρ δρομολογούνται τρεις διαδρομές. Η πρώτη διαδρομή είναι η νούμερο 3 η οποία έχει συχνότητα ανα δέκα λεπτά, η νούμερο 5 με συχνότητα ανά τριάντα λεπτά και η νούμερο 7 ανά 20 λεπτά. Οι συγκεκριμένες διαδρομές περνάνε έναντι και κάθετα του γηπέδου Αλκαζάρ. Για το AEL FC ARENA υπάρχει μόνο μία διαδρομή και αυτή είναι το νούμερο 4, το οποίο περνάει ανά 10 λεπτά και σταματάει ακριβώς μπροστά στην είσοδο του γηπέδου. Βασική αφετηρία όλων των διαδρομών αποτελεί η κεντρική πλατεία της πόλης και η συχνότητα τους πυκνώνει τις ημέρες των αγώνων. Άξιο παρατήρησης ωστόσο είναι το γεγονός ότι το γήπεδο Αλκαζάρ το γειτνιάζουν δύο συνοικίες και σε απόσταση δύο χιλιομέτρων όπου και καταλήγουν και διαδρομές Λάρισα- Γιάννουλη- Φαλάνη. Αντιθέτως το νέο γήπεδο βρίσκεται εκτός πόλεως και σε μακρινή απόσταση από την πλησιέστερη συνοικία.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΛΑΡΙΣΣΑΣ

ΦΟΡΕΑΣ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΣΑΣ

ΧΑΡΤΗΣ 4.8	ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΚΤΕΛ			
ΥΠΟΜΗΤΗΜΑ				
	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 3	ΚΤΕΛ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ
	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 4	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 5	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 6	ΚΤΕΛ ΤΗΛΕΛΑΩΝ
	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 7	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 8	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 9	ΚΤΕΛ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 10	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 11	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 12	ΚΤΕΛ ΚΟΣΑΝΗΣ
	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 13	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 14	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 15	ΚΤΕΛ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΟΣΕ
	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 16	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 17	ΕΛΛΗΝΙΚΗ Νο. 18	ΣΤΑΘΜΟΣ ΟΣΕ

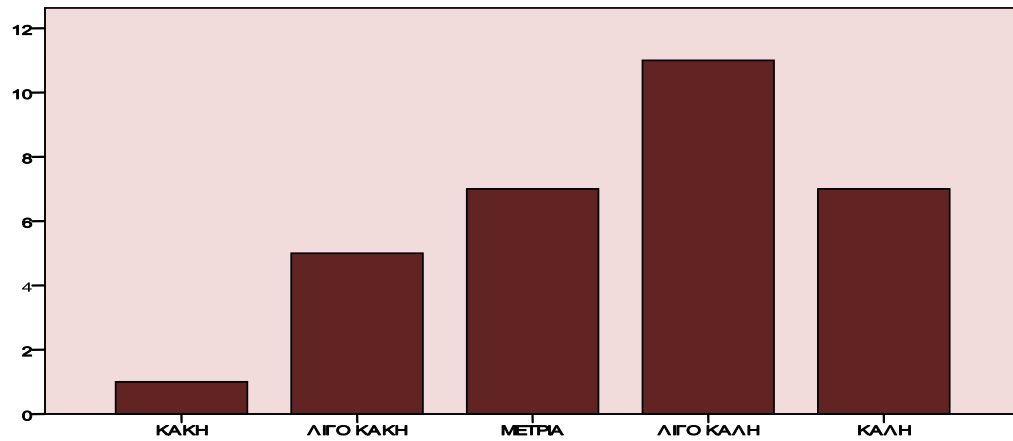
Εικόνα 36: Οι διαδρομές αστικών ΚΤΕΛ, σύμφωνα με το Στρατηγικό σχέδιο Ανάπτυξης του Δήμου . (Πηγή: larissadimos.gr)

- Βασική προϋπόθεση για τα δεδομένα μιας πόλης όπως η Λάρισα είναι η εκάστοτε αθλητική εγκατάσταση να είναι προσβάσιμη στους πολίτες με τα πόδια. Θετικό λοιπόν, αποτελεί το γεγονός ότι το στάδιο Αλκαζάρ είναι σχετικά πιο κοντά ή αλλιώς μέσα στον ιστό της πόλης και εύκολα προσβάσιμο με τα πόδια από τους πολίτες. Σύνηθες ήταν εδώ και χρόνια τις Κυριακές στους αγώνες οι πολίτες να μαζεύονται παρέες, παρέες και να πηγαίνουν με τα πόδια στο γήπεδο να παρακολουθήσουν τον αγώνα της αγαπημένης τους ομάδα. Αυτός, ήταν ένας τρόπος ψυχαγωγίας και αύξησης της ηθικής ικανοποίησης των πολιτών. Αποτελεί σημαντικό στοιχείο, αφού είναι ο οικονομικότερος τρόπος πρόσβασης σε μια αθλητική εγκατάσταση ειδικά στην σημερινή εποχή που η χώρα μας περνάει μια περίοδο οικονομικής ύφεσης. Είναι γεγονός ότι ένα γήπεδο το οποίο είναι προσβάσιμο στους πολίτες χωρίς κάποιο μεταφορικό μέσο κερδίζει περισσότερο την απήχηση του κόσμου.

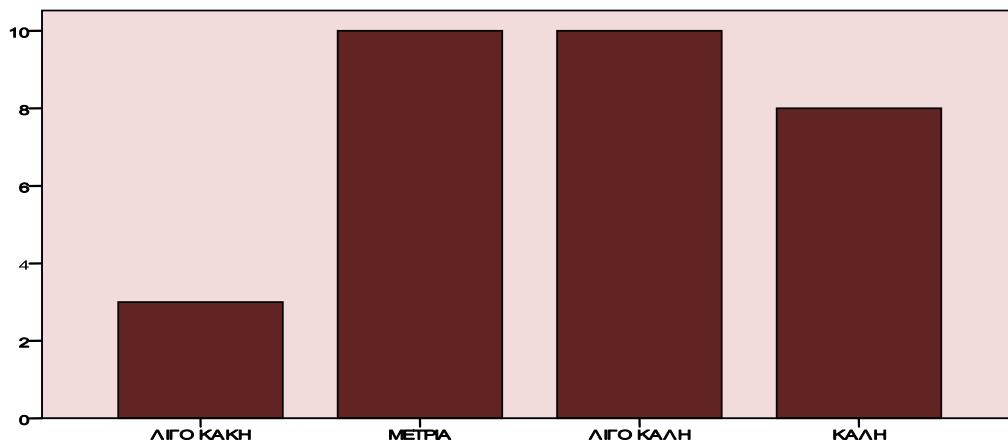
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.12: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΔΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ.

	ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΔΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ1	ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΔΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ2
ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	3,5806	3,7419
ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ	1,11876	,96498
ΕΛΑΧΙΣΤΟ	1,00	2,00
ΜΕΓΙΣΤΟ	5,00	5,00

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.18: ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ **ΑΛΚΑΖΑΡ** ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΔΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.19: ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ **ΑΕΛ FC ARENA** ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ ΟΔΙΚΟΥΣ ΑΞΟΝΕΣ.

- Η σύνδεση με τους οδικούς άξονες κρίνεται ιδιαίτερος ευνοϊκή και άνω του μετρίου και για τα δύο γήπεδα και είναι λογικό αφού αποτελεί πέρασμα βασικών δρόμων. Πιο συγκεκριμένα μπροστά από το γήπεδο Αλκαζάρ της συνοικίας Παπαστράτου, περνάει η εθνική οδός Λάρισας- Κοζάνης και η είσοδος του είναι από τις οδούς Γρ. Λαμπράκη και Ηρ. Πολυτεχνείου ενώ ο περιφερειακός της

Λάρισας όπου στη συνέχεια γίνεται Εθνική οδός Λάρισας -Βόλου περνάει σχεδόν μπροστά από την είσοδο του AEL FC ARENA. Για το γήπεδο AEL FC ARENA ευνοϊκότερη θα είναι η σύνδεση με τους οδικούς άξονες όταν υλοποιηθεί και η κατασκευή ισόπεδου κόμβου στην περιφερειακή οδό Τρικάλων – Αθηνών στην Λάρισα, μεταξύ του γηπέδου AEL F.C. ARENA και του Διαχρονικού Μουσείου Λάρισας στην περιοχή Μεζούρλο, για την βελτίωση των κυκλοφοριακών συνθηκών της περιφερειακής οδού στα πλαίσια του έργου «Συντήρηση Δικτύου Οδοποιίας στα Διοικητικά Όρια του Δήμου Λαρισαίων» όπου δημοπρατείται.

Εικόνα 37: Η θέση του σταδίου Αλκαζάρ. (Πηγή: Google maps)

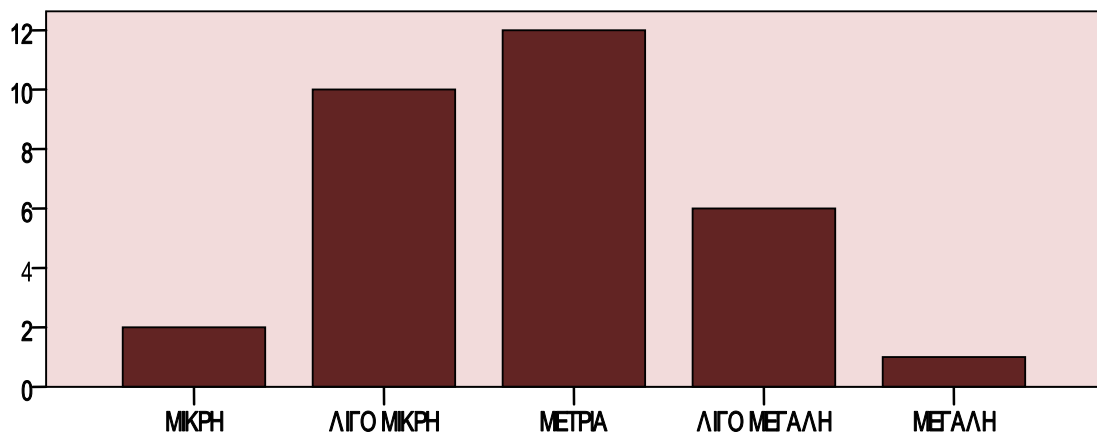

Εικόνα 38: Η θέση του γηπέδου AEL FC ARENA (Πηγή: Google maps)

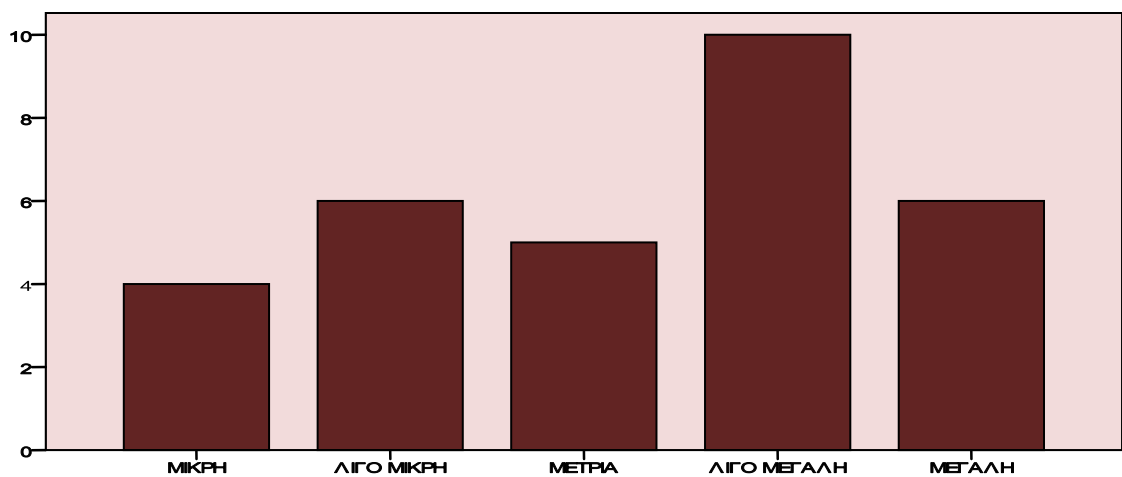
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.13: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ **ΑΛΚΑΖΑΡ** ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ **AEL FC ARENA** .

	ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ1	ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ1	ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ2	ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ2
ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	2,8065	2,5806	3,2581	3,2903
ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ	,94585	,88597	1,34084	1,10132
ΕΛΑΧΙΣΤΟ	1,00	1,00	1,00	1,00
ΜΕΓΙΣΤΟ	5,00	5,00	5,00	5,00

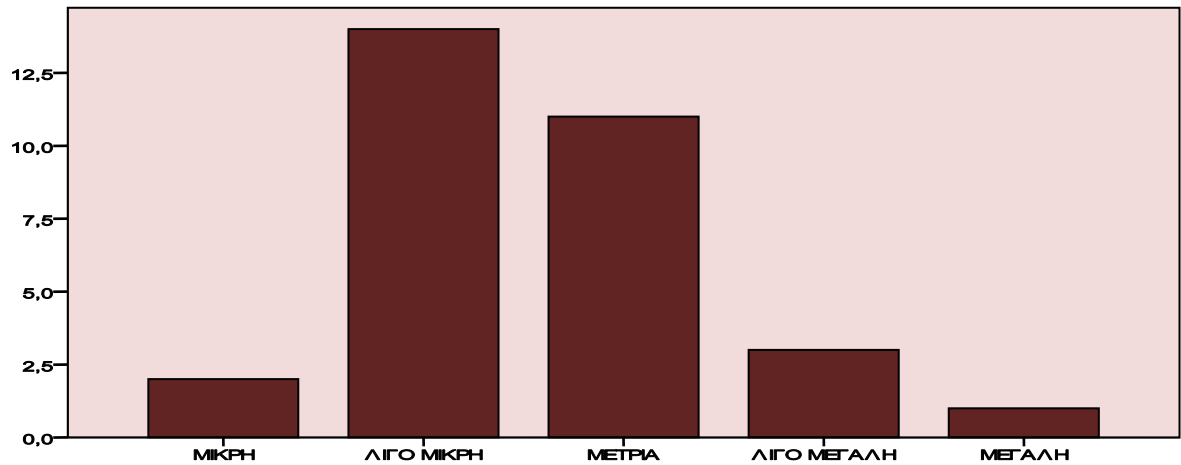
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.20: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

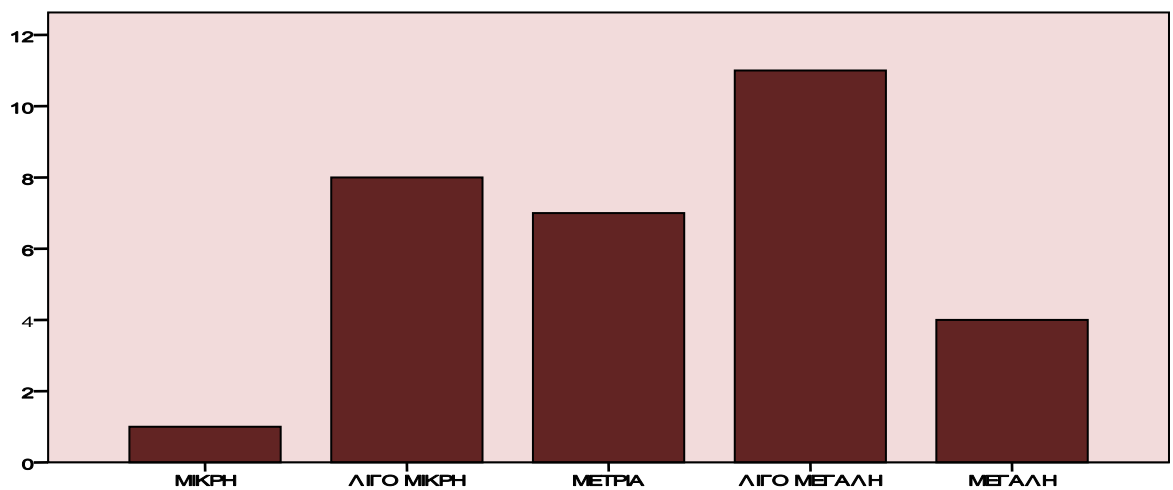
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.21 ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.22: ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ **ΑΛΚΑΖΑΡ**.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.23: ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ **ΑΕΛ FC ARENA**.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.14: ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ
ΜΙΚΡΗ	2	6,5	6,5
ΛΙΓΟ ΜΙΚΡΗ	10	32,3	38,7
ΜΕΤΡΙΑ	12	38,7	77,4
ΛΙΓΟ ΜΕΓΑΛΗ	6	19,4	96,8
ΜΕΓΑΛΗ	1	3,2	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0	

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.15 ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ
ΜΙΚΡΗ	4	12,9	12,9
ΛΙΓΟ ΜΙΚΡΗ	6	19,4	32,3
ΜΕΤΡΙΑ	5	16,1	48,4
ΛΙΓΟ ΜΕΓΑΛΗ	10	32,3	80,6
ΜΕΓΑΛΗ	6	19,4	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0	

- Όσον αναφορά τις απαντήσεις στην ερώτηση για την πιθανή αναβάθμιση της γύρω περιοχής με την ύπαρξη του γηπέδου, το μεγαλύτερο ποσοστό των απαντήσεων για το στάδιο Αλκαζάρ ήταν κάτω του μετρίου. Δεν θεωρούν λοιπόν ότι υπάρχουν ιδιαίτερες δυνατότητες αναβάθμισης της περιοχής. Πράγμα απόλυτα λογικό, αφού στη γύρω περιοχή υπάρχουν παλιές συνοικίες οι οποίες δεν δίνουν την δυνατότητα στην περιοχή να αναπτυχθεί και άλλο. Από την άλλη πλευρά ποικίλα και σχεδόν ισομερώς μοιράστηκαν οι απαντήσεις για το AEL FC

ARENA, χωρίς να βγαίνει κάποιο ουσιαστικό συμπέρασμα γεγονός που αποδεικνύεται και από τις τιμές της τυπικής απόκλισης. Λαμβάνοντας ως γνώμονα το ότι οι περισσότερες απαντήσεις ανήκουν στην κατηγορία «λίγο μεγάλη» αναβάθμιση της περιοχής, οφείλουμε να τις αποδεχτούμε λόγω των οικονομικών συνθηκών της χώρας αφού δεν υπάρχει βοήθεια για έντονη ανάπτυξη.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.16 :ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ
ΜΙΚΡΗ	2	6,5	6,5
ΛΙΓΟ ΜΙΚΡΗ	14	45,2	51,6
ΜΕΤΡΙΑ	11	35,5	87,1
ΛΙΓΟ ΜΕΓΑΛΗ	3	9,7	96,8
ΜΕΓΑΛΗ	1	3,2	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0	

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.17: ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ
ΜΙΚΡΗ	1	3,2	3,2
ΛΙΓΟ ΜΙΚΡΗ	8	25,8	29,0
ΜΕΤΡΙΑ	7	22,6	51,6
ΛΙΓΟ ΜΕΓΑΛΗ	11	35,5	87,1
ΜΕΓΑΛΗ	4	12,9	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0	

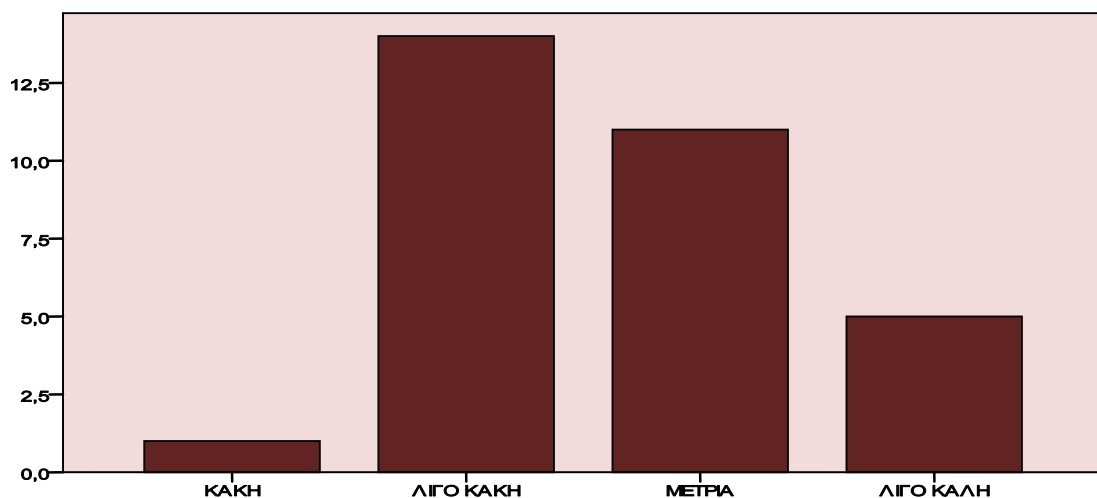
- Στις κατηγορίες μέτριες και κάτω του μετρίου είναι και οι περισσότερες απαντήσεις ως αναφορά την αύξηση των τιμών της αξίας της γης στην περιοχή γύρω από το στάδιο Αλκαζάρ. Λογικές είναι οι απαντήσεις από την άποψη ότι η

περιοχή γύρω του γηπέδου είναι πυκνά δομημένη. Πιθανότατα να υπήρχε αύξηση των τιμών της αξίας της γης την περίοδο που χτίστηκε το γήπεδο και οι κατοικίες τριγύρω ήταν λιγοστές, πράγμα το οποίο δεν μπορούμε να το τεκμηριώσουμε. Οι ερωτηθέντες στην αντίστοιχη ερώτηση για το γήπεδο AEL FC ARENA απάντησαν ποικιλοτρόπως με το μεγαλύτερο ποσοστό να δίνεται στην κατηγορία «λίγο μεγάλη» αύξηση της αξίας της γης. Μετά από συνέντευξη που μας παραχώρησε ο ιδιοκτήτης του μεσιτικού γραφείου DELTA ΚΤΙΜΑ, ο κύριος Γκουγκούδης Αναστάσιος και το μεσιτικό γραφείο REMAX ΕΠΙΛΟΓΗ μας πληροφόρησε ότι η αξία της γης της γύρω περιοχής είχε αυξηθεί κατά την περίοδο κατασκευής του AEL FC ARENA όπου πολλές ήταν οι συζητήσεις για την πραγματοποίηση στο συγκεκριμένο γήπεδο του τελικού αγώνα των Μεσογειακών Αγώνων του 2013. Έτσι όπως άδοξα έληξε η πραγματοποίηση των Μεσογειακών Αγώνων, έτσι ξαφνικά έπεσαν και οι τιμές στις αξίες γης της γύρω περιοχής. Σημαντικό ρόλο βέβαια σε αυτό έπαιξε και η οικονομική ύφεση της χώρας που εμφανίστηκε περίπου εκείνη την περίοδο και μείωσε τις αξίες γης όχι μόνο στην συγκεκριμένη περιοχή αλλά και σε ολόκληρη την Ελλάδα.

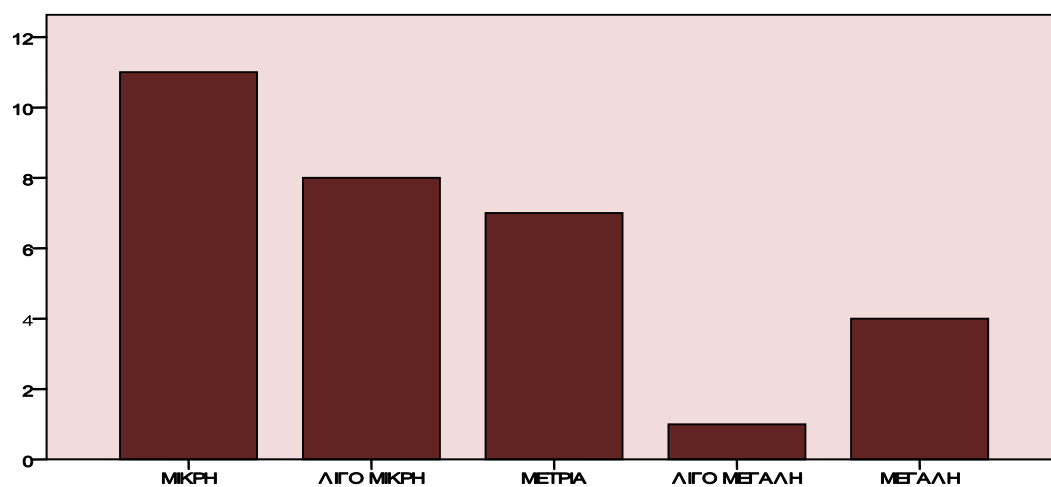
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.18 :ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΤΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ, ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ, ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ, ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ1	ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ1	ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ1	ΥΠΑΡΞΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ1	ΥΠΑΡΞΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ1	ΥΠΑΡΞΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΓΚΛΗΣΙΟΝ1	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΘΛ. ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ1
ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	2,6452	2,3226	3,4839	3,5484	3,6129	1,5806	2,7419
ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ	,79785	1,35122	1,26151	1,05952	1,20215	,95827	1,29016
ΕΛΑΧΙΣΤΟ	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
ΜΕΓΙΣΤΟ	4,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00

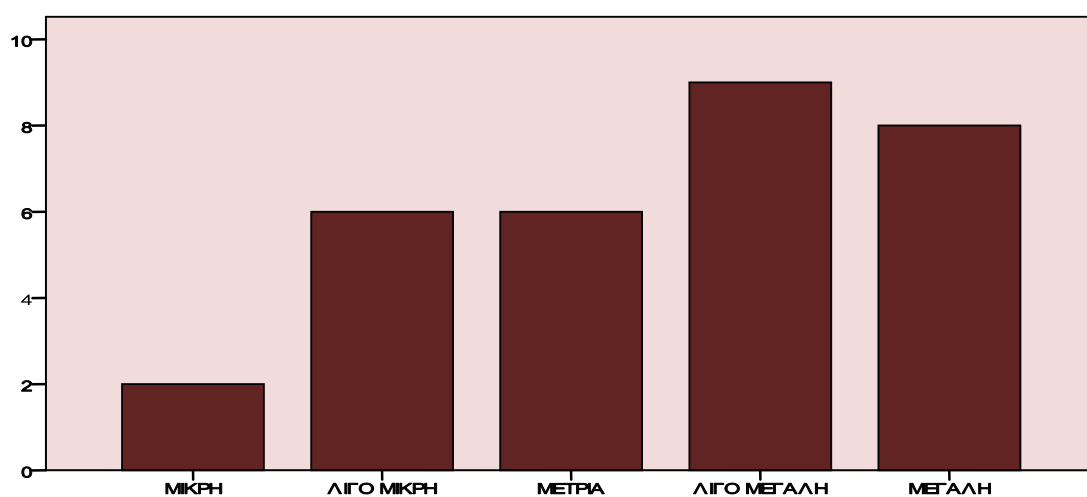
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.24: ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

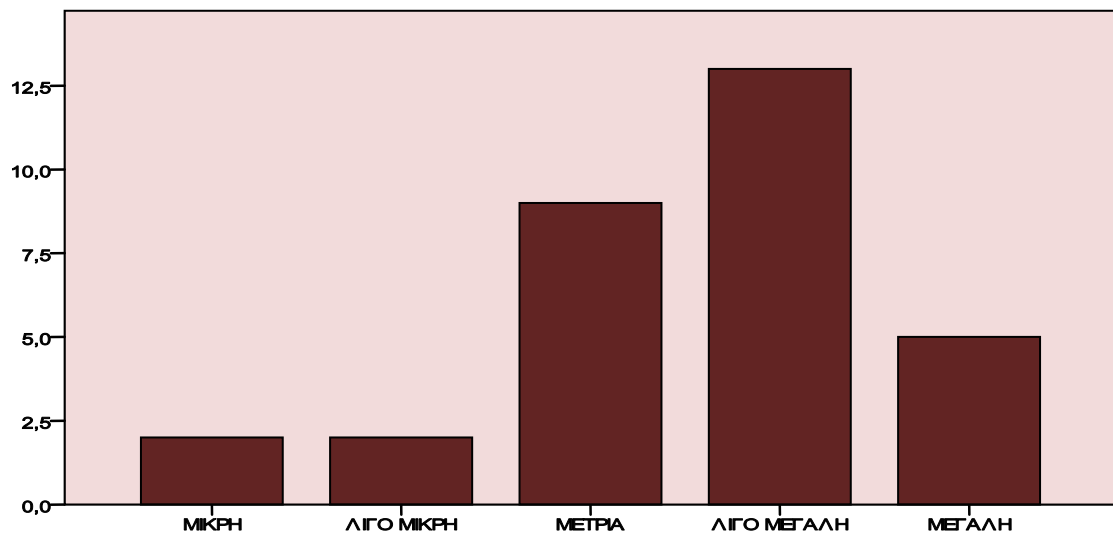
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.25:ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

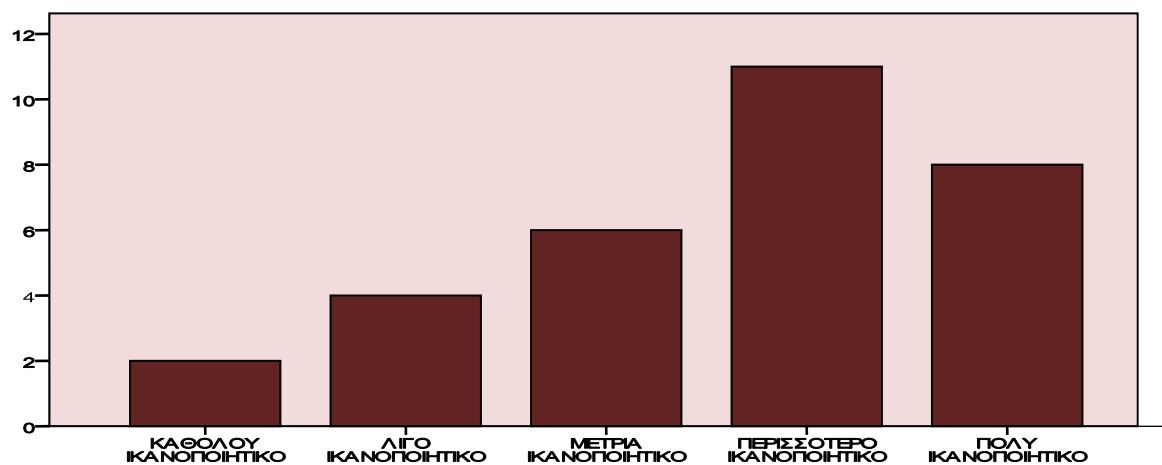
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.26: ΑΝΑΓΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

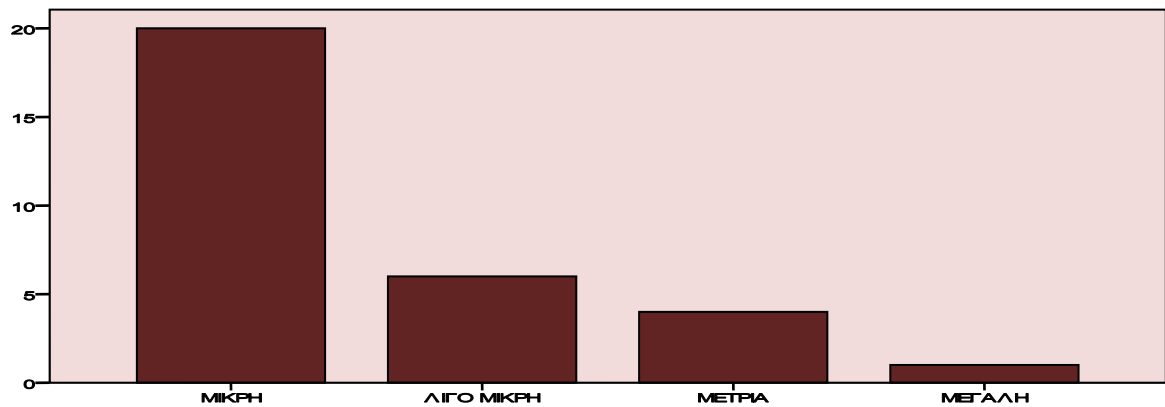
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.27: ΥΠΑΡΞΗ ΑΛΛΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

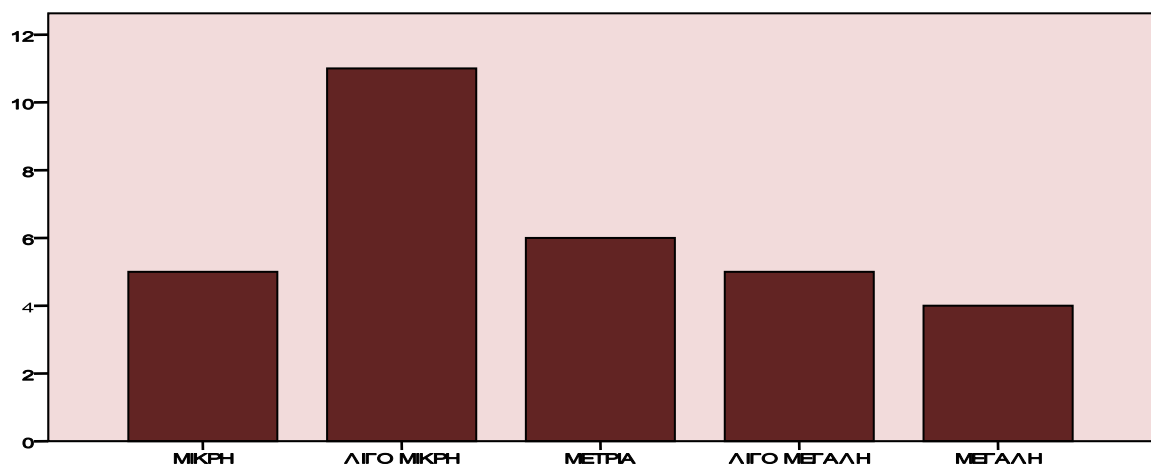
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.28: ΥΠΑΡΞΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.29: ΥΠΑΡΞΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.30: ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

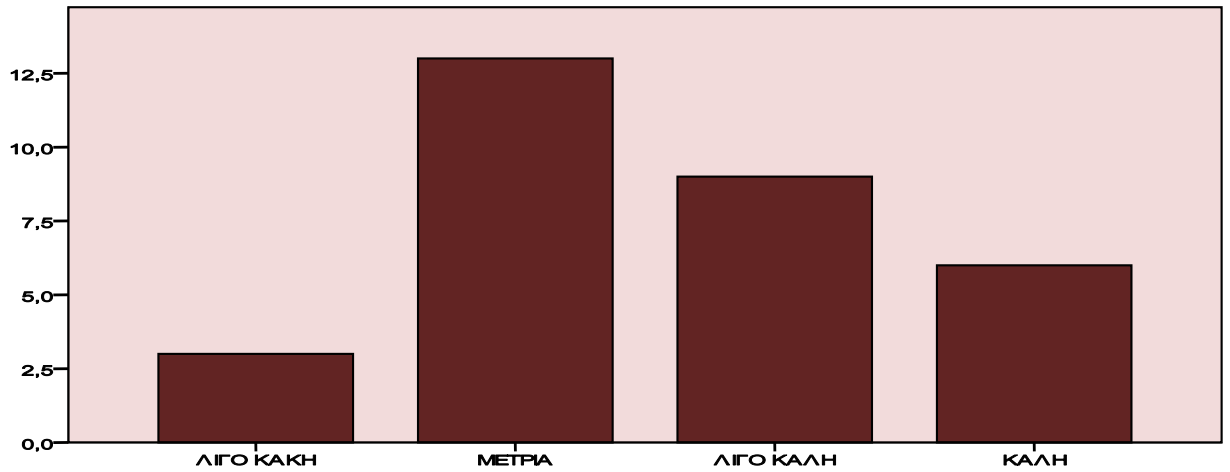

- Στο σημείο αυτό δοθήκαν απαντήσεις που σχολιάζουν γενικά τις υποδομές του σταδίου Αλκαζάρ. Η ποιότητα των υφιστάμενων δικτύων υποδομών είναι λίγο κάτω του μετρίου και αυτό στηρίζεται κυρίως στο γεγονός ότι το γήπεδο είναι αρκετά παλιό. Αποτέλεσμα αυτού είναι και το μεγάλο ποσοστό που δίνεται στην αναγκαιότητα ανάπλασης του γηπέδου. Όσον αναφορά τον χώρο στάθμευσης, το συγκεκριμένο στάδιο υστερεί πάρα πολύ, ενώ αρκετά καλή θεωρείται η ύπαρξη των αθλητικών εγκαταστάσεων που υπάρχουν στην γύρω περιοχή του γηπέδου. Στο σημείο αυτό λογικό είναι αν σχολιαστεί το γεγονός ότι το στάδιο έχει και χώρο στίβου καθώς και ότι γύρω υπάρχουν σχεδόν όλων των ειδών αθλητικές εγκαταστάσεις (γήπεδο καλαθοσφαίρισης, γήπεδα αντισφαίρισης, εγκαταστάσεις βαρέων αθλημάτων) αλλά και το μοναδικό κολυμβητήριο που υπάρχει στην πόλη της Λάρισας. Ικανοποιητική είναι και η έκταση πρασίνου που υπάρχει στο γήπεδο Αλκαζάρ. Ωστόσο μηδενική είναι η ύπαρξη ή η πιθανή δυνατότητα δημιουργίας ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων στον γύρω χώρο του σταδίου. Πράγμα πολύ σημαντικό για την μη ικανότητα του σταδίου να φιλοξενήσει κάποιο μεγάλο αθλητικό γεγονός, χωρίς να αποτελεί και τον μοναδικό λόγο.

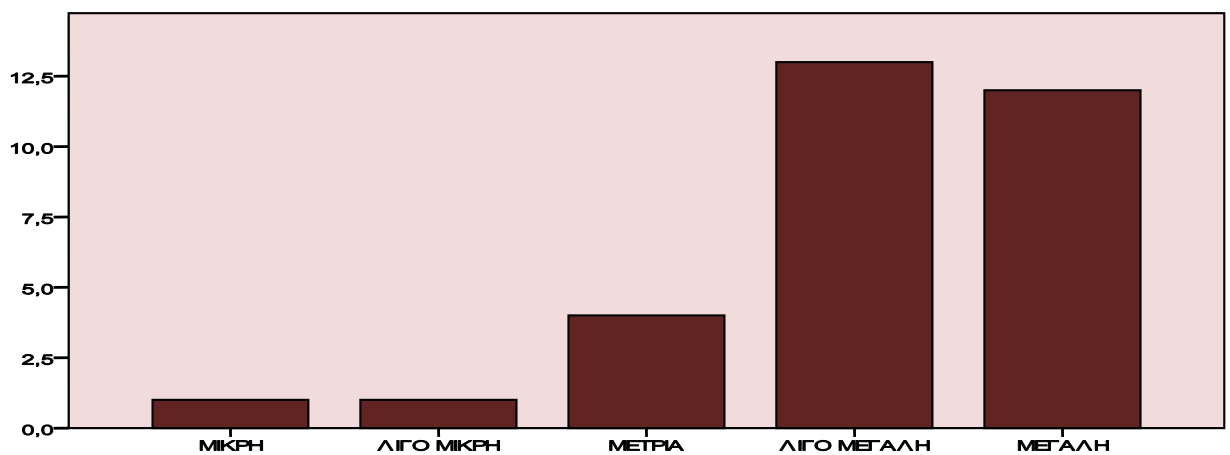
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.19: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ΤΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ, ΤΗΣ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑΣ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ, ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΠΡΑΣΙΝΟΥ, ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA.

	ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ 2	ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ2	ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ2	ΥΠΑΡΞΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ2	ΥΠΑΡΞΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ2	ΥΠΑΡΞΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΓΚ. ΠΛΗΣΙΟΝ2	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΘΛ. ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ2
ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	3,5806	4,0968	3,9032	3,2258	2,5161	1,9677	4,3871
ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ	,92283	,97826	1,07563	1,20304	1,15097	1,19677	,98919
ΕΛΑΧΙΣΤΟ	2,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
ΜΕΓΙΣΤΟ	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00

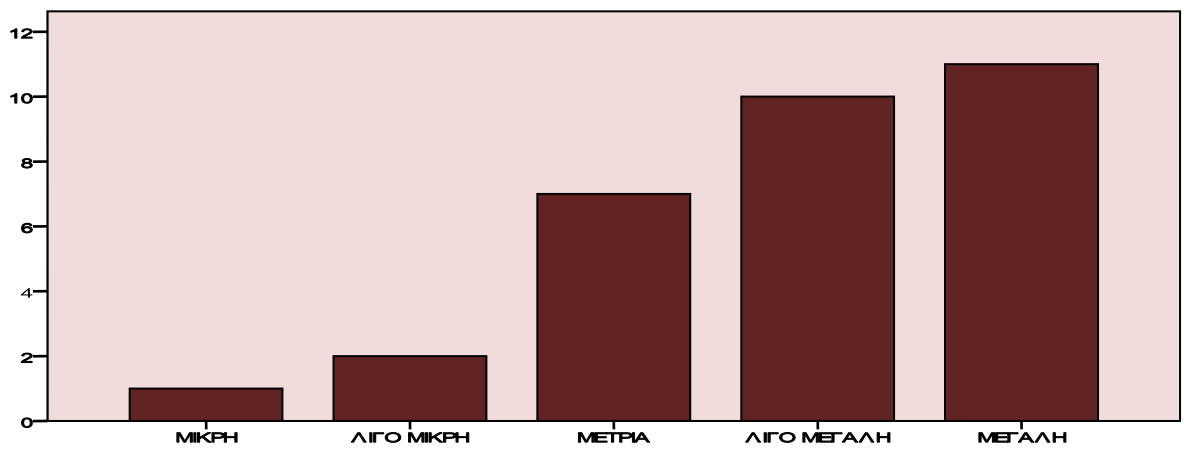
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.31: Η ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.

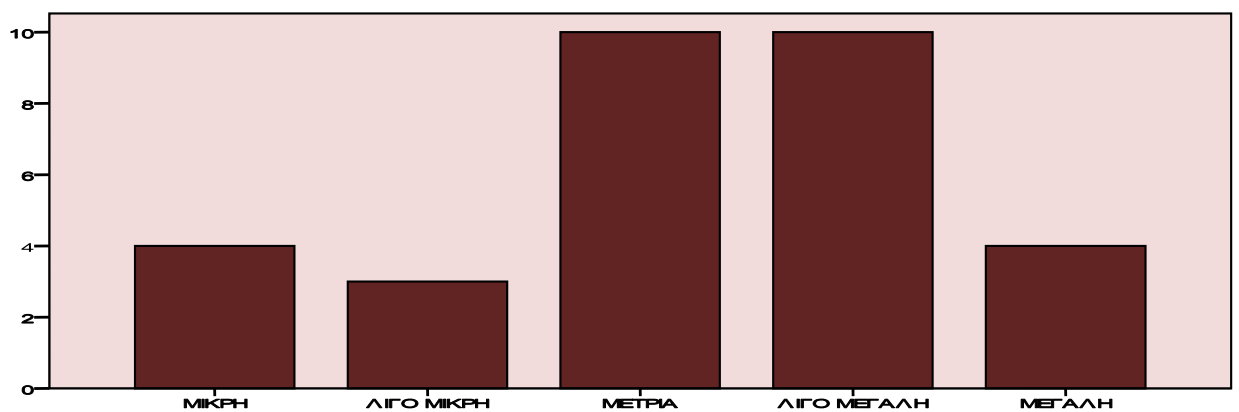
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.32:ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΧΩΡΟΥ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.

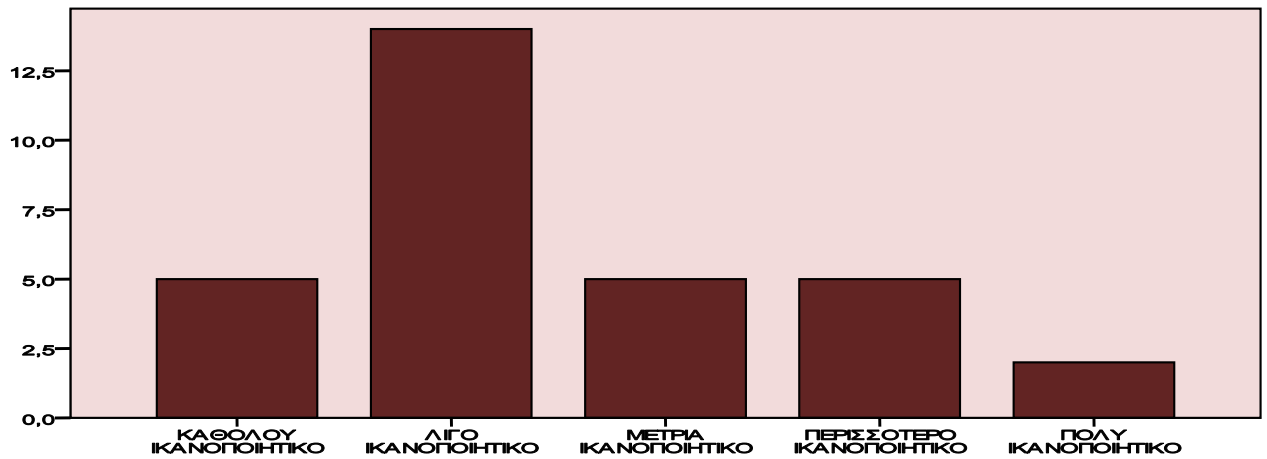
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.33: ΑΝΑΓΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.

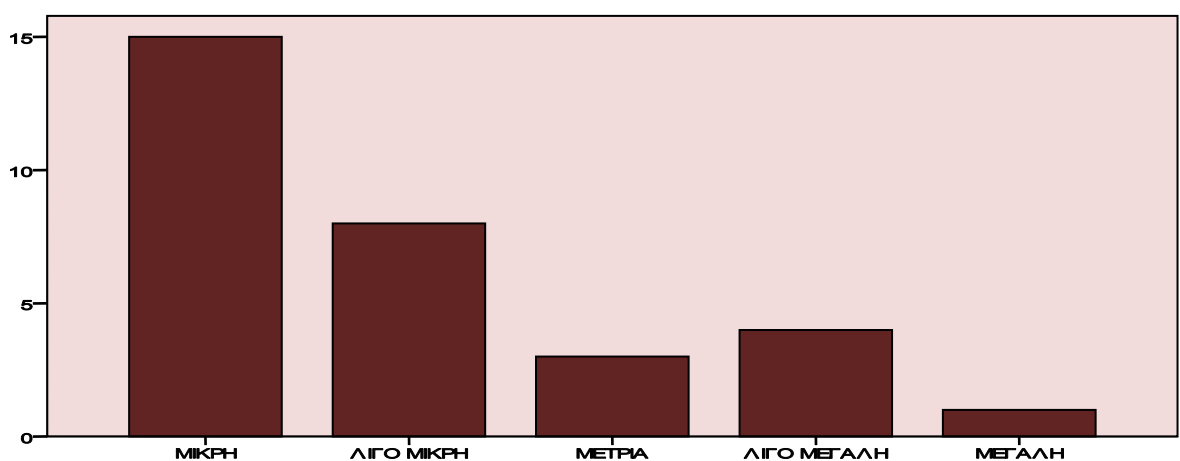
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.34: ΥΠΑΡΞΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.

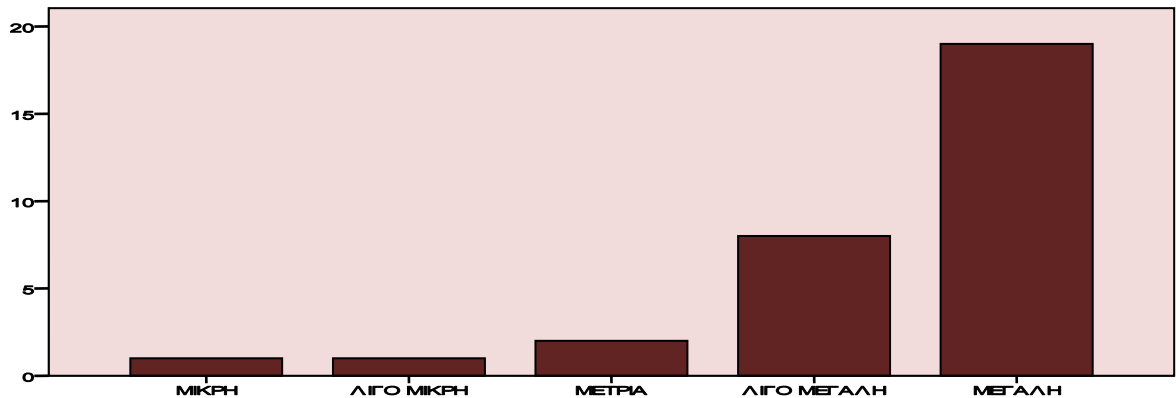
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.35: ΥΠΑΡΞΗ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ **AEL FC ARENA**.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.36:ΥΠΑΡΞΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ **AEL FC ARENA**.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.37: ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA.

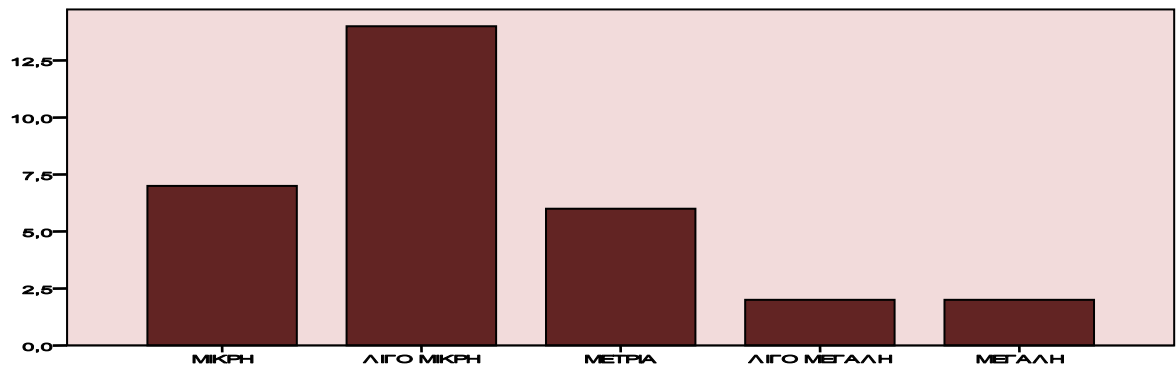
- Αυστηρή μπορεί να θεωρηθεί η απάντηση των ερωτηθέντων όσον αναφορά την ποιότητα των υφιστάμενων δικτύων υποδομών του νέου γηπέδου AEL FC ARENA. Το μεγαλύτερο ποσοστό θεωρεί τις εγκαταστάσεις «μέτριες» ενώ το υπόλοιπο καταμερίζεται στις κλίμακες άνω του μετρίου, γεγονός που είναι άξιο σχολιασμού διότι το νέο γήπεδο είναι ίσως από τα λίγα νεόδμητα γήπεδα με υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις στην Ελλάδα. Πιθανό είναι οι πολίτες της Λάρισας να είναι δυσαρεστημένοι για κάποιο λόγο με την δημιουργία του γηπέδου, γεγονός που τους κάνει ιδιαίτερα αυστηρούς. Αναμφισβήτητα ο χώρος στάθμευσης του νέου γηπέδου είναι αρκετά μεγάλος και καθόλου συγκρίσιμος με του γηπέδου Αλκαζάρ και αυτό επαληθεύεται από τις απαντήσεις των ερωτηθέντων. Θα ήταν υπερβολή να υπάρξει αναγκαιότητα ανάπλασης του νέου γηπέδου αφού το 2009 τελειοποιήθηκε. Αρκετά ικανοποιητική είναι και η ύπαρξη των αθλητικών εγκαταστάσεων που υπάρχουν στον πλησίον χώρο του γηπέδου. Όπως και στο γήπεδο Αλκαζάρ έτσι και στο AEL FC ARENA υπάρχουν στο γύρω χώρο αρκετές αθλητικές εγκαταστάσεις όπως γήπεδα τένις, το κλειστό γυμναστήριο καλαθοσφαίρισης κ.α. Αντιθέτως, όχι τόσο ικανοποιητική είναι η ύπαρξη πρασίνου στο νέο γήπεδο, ενώ δεν υπάρχει στον γύρω χώρο και ούτε ενδείκνυται να δημιουργηθεί άμεσα κάποια ξενοδοχειακή εγκατάσταση η οποία πιθανότητα να εξυπηρετούσε τους επισκέπτες του νέου γηπέδου. Ωστόσο σύμφωνα με τις αρχικές μελέτες προβλέπεται ανέγερση μικρής ξενοδοχειακής εγκατάστασης για την φιλοξενία των ποδοσφαιριστών τόσο της ΑΕΛ όσο και των φιλοξενούμενων ομάδων. Το γήπεδο Αλκαζάρ λόγω της τοποθεσίας του

είναι κοντά σε ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις γι' αυτό και οι ερωτηθέντες είναι περισσότερο θετικοί σε αυτήν την ερώτηση σε σχέση με το AEL FC ARENA. Τέλος, σχεδόν παμψηφεί οι πολίτες απάντησαν ότι το νέο γήπεδο είναι ικανό να στηρίξει ένα μεγάλο γεγονός, λογικό αφού μην ξεχνάμε ότι χτίστηκε με σκοπό να πραγματοποιηθεί σε αυτό μία από τις μεγαλύτερες διοργανώσεις του κόσμου, οι Μεσογειακοί αγώνες του 2013.

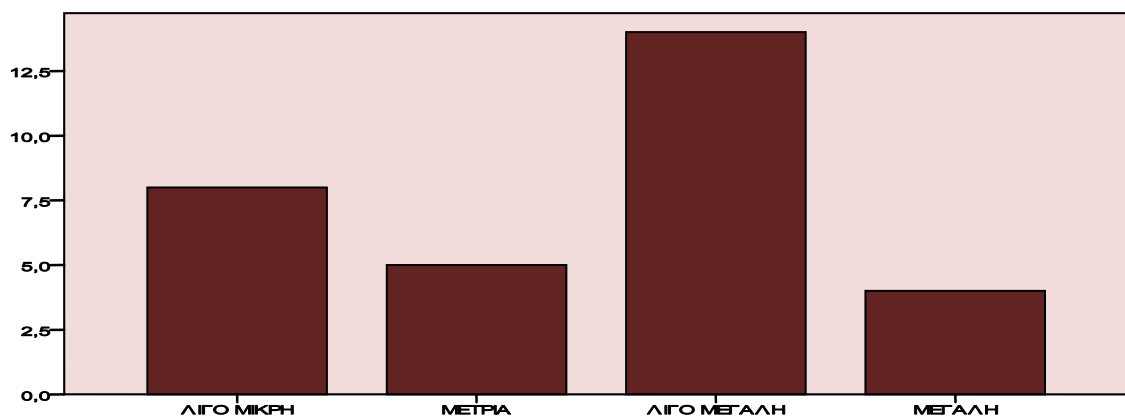
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.20: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA

	ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑ_ΤΗΣ_ΠΕΡΙΟΧΗΣ_ΓΙΑ_ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ_ΕΡΓ_ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ_ΑΥΞΗΣΗ_ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ1	ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑ_ΤΗΣ_ΠΕΡΙΟΧΗΣ_ΓΙΑ_ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ2	ΕΙΣΑΓΩΓΗ_ΕΡΓ_ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ_ΑΥΞΗΣΗ_ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ2
ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	2,2903	1,8387	3,4516	3,5806
ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ	1,10132	1,12833	1,02758	1,36074
ΕΛΑΧΙΣΤΟ	1,00	1,00	2,00	1,00
ΜΕΓΙΣΤΟ	5,00	5,00	5,00	5,00

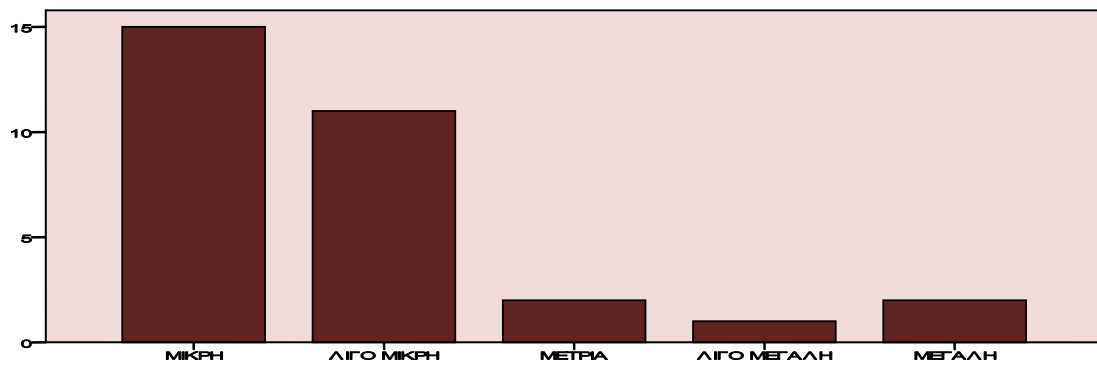
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.38: ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ **ΑΛΚΑΖΑΡ** ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

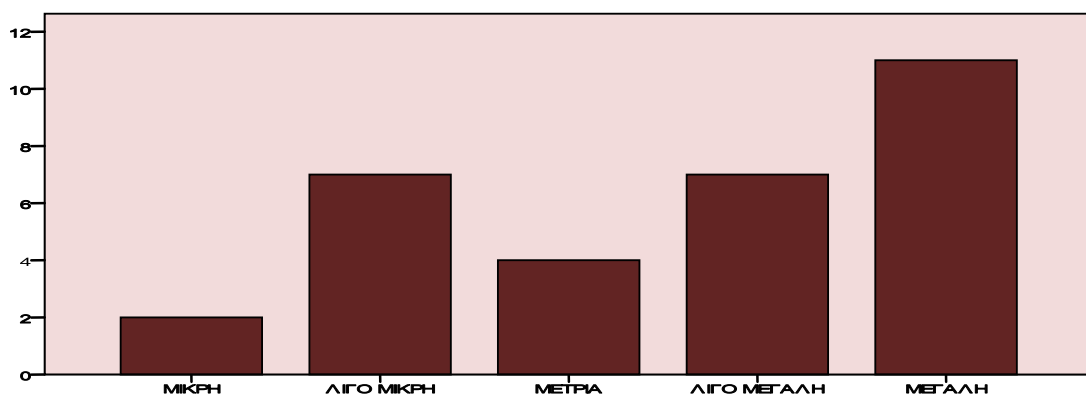
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.39: ΕΛΚΥΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ **ΑΕΛ FC ARENA** ΓΙΑ ΝΕΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.40:ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.41:ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.

➤ Στο σημείο αυτό θα αναφερθούμε σε απαντήσεις που δόθηκαν και έχουν περισσότερο συνάφεια με το κατά πόσο επηρεάζει η δημιουργία ή η ύπαρξη αθλητικών εγκαταστάσεων στους τομείς οικονομικής ανάπτυξης της γύρω περιοχής και γενικότερα της πόλης. Στην ερώτηση αν υπάρχει ελκυστικότητα της περιοχής για επενδύσεις με την ύπαρξη του γηπέδου, οι απαντήσεις για το γήπεδο Αλκαζάρ ήταν κάτω του μετρίου και συγκεκριμένα «σχεδόν μικρή». Απόλυτα λογικό, αφού πλέον το γήπεδο θεωρείται παλιό σαν εγκατάσταση και δεν βοηθά σε νέες επενδύσεις στο γύρω χώρο. Βασικό στοιχείο αποτελεί και η μεταφορά και της ομάδας ΠΑΕ ΑΕΛ στο νέο γήπεδο και κατά συνέπεια και των φιλάθλων-οπαδών της, ώστε πλέον οι επισκέπτες όλο και μειώνονται γεγονός που δεν προσελκύει νέες επενδυτικές πρωτοβουλίες για εγκατάσταση των επιχειρήσεων. Απαραίτητο θα ήταν να δοθούν και τα κατάλληλα κίνητρα στο γήπεδο ακόμη και εκ μέρους της πολιτείας με κάποιου είδους ανάπλαση του γηπέδου. Αντιθέτως, οι απαντήσεις για το AEL FC ARENA είναι άνω του μετρίου, κρίνοντας ότι υπάρχει σχετικά μεγάλη ελκυστικότητα για νέες επενδύσεις. Αρχικός σκοπός εκτός από την κατασκευή του κυρίως γηπέδου, ήταν και η δημιουργία και άλλων αθλητικών εγκαταστάσεων αλλά και γενικότερα εμπορικών δραστηριοτήτων. Όλος ο χώρος, το Crimson Park όπως ονομάστηκε, είναι επιβλητικός, υπάρχουν γήπεδα τένις που θα μπορούσαν να φιλοξενήσουν όλους τους τενίστες της πόλης, υπάρχουν 7.000 τ.μ. εμπορικοί χώροι κυρίως με επιχειρήσεις εστίασης, κινηματογράφους, και άλλες αντίστοιχες επιχειρήσεις που θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν χιλιάδες κόσμο. Και όλα αυτά σημαίνουν θέσεις εργασίας και χρήμα που θα ανακυκλώνεται στην τοπική αγορά, κάτι που είναι πολύτιμο στην περίοδο της κρίσης που διανύουμε. Στόχοι οι οποίοι θα μπορούσαν να είναι πραγματοποιήσιμοι με την δημιουργία ενός τέτοιου γηπέδου και θα ήταν σίγουρα αν δεν υπήρχαν αυτές οι οικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα. Είναι λοιπόν φυσικό κάτω από κατάλληλες συνθήκες η κατασκευή ενός γηπέδου να ελκύσει και επενδύσεις στην γύρω ή μέσα περιοχή.

Αντιστρόφως ανάλογες είναι και οι απαντήσεις στην ερώτηση αν τα γήπεδα-στάδια βοηθάνε στην εισαγωγή εργατικού δυναμικού και στην αύξηση απασχόλησης. Αρχικά να τονίσουμε ότι η ύπαρξη και μόνο μιας αθλητικής εγκατάστασης η οποία χρησιμοποιείται ή όχι επιβάλλει την ύπαρξη εργατικού δυναμικού για την συντήρηση του. Άκρως αρνητικές είναι για το γήπεδο

Αλκαζάρ αφού οι εγκαταστάσεις του είναι πλέον παλιές, χωρίς κάποιο σημάδι ανανέωσης τους. Μετά την μετεγκατάσταση της ομάδας, το στάδιο αρχίζει και ερημώνει, γεγονός που δεν επιβάλει την εισαγωγή εργατικού δυναμικού αλλά το αντίθετο. Το γήπεδο AEL FC ARENA αύξησε την απασχόληση και εισήγαγε εργατικό δυναμικό της πόλης τουλάχιστον μέχρι και την κατασκευή του. Αργότερα λόγω της οικονομικής κρίσης αλλά και πιθανόν της μη ανταπόκρισης της ομάδας ΠΑΕ ΑΕΛ (πτώση στην Β' Εθνική κατηγορία) στις υπερπολυτελείς εγκαταστάσεις του γηπέδου, οδήγησε στην μείωση του εργατικού δυναμικού. Στην περίοδο κατασκευής όμως του γηπέδου AEL FC ARENA δούλεψαν χιλιάδες άνθρωποι από την περιοχή. Συγκεκριμένα στο αποκορύφωμα του εργοταξίου δούλευαν περίπου 600 άνθρωποι και δεν ήταν μόνιμα οι ίδιοι γιατί εναλλάσσονταν ανάλογα με την ειδικότητα. Υπολογίζεται ότι θα απασχολήθηκαν 2.000 – 2.500 χιλιάδες άνθρωποι για την ολοκλήρωση του έργου. Φυσικά δεν ήταν όλοι Λαρισαίοι αλλά και από τις γύρω περιοχές όπως και στην κατασκευή δεν ήταν μόνο μία εταιρία.

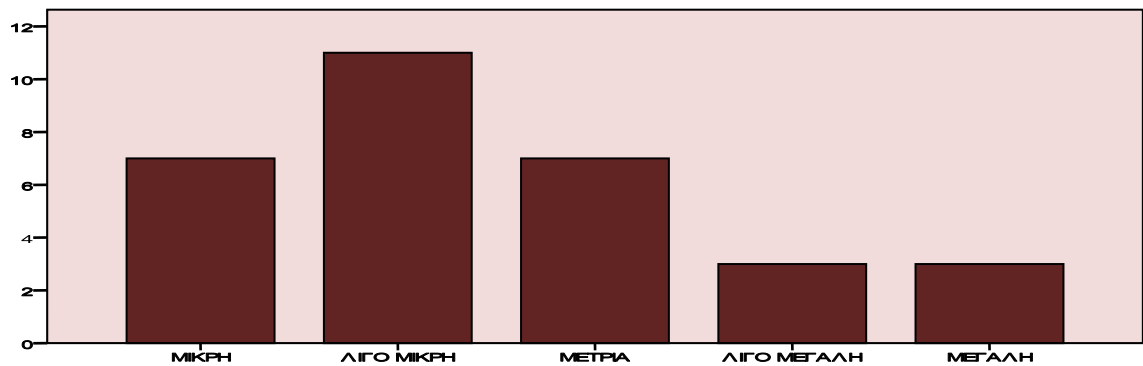
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.21: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΣΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΣΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ, ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΕΙΤΝΙΑΣΗΣ, ΣΤΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΓΗΣ, ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΣΤΙΣ ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΙ Η ΥΠΑΡΞΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ.

	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΠΛΗΘΙΟΝ	ΜΕΙΩΣΗ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ	ΥΠΑΡΞΗ ΑΥΞΗΣΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΕΙΤΝΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒ. ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΡΓΩΝ	ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΜΕ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ
ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	2,4839	2,6129	2,4516	2,3226	2,5484	2,4516	2,3548
ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ	1,23480	1,08558	,92516	1,04521	,88840	1,02758	1,17042

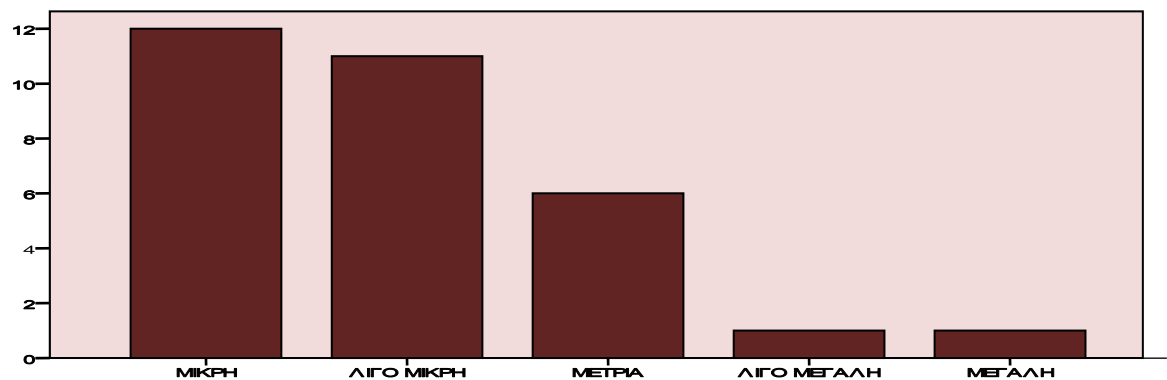
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.22: ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ **AEL FC ARENA** ΣΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΣΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ, ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΕΙΤΝΙΑΣΗΣ, ΣΤΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΓΗΣ, ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΣΤΙΣ ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΚΑΙ Η ΥΠΑΡΞΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ

	ΕΠΙΠΤΩΣ ΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΑΡΧΑΙΟΛ ΟΓ ΙΣΤΟΡΙΚΩ Ν ΜΝΗΜΕΙ ΩΝ ΠΛΗΣΙΟΝ 2	ΜΕΙΩΣΗ ΑΙΣΘΗΜΑ ΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙ ΑΣ ΣΤΗ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ 2	ΥΠΑΡΞΗ ΑΥΞΗΣΗ ΑΣΤΥΝΟ ΜΕΥΣΗΣ2	ΕΠΙΠΤΩΣ ΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕ Σ ΓΕΙΤΝΙΑΣ ΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗ Σ2	ΜΕΤΑΒΟ ΛΕΣ ΣΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ2	ΕΠΙΠΤΩΣ ΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕ ΥΗ ΓΗΠΕΔΟΥ Κ ΣΥΓΚΕΡΓ ΩΝ2	ΑΛΛΟΙΩΣΕ ΙΣ ΤΟΠΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ 2
ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	1,9677	2,3871	2,8710	1,8387	2,8065	2,2903	2,3226
ΤΥΠΙΚΗ ΑΠΟΚΛΙΣΗ	1,01600	1,25638	1,05647	1,21372	1,19497	1,03902	1,10716

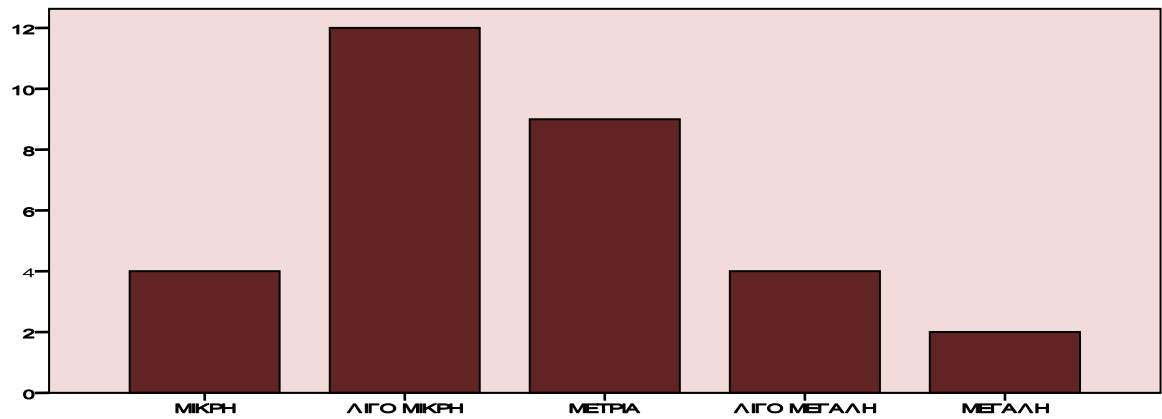
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.42: ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

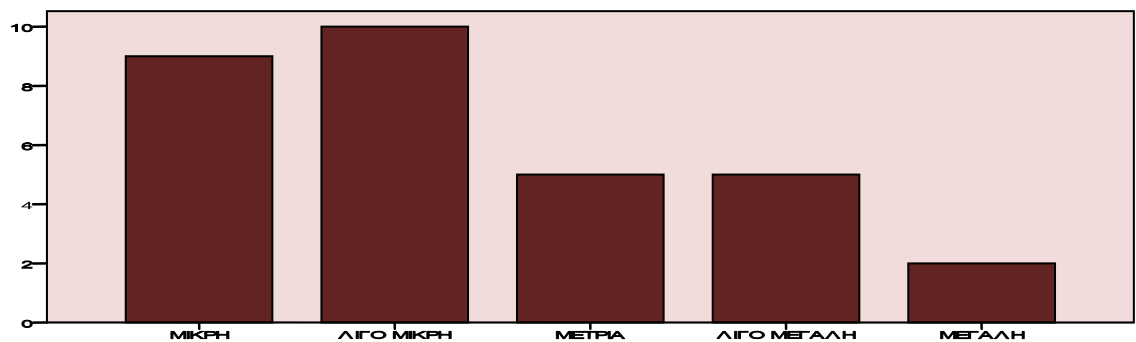
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.43: ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.

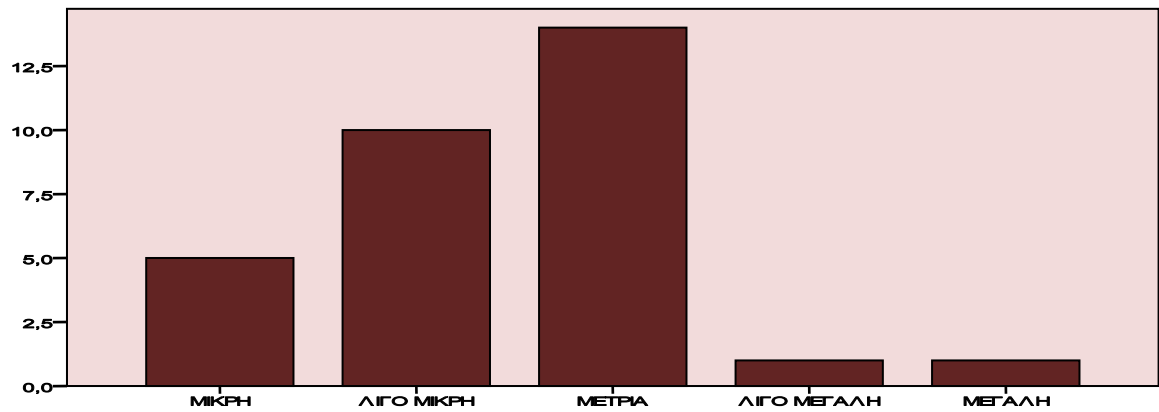
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.44: ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

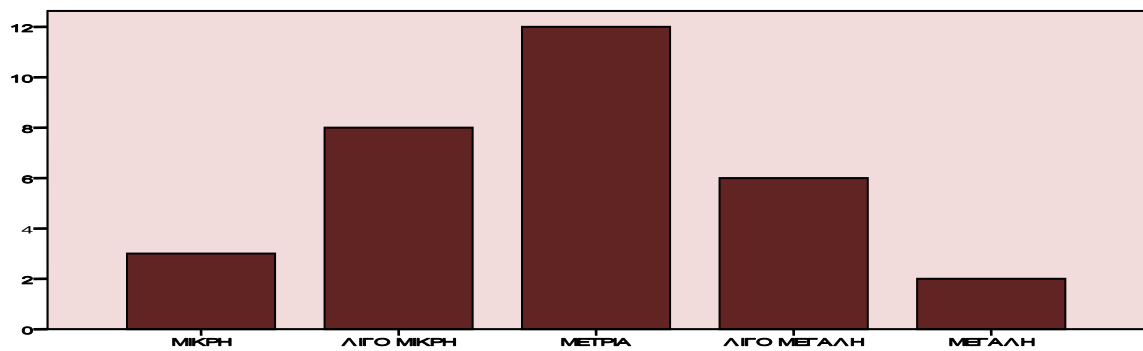
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.45: ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΙΣΘΗΜΑΤΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA

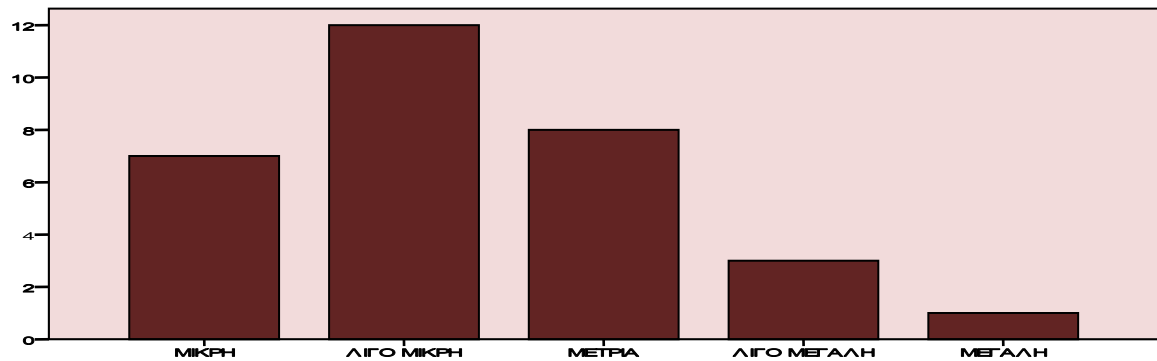
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.46: ΥΠΑΡΞΗ Η ΑΥΞΗΣΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ

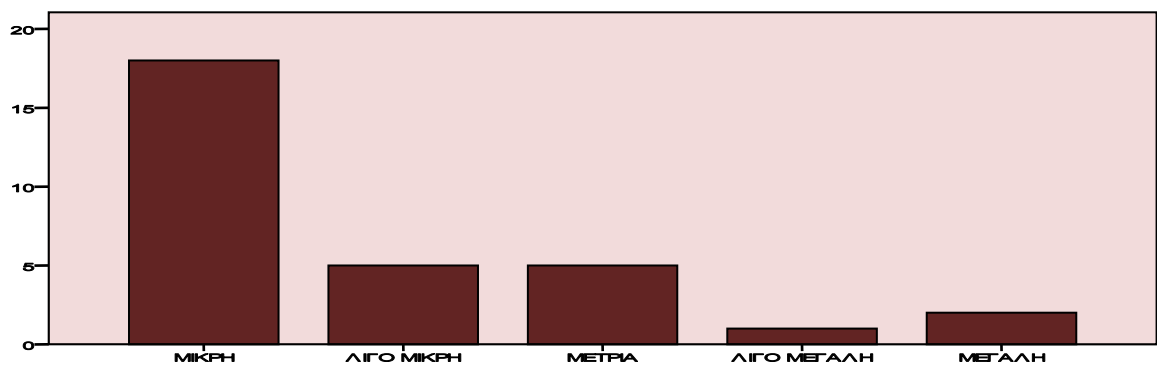
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.47: ΥΠΑΡΞΗ Η ΑΥΞΗΣΗ ΑΣΤΥΝΟΜΕΥΣΗΣ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΥΠΑΡΞΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.

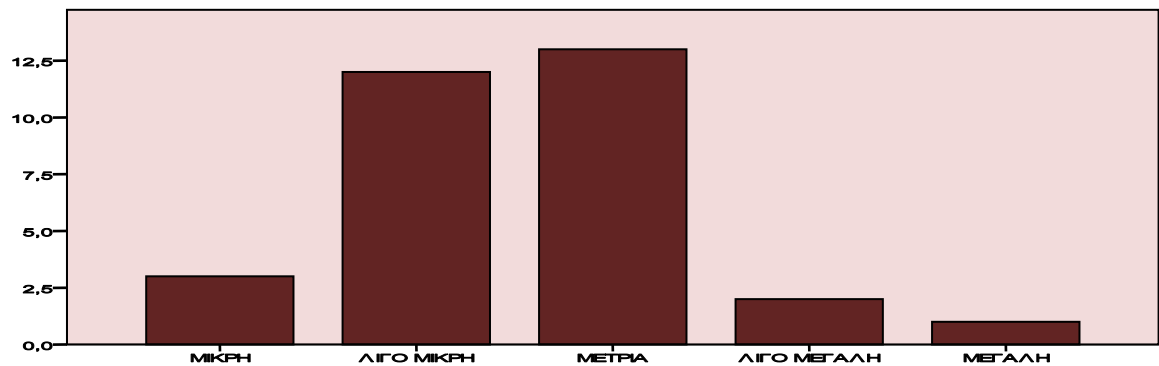
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.48: ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΕΙΤΝΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

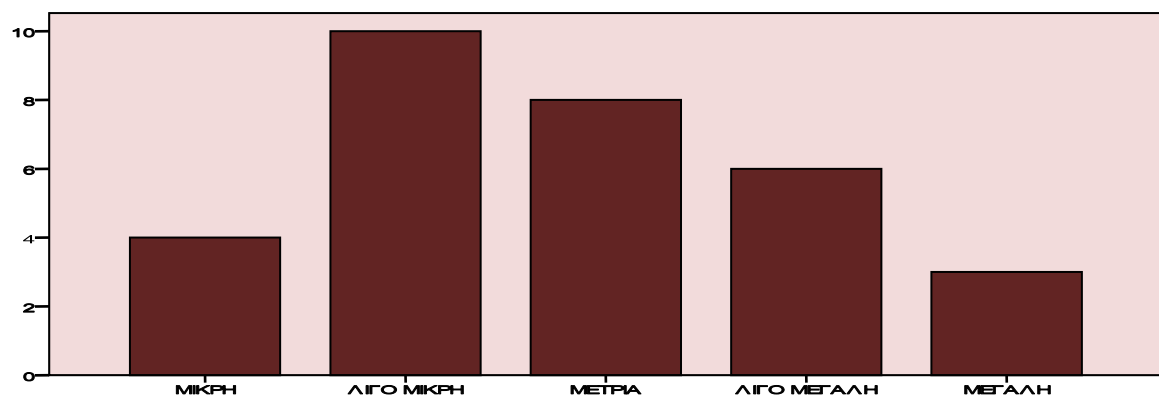
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.49: ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΓΕΙΤΝΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.

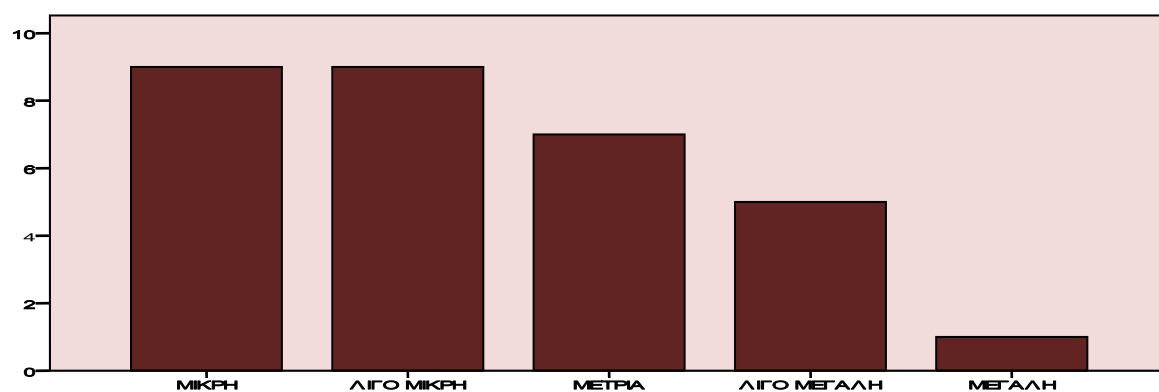
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.50: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

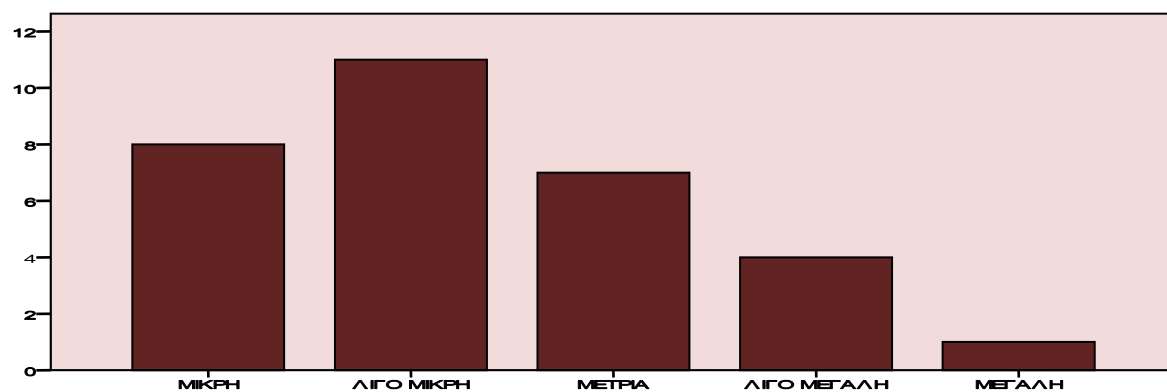
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.51: ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA.

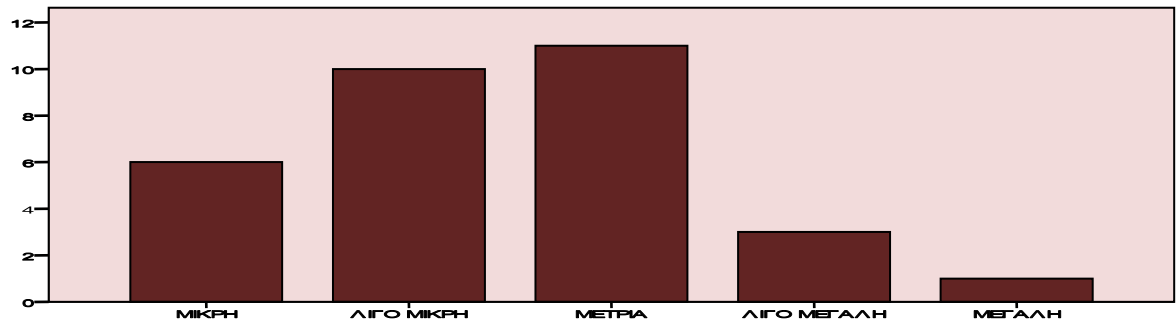
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.52: ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ.

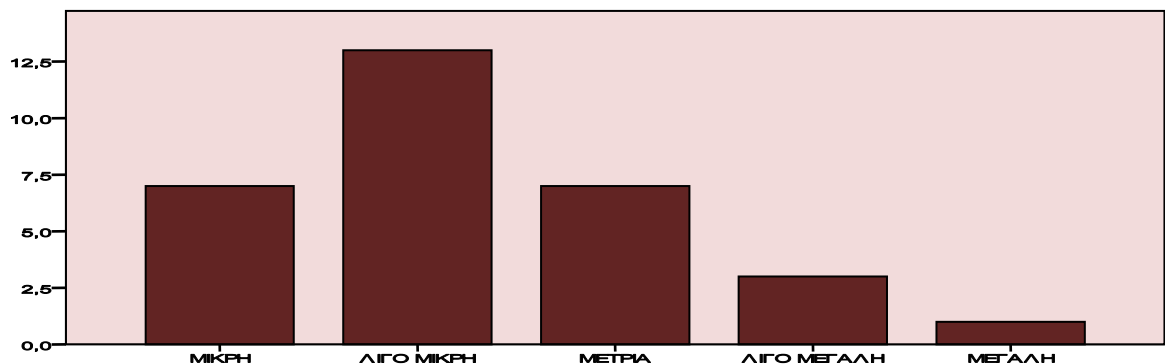
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.53: ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΕΛ FC ARENA.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.54: ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΥΡΩ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.55: ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΥΡΩ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ.

- Οι επιπτώσεις που μπορεί να προκάλεσε η δημιουργία ή η ήδη ύπαρξη των αθλητικών εγκαταστάσεων στην ύπαρξη ιστορικών- αρχαιολογικών και τουριστικών μνημείων βρίσκεται στα ίδια επίπεδα και για τα δύο γήπεδα και δεν είναι ιδιαίτερα σημαντική. Σε αντίθεση με το γήπεδο AEL FC ARENA που στην γύρω περιοχή δεν έχει κάποιου είδους αρχαιολογική ή τουριστική περιοχή, το γήπεδο του Αλκαζάρ βρίσκεται σχετικά και συγκριτικά πιο κοντά σε αρχαιολογικά και τουριστικά μνημεία σε σημείο όμως που δεν τα επηρεάζει.

- Στους ερωτηθέντες ζητήθηκε και η απάντηση στην ερώτηση αν με την ύπαρξη των αθλητικών εγκαταστάσεων μειώθηκε το αίσθημα της ασφάλειας γενικότερα, αλλά και ειδικότερα για τους κατοίκους των γύρω περιοχών. Είναι γεγονός ότι ο αθλητισμός σαν σωματική δραστηριότητα και σαν θέαμα προσελκύει μεγάλες μάζες ανθρώπων (κυρίως το ποδόσφαιρο). Το φαινόμενο της βίας στα γήπεδα αλλά και έξω από αυτά είναι παγκόσμιο και έχει μελετηθεί πάρα πολύ. Το ποδόσφαιρο καλλιεργείται σαν το άθλημα, οι οπαδοί φανατίζονται διότι υπάρχει οικονομικό όφελος. Γι' αυτό σε αυτό το σημείο θα θέλαμε να καταλήξουμε στο κατά πόσο επηρεάζεται μια περιοχή η οποία διαθέτει μια αθλητική εγκατάσταση και κυρίως ένα γήπεδο ποδοσφαίρου. Τα αποτελέσματα μας δείχνουν ότι οι γύρω περιοχές των γηπέδων επηρεάζονται σχεδόν το ίδιο και η επιρροή τους είναι σχεδόν μικρή. Δεν υπάρχουν ουσιαστικά προβλήματα στο αίσθημα της ασφάλειας με αύξηση εγκληματικότητας και βιαιοτήτων λόγω της ύπαρξης των γηπέδων αλλά και ούτε με τους αγώνες που πραγματοποιούνται ή σε περίπτωση που υπάρχουν, αφήνουν ανέπαφες τις γύρω περιοχές.
- Σημαντικό ρόλο στην παραπάνω ερώτηση παίζει και η ύπαρξη ή η αύξηση αστυνόμευσης που επέρχεται με την δημιουργία μιας αθλητικής εγκατάστασης. Στην συγκεκριμένη περίπτωση των γηπέδων Αλκαζάρ, AEL FC ARENA δεν υπάρχει έντονη μείωση του αισθήματος ασφάλειας. Ωστόσο παρόμοιες είναι οι απαντήσεις και για τα δύο γήπεδα. Συγκεκριμένα οι πολίτες της Λάρισας παρατηρούν μια μέτρια ύπαρξη αστυνόμευσης με τις απαντήσεις για το AEL FC ARENA να κατανέμονται ελάχιστα βέβαια και στα επίπεδα άνω του μετρίου σε αντίθεση με του σταδίου Αλκαζάρ. Έπειτα από μία μικρή συνέντευξη που μας δόθηκε από τους αρμόδιους της τροχαίας Λάρισας, πληροφορηθήκαμε ότι στο γήπεδο AEL FC ARENA υπάρχει μόνιμη ιδιωτική προστασία. Συγκεκριμένο τμήμα της τροχαίας και της αστυνομίας επίσης ενεργοποιείται κυρίως όταν γίνονται οι αγώνες έτσι ώστε να αποφεύγονται τα δυσάρεστα επεισόδια και να οργανώνεται καλύτερα η κυκλοφοριακή κίνηση. Αυτό συνέβαινε και με την πραγματοποίηση των αγώνων στο παλιό γήπεδο Αλκαζάρ το οποίο δεν διαθέτει πλέον κάποιου είδους ιδιωτική προστασία.

- Οι επιπτώσεις στις συνθήκες γειννίας των γύρω περιοχών των γηπέδων είναι μικρές και κάτω του μετρίου και για τα δύο γήπεδα με μικρότερη αυτής του γηπέδου ΑΕΛ FC ARENA. Λογική είναι η απάντηση αφού όπως έχουμε τονίσει το ΑΕΛ FC ARENA δεν βρίσκεται σε κατοικήσιμη περιοχή έτσι ώστε να προκαλεί την απώλεια των γειτονιών με την ύπαρξη του. Το παλιό στάδιο Αλκαζάρ επίσης δεν επηρεάζει αν και είναι πλέον σε περιοχή κατοικήσιμη διότι όταν κατασκευάστηκε δεν υπήρχε ο φόβος της απώλειας των γειτονιών προφανώς λόγω της παλαιότητας του, η περιοχή ήταν και πιο αραιοκατοικημένη

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.23: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ **ΑΛΚΑΖΑΡ**

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΜΙΚΡΗ	3	9,7	9,7
ΛΙΓΟ ΜΙΚΡΗ	12	38,7	48,4
ΜΕΤΡΙΑ	13	41,9	90,3
ΛΙΓΟ ΜΕΓΑΛΗ	2	6,5	96,8
ΜΕΓΑΛΗ	1	3,2	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0	

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.24: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ **ΑΛΚΑΖΑΡ** ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ.

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΜΙΚΡΗ	6	19,4	19,4
ΛΙΓΟ ΜΙΚΡΗ	10	32,3	51,6
ΜΕΤΡΙΑ	11	35,5	87,1
ΛΙΓΟ ΜΕΓΑΛΗ	3	9,7	96,8
ΜΕΓΑΛΗ	1	3,2	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0	

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.25: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ **ΑΛΚΑΖΑΡ**.

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΜΙΚΡΗ	9	29,0	29,0
ΛΙΓΟ ΜΙΚΡΗ	9	29,0	58,1
ΜΕΤΡΙΑ	7	22,6	80,6
ΛΙΓΟ ΜΕΓΑΛΗ	5	16,1	96,8
ΜΕΓΑΛΗ	1	3,2	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0	

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.26: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΣΤΑΔΙΟΥ **ΑΛΚΑΖΑΡ**.

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΜΙΚΡΗ	4	12,9	12,9
ΛΙΓΟ ΜΙΚΡΗ	10	32,3	45,2
ΜΕΤΡΙΑ	8	25,8	71,0
ΛΙΓΟ ΜΕΓΑΛΗ	6	19,4	90,3
ΜΕΓΑΛΗ	3	9,7	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0	

ΠΙΝΑΚΑΣ 5.27: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ **AEL FC ARENA** ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΗΝ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΜΙΚΡΗ	7	22,6	22,6
ΛΙΓΟ ΜΙΚΡΗ	13	41,9	64,5
ΜΕΤΡΙΑ	7	22,6	87,1
ΛΙΓΟ ΜΕΓΑΛΗ	3	9,7	96,8
ΜΕΓΑΛΗ	1	3,2	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0	

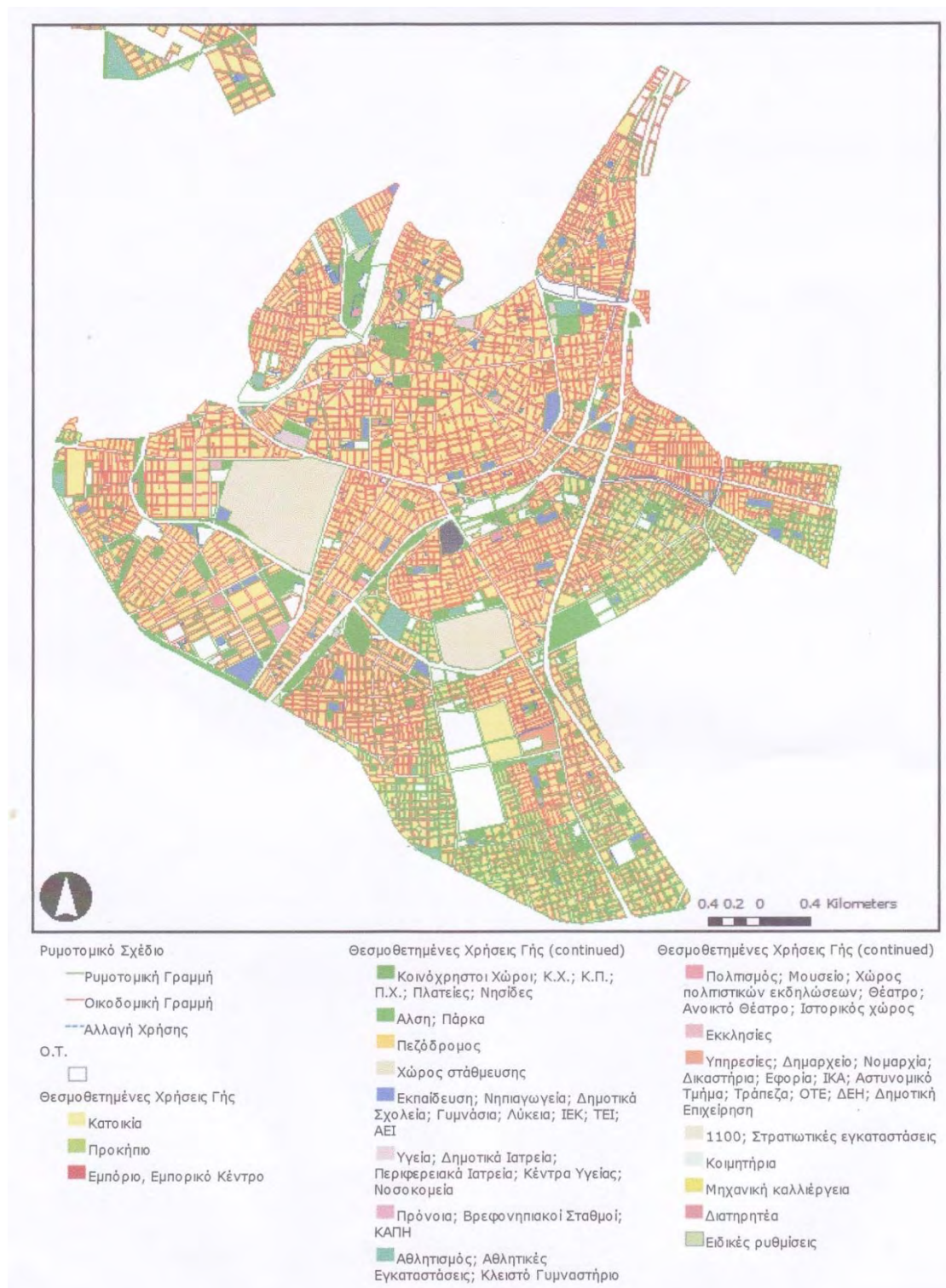
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.28: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ **AEL FC ARENA** .

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΜΙΚΡΗ	8	25,8	25,8
ΛΙΓΟ ΜΙΚΡΗ	11	35,5	61,3
ΜΕΤΡΙΑ	7	22,6	83,9
ΛΙΓΟ ΜΕΓΑΛΗ	4	12,9	96,8
ΜΕΓΑΛΗ	1	3,2	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0	

- Στο σημείο αυτό παρατηρούμε κατά πόσο επηρεάζει η ύπαρξη ή η δημιουργία μιας αθλητικής εγκατάστασης αλλά και των συγκοινωνιακών έργων που κατασκευάζονται για την ομαλή της λειτουργία. Συγκεκριμένα θα σχολιάσουμε το πόσο επηρέασαν τα δύο γήπεδα το τοπίο και το περιβάλλον γύρω τους αλλά και τις χρήσεις γης.

Στο στάδιο Αλκαζάρ τα μεγαλύτερα ποσοστά υπάρχουν στην κατηγορία μέτρια ενώ στην ερώτηση όσον αφορά την αλλοίωση του τοπίου το μεγαλύτερο ποσοστό, κατανέμεται ισομερώς στις δύο χαμηλότερες κατηγορίες απαντήσεων «λίγο μικρή» και «μικρή». Έτσι θα λέγαμε ότι σχεδόν αδιάφορες ήταν οι επιπτώσεις στο περιβάλλον με την ύπαρξη του γηπέδου και των δρόμων που δημιουργήθηκαν στην γύρω περιοχή για την εξυπηρέτηση του σταδίου Αλκαζάρ. Πιο συγκεκριμένα με τα χρόνια δημιουργήθηκαν νέοι δρόμοι σε κοντινή περιοχή του σταδίου χωρίς αυτό να οφείλεται στην ύπαρξη του σταδίου αφού πλέον δεν χρησιμοποιούταν από την ομάδα της ΑΕΛ. Το ίδιο ισχύει και για τις χρήσεις γης αφού δεν άλλαξε κάτι στην από τις υπάρχουσες και αυτές που ορίζει το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο της πόλης ως αναφορά τις χρήσεις γης. Σύμφωνα με τα παραπάνω πολύ μικρή είναι η αλλοίωση του τοπίου στο γύρω χώρο του σταδίου Αλκαζάρ.

Ως αναφορά το γήπεδο ΑΕΛ FC ARENA σε όλες τις ερωτήσεις τα μεγαλύτερα ποσοστά απαντήσεων βρίσκονται στην κατηγορία «λίγο μικρή» χωρίς τεράστιες διαφορές μεταξύ των υπόλοιπων κατηγοριών, αφού κανένα ποσοστό δεν ξεπερνάει το 50 %. Πιο συγκεκριμένα η γύρω περιοχή του γηπέδου δεν δημιούργησε επιπτώσεις στο περιβάλλον αφού δεν έγινε κάποιο συγκοινωνιακό έργο με την κατασκευή του γηπέδου. Το νέο γήπεδο χτίστηκε σε χώρο που ήταν χαρακτηρισμένος για αθλητικές δράσεις. Έτσι, δεν ήταν αναγκαίο να γίνουν μεγάλες τροποποιήσεις στο ρυμοτομικό σχέδιο. Το γήπεδο βρίσκεται σε ιδανική από πλευράς πολεοδομικής χωροθέτησης – τοποθεσία, με εξαιρετική ένταξη στο σύστημα μεταφορών, άριστη προσβασιμότητα από δύο κύριους οδικούς άξονες και εγγύτητα στον πολεοδομικό ιστό χωρίς κάποια ιδιαίτερη παρέμβαση η οποία θα δημιουργούσε πιθανός κάποιου είδους επίπτωση και αλλοίωση στο περιβάλλον.

Εικόνα 39: Σχέδιο Λάρισας και θεσμοθετημένες χρήσεις γης. (Πηγή: www.dimos-larissa.gr)

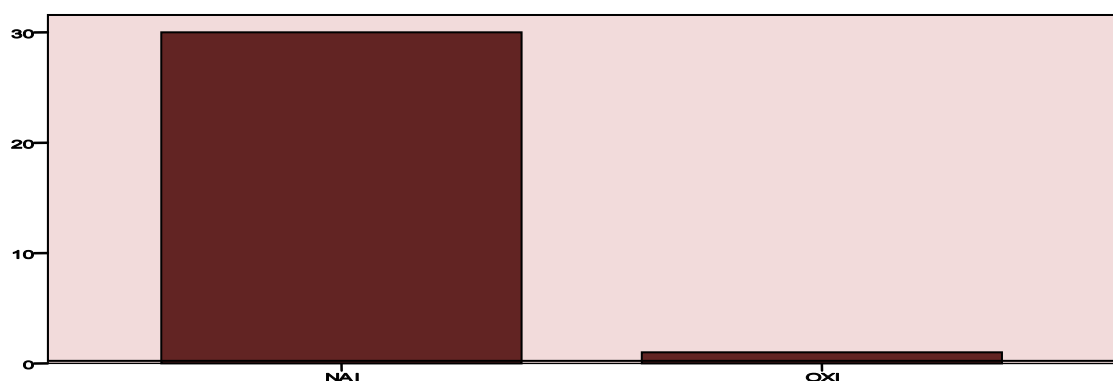
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.29: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΑΝ ΤΟ ΓΗΠΕΔΟ ΑΕΛ FC ARENA ΘΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΘΕΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ .

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	30	96,8	96,8
ΟΧΙ	1	3,2	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0	

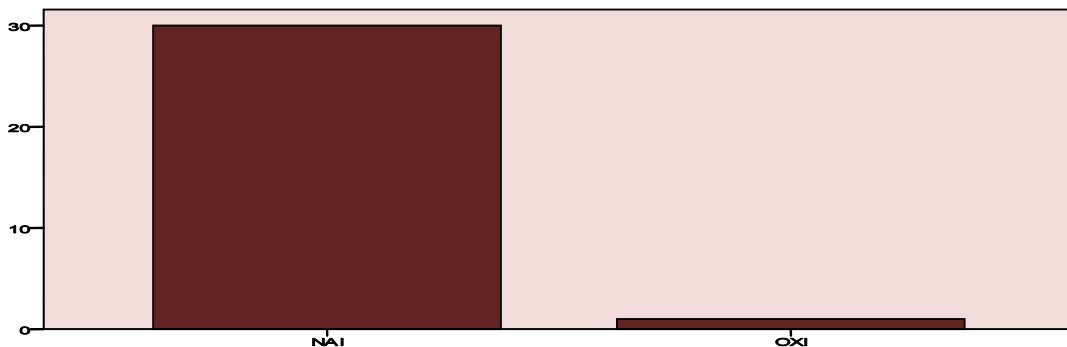
ΠΙΝΑΚΑΣ 5.30: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΜΕΓΕΘΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ ΑΝ ΤΟ ΓΗΠΕΔΟ ΑΕΛ FC ARENA ΘΑ ΕΧΕΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΠΗΧΗΣΗ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΤΑΔΙΟ ΑΛΚΑΖΑΡ.

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΝΑΙ	30	96,8	96,8
ΟΧΙ	1	3,2	100,0
ΣΥΝΟΛΟ	31	100,0	

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.56: ΤΟ ΝΕΟ ΓΗΠΕΔΟ ΑΕΛ FC ARENA ΘΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΘΕΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5.57: ΤΟ ΝΕΟ ΓΗΠΕΔΟ ΑΕΛ FC ARENA ΕΧΕΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΠΗΧΗΣΗ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΑΛΚΑΖΑΡ

- Τέλος τεθήκαν κάποιες πιο γενικές και συμπερασματικές ερωτήσεις οι οποίες έχουν σκοπό να προσδιορίσουν αν όντως είναι σημαντική η δημιουργία και η ύπαρξη ενός νέου, μεγάλου και υπερσύγχρονου γηπέδου όπως το AEL FC ARENA ώστε να προσφέρει στην λειτουργία της πόλης θετικά αποτελέσματα, καθώς επίσης κι αν το νέο γήπεδο της πόλης έχει μεγαλύτερη απήχηση στον κόσμο της Λάρισας. Το ποσοστό των απαντήσεων στις παραπάνω ερωτήσεις ήταν απόλυτο, αφού όλοι οι ερωτηθέντες απάντησαν θετικά και άγγιζε το 100%. Έτσι συμπεραίνουμε ότι το AEL FC ARENA έχει μεγαλύτερη απήχηση στον κόσμο της Λάρισας σε σχέση με το στάδιο Αλκαζάρ και συνεπώς η δημιουργία του επέφερε στην πόλη θετικά αποτελέσματα, έχοντας δυνατότητες μεγαλύτερης ανάπτυξης σε κοινωνικοοικονομικό επίπεδο και ιδιαίτερα αν δεν υπήρχε η οικονομική ύφεση που μαστιάζει την χώρα μας και την αδρανοποιεί.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Για να έχει μια ουσιαστική βάση ο αθλητισμός, συνοδεύεται και από σύγχρονες υποδομές. Με τους νέους χώρους που δημιουργούνται καθημερινά μέσα στα αστικά κέντρα εξυπηρετούνται πολίτες της, αθλητές και μη. Για αυτούς τους λόγους δημιουργούνται οι προϋποθέσεις που αυξάνουν συνεχώς την προσφορά και την βελτίωση των προδιαγραφών των χώρων αυτών.

Οι σύγχρονες αθλητικές εγκαταστάσεις λειτουργούν ως αστικά τοπόσημα και αποτελούν εργαλεία μάρκετινγκ του τόπου. Σημαντική είναι η πραγματοποίηση σε αυτές μεγάλων γεγονότων όπου μπορούν να προβάλουν την εικόνα της πόλης σε διεθνές επίπεδο και να της επιφέρουν σημαντικά οφέλη. Προς την επίτευξη των παραπάνω, όλες οι σύγχρονες εγκαταστάσεις πρέπει να διαθέτουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά όπως αυτά που αναφερθήκαν (θέση, προδιαγραφές αθλητικής εγκατάστασης, χωροταξικός σχεδιασμός κ.α.).

Συνήθως ο πόλος ανάπτυξης σε μια πόλη δεν αποτελεί η ίδια η πόλη αλλά η εγκατάσταση και γενικότερα η περιοχή που εξελίσσεται ένα μεγάλο αθλητικό γεγονός, λόγω της πολυλειτουργικότητας της. Συγκεκριμένα, προσφέρει οικονομική ανάπτυξη στην γύρω περιοχή με το εμπόριο, την ψυχαγωγία, τον τουρισμό και των νέων θέσεων εργασίας που προκύπτουν. Αναφέραμε την ύπαρξη αθλητικών εγκαταστάσεων στην Ελλάδα και στην Ευρώπη όπου παρατηρήσαμε ότι οι σύγχρονες εγκαταστάσεις έχουν αναπτυχθεί τόσο πολύ που ξεφεύγουν τελείως από τα αθλητικά όρια.

Ακόμη, οι σύγχρονες εγκαταστάσεις έχουν σημαντικές οικονομικές και χωρικές επιπτώσεις. Οι επιπτώσεις αυτές είναι θετικές αν και η συζήτηση για αυτές παραμένει ανοικτή, αφού κάποιοι ερευνητές έχουν αντίθετη άποψη. Οι αθλητικές εγκαταστάσεις πλέον διαθέτουν δεδομένα με τα οποία μπορούν να έχουν πολλές χρήσεις. Η δημιουργία εκτεταμένων χώρων που προορίζονται για οικονομικές δραστηριότητες με την κατασκευή εμπορικών κέντρων, καταστημάτων αναψυχής, την διεξαγωγή συναυλιών και άλλων εκδηλώσεων μπορεί να αυξήσει την χρησιμότητα της αθλητικής εγκατάστασης πολύ περισσότερο από ένα ποδοσφαιρικό γήπεδο. Επίσης προκύπτουν σημαντικά οφέλη και με την πραγματοποίηση μεγάλων γεγονότων σε αυτές όπως αύξηση θέσεων εργασίας, ενίσχυση της κατανάλωσης, προσέλκυση επενδύσεων, βελτίωση συγκοινωνιακών στοιχείων, αύξηση του παραγόμενου εισοδήματος καθώς και βελτίωση του ηθικού των κατοίκων της πόλης.

Η επικράτηση των νέων γηπέδων και η σταδιακή αντικατάσταση των παλαιότερων επιβεβαιώνει την άποψη ότι οι αθλητικές εγκαταστάσεις συνδέονται άμεσα με την πόλη. Η αλλαγή της μορφής ή της τοποθεσίας των εγκαταστάσεων μπορεί να αποδοθεί στην αλλαγή της θέσης του γηπέδου σύμφωνα με ένα αστικό πλαίσιο αλλά και στην αλλαγή της «θέσης» του ποδοσφαίρου σύμφωνα με ένα ευρύτερο πολιτιστικό πλαίσιο. Η χωροθέτηση των μετεγκατεστημένων γηπέδων συνδυάζει οικονομικά άλλα και άλλα οφέλη κυρίως το όφελος της ομάδας. Καμιά επένδυση δεν πραγματοποιείται χωρίς ανταποδοτικά οφέλη για την ίδια την επένδυση. Έτσι ισχύει και το αντίστροφο και σε μια συμφωνία με την τοπική κοινωνία και σε μια σύμπραξη δημοσίου– ιδιωτικού τομέα, όπως η παραχώρηση έκτασης.

Ο λόγος που αναλύσαμε το θέμα της μετεγκατάστασης των αθλητικών εγκαταστάσεων, χρησιμοποιώντας τα ευρωπαϊκά παραδείγματα της ομάδας της Arsenal, Bayern Munchen του Ajax, ήταν για να καταλάβουμε τα αποτελέσματα της δημιουργίας των νέων σταδίων, όπου επενδύθηκαν μεγάλα ποσά ανάπλασης μιας περιοχής για την κατασκευή εγκαταστάσεων με πολλές χρήσεις με απώτερο σκοπό την αναβάθμιση της γύρω περιοχής. Επίσης, μέσω των αναπλάσεων των παλιών γηπέδων που πραγματοποιούνται αλλάζει η εικόνα του τοπίου και προσπαθούν να αποκτήσουν βιώσιμη οικονομία και περιβάλλον. Έτσι γενικότερα η πόλη που πραγματοποιούνται τα παραπάνω, προσπαθεί να γίνει πιο ελκυστική και να προσελκύσει επισκέπτες και επενδύσεις.

Στην περίπτωση της μετεγκατάστασης του γηπέδου της ΑΕΛ παρατηρούμε ότι το παλιό στάδιο της ομάδας ενώ διαθέτει αντικειμενικά θετικά κριτήρια όπως μικρή απόσταση από το κέντρο της πόλης, ολοκληρωμένο αθλητικό κέντρο όπου σε συνδυασμό με το παρακείμενο πάρκο Αλκαζάρ αποτελεί ένα σημαντικό πόλο έλξης για τους κατοίκους της πόλης και άλλα που καταγράψαμε παραπάνω, δεν μπορούσε πλέον να καλύψει τις απαιτήσεις της ομάδας της ΑΕΛ κυρίως λόγω της παλαιότητας του. Έπειτα από μελέτη, αποδείχθηκε ότι η μετεγκατάσταση του γηπέδου της ομάδας της ΑΕΛ ήταν πιο συμφέρουσα και μελλοντικά επωφελής με την κατασκευή νέου σύγχρονου γηπέδου στον πυρήνα Β της πόλης, παρά με την ανάπλαση της περιοχής του παλαιού σταδίου.

Στο σημείο αυτό μπορούμε να εξηγήσουμε ότι το σύνολο εγκαταστάσεων που είχε σχεδιαστεί όσον αφορά το νέο γήπεδο AEL FC ARENA θα κάλυπτε τις ανάγκες οποιασδήποτε διοργάνωσης και θα είχε πολλαπλάσια αποτελέσματα οικονομικά και μη,

συγκριτικά με την μεμονωμένη υποδομή από την άποψη μη ύπαρξης εμπορικών επιχειρήσεων του σταδίου Αλκαζάρ.

Όπως προκύπτει από τα προαναφερθέντα, τα σύγχρονα γήπεδα έχουν ιδιαίτερα σημαντικές επιδράσεις στην οικονομία και το χώρο, συμβάλουν στην ανάπτυξη των περιοχών όπου βρίσκονται. Από την εικόνα όμως του γηπέδου AEL FC ARENA σχεδόν 2 χρόνια λειτουργίας μετά την εγκαινίαση του, προκύπτει ότι δεν υπήρξαν μεγάλες αλλαγές στην γύρω περιοχή εγκατάστασης του. Συνεπώς και όσες επενδύσεις έγιναν με σκοπό θετικές κυρίως οικονομικές επιπτώσεις δεν έφεραν ιδιαίτερο κέρδος στους φορείς διαχείρισης, στην γύρω περιοχή και γενικότερα στην πόλη της Λάρισας. Βασικός συντελεστής στα παραπάνω αποτέλεσε και η οικονομία της χώρας μας.

Η δημιουργία του νέου γηπέδου έγινε για λόγους παλαιότητας κυρίως του σταδίου Αλκαζάρ και μη εξυπηρέτησης των αναγκών της ομάδας της ΑΕΛ, ενώ σημαντικός παράγοντας ήταν και άνοδος την ομάδα στην κατηγορία Superleague. Άξιο αναφοράς αποτελεί το γεγονός ότι με την δημιουργία ενός νέου σταδίου η ψυχολογία της ομάδας ανεβαίνει με αποτελέσματα κυρίως στην επίδοση της πράγμα που δεν επαληθεύεται και στην περίπτωση του AEL FC ARENA και της ομάδας της ΑΕΛ.

Πέραν της δημιουργίας του νέου σύγχρονου γηπέδου που κοσμεί την πόλη της Λάρισας, δεν υπήρξε κάποια ιδιαίτερη αναβάθμιση της περιοχής και ούτε κάποια σημαντική επίδραση στην οικονομία και το χώρο, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη της περιοχής όπου βρίσκεται, αφού δεν πραγματοποιήθηκαν και υλοποιήθηκαν περαιτέρω ιδιαίτερα έργα (δρόμοι, εμπορικό κέντρο, κινηματογράφος) όπου υπήρχαν στα σχέδια.

Συμπερασματικά το νέο σύγχρονο γήπεδο της Λάρισας μπορεί να την κοσμεί και να της έδωσε ιδιαίτερη αξία και φήμη, ωστόσο η κατασκευή και η μετεγκατάσταση του δεν είχε τον αντίκτυπο που αναμενόταν να έχει σε άλλους τομείς (οικονομικούς κ.α) τόσο στην ομάδα όσο και στην ευρύτερη κοινωνία της πόλης. Κρατώντας μια επιφύλαξη για τα συμπεράσματα μας λόγω της μικρής διάρκειας λειτουργίας του γηπέδου και της οικονομικής ύφεσης που πλήττει την χώρα μας τα τελευταία χρόνια, μια αντίστοιχη μελέτη θα μπορούσε να επαναληφθεί και μετά το πέρας αυτών των συνθηκών για πιο ολοκληρωμένα και αντιπροσωπευτικά συμπεράσματα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

**ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ
ΑΕΛ 1964 ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

**ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**

ΠΜΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ- ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΚΤΗΣ: ΙΩΑΝΝΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΛΑΡΙΣΑ, 2013

1. ΣΕ ΚΛΙΜΑΚΑ ΑΠΟ 1 ΩΣ 5 ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΤΕ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΑΛΚΑΖΑΡ ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ (1: ΠΟΛΥ ΑΡΝΗΤΙΚΟ, 5 : ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΟ)	<div> <div>κακό</div> <div>←→</div> <div>καλό</div> </div> <div> <div>μικρό</div> <div>μεγάλο</div> </div>				
	1	2	3	4	5
Συνολική έκταση/ Επάρκεια έκτασης εγκαταστάσεων					
Ιδιοκτησιακό καθεστώς αθλητικής εγκατάστασης					
Απόσταση σύνδεσης από το σταθμό ΟΣΕ					
Απόσταση σύνδεσης από το σταθμό ΚΤΕΛ					
Σύνδεση με Αστικές συγκοινωνίες					
Σύνδεση με άλλους οδικούς άξονες					
Πρόσβαση με τα πόδια από το κέντρο της πόλης της Λάρισας.					
Αναβάθμιση της περιοχής με την ύπαρξη του γηπέδου					
Αύξηση της αξίας της γης της γύρω περιοχής του γηπέδου					
Ποιότητα υφιστάμενων δικτύων υποδομών					
Ύπαρξη και επάρκεια χώρου στάθμευσης στην περιοχή του γηπέδου					
Αναγκαιότητα ανάπλασης της περιοχής					
Ύπαρξη αθλητικών εγκαταστάσεων πλησίον					

	1	2	3	4	5
Ύπαρξη πρασίνου					
Ύπαρξη ή δημιουργία μεγάλων ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων πλησίον.					
Δυνατότητα υποστήριξης μεγάλου αθλητικού γεγονότος.					
Ελκυστικότητα της περιοχής για επενδύσεις .					
Εισαγωγή εργατικού δυναμικού και μεταβολές στις ευκαιρίες απασχόλησης (πχ. δυνατότητα δημιουργίας εμπορικών καταστημάτων στην περιοχή μέσα και έξω του γηπέδου)					
Επιπτώσεις στην ύπαρξη τουριστικών – αρχαιολογικών-ιστορικών μνημείων και αξιών πλησίον					
Μείωση του αισθήματος ασφάλειας στη γύρω περιοχή(πχ. αύξηση εγκληματικότητας, βιαιοτήτων, μείωση γενικότερα ατομικής ασφάλειας)					
Επιπτώσεις στις συνθήκες γειτνίασης της περιοχής (πχ. απώλεια γειτονιών με τη δημιουργία- ύπαρξη γηπέδου)					
Μεταβολές στις χρήσεις γης					
Ύπαρξη- αύξηση αστυνόμευσης					
Επιπτώσεις στο περιβάλλον από την κατασκευή του γηπέδου και των συγκοινωνιακών έργων					
Αλλοιώσεις του τοπίου με την ύπαρξη του γηπέδου					

2. ΣΕ ΚΛΙΜΑΚΑ ΑΠΟ 1 ΩΣ 5 ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΤΕ ΤΑ ΠΑΡΑΚΑΤΩ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ AEL FC ARENA ΚΑΙ ΤΗΣ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΝΕΑΠΟΛΗ (1: ΠΟΛΥ ΑΡΝΗΤΙΚΟ, 5 : ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΟ)	<div style="text-align: center;"> κακό καλό μικρό μεγάλο </div>				
	1	2	3	4	5
Συνολική έκταση/ Επάρκεια έκτασης εγκαταστάσεων					
Ιδιοκτησιακό καθεστώς αθλητικής εγκατάστασης					
Απόσταση σύνδεσης από το σταθμό ΟΣΕ					
Απόσταση σύνδεσης από το σταθμό ΚΤΕΛ					
Σύνδεση με Αστικές συγκοινωνίες					
Οδική σύνδεση με άλλους οδικούς άξονες					
Πρόσβαση με τα πόδια από το κέντρο της πόλης της Λάρισας.					
Αναβάθμιση της περιοχής με την ύπαρξη του γηπέδου					
Αύξηση της αξίας της γης της γύρω περιοχής του γηπέδου					
Ποιότητα υφιστάμενων δικτύων υποδομών					
Ύπαρξη και επάρκεια χώρου στάθμευσης στην περιοχή του γηπέδου					
Αναγκαιότητα ανάπλασης της περιοχής					
Ύπαρξη αθλητικών εγκαταστάσεων πλησίον					

	1	2	3	4	5
Ύπαρξη πρασίνου					
Ύπαρξη ή δημιουργία μεγάλων ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων πλησίον.					
Δυνατότητα υποστήριξης μεγάλου αθλητικού γεγονότος.					
Ελκυστικότητα της περιοχής για επενδύσεις					
Εισαγωγή εργατικού δυναμικού και μεταβολές στις ευκαιρίες απασχόλησης (πχ. δυνατότητα δημιουργίας εμπορικών καταστημάτων στην περιοχή μέσα και έξω του γηπέδου)					
Επιπτώσεις στην ύπαρξη τουριστικών – αρχαιολογικών-ιστορικών μνημείων και αξιών πλησίον					
Μείωση του αισθήματος ασφάλειας στη γύρω περιοχή(πχ. αύξηση εγκληματικότητας, βιαιοτήτων, μείωση γενικότερα ατομικής ασφάλειας)					
Επιπτώσεις στις συνθήκες γειτνίασης της περιοχής (πχ απώλεια γειτονιών με τη δημιουργία- ύπαρξη γηπέδου)					
Μεταβολές στις χρήσεις γης					
Ύπαρξη- αύξηση αστυνόμευσης					
Επιπτώσεις στο περιβάλλον από την κατασκευή του γηπέδου και των συγκοινωνιακών έργων					
Αλλοιώσεις του τοπίου με την ύπαρξη του γηπέδου					

ΟΙ ΠΑΡΑΠΑΝΩ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΕΧΟΥΝ ΣΚΟΠΟ ΝΑ ΔΙΕΥΡΕΥΝΗΣΟΥΝ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΝΙΚΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕΤΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΑΕΛ 1964 ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ.

3. ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΕΠΙΛΕΞΤΕ ΤΟ ΚΟΥΤΑΚΙ ΝΑΙ Η ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ: ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΤΟ ΝΕΟ ΓΗΠΕΔΟ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ ΑΕΛ FC ARENA ΘΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ ΘΕΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΤΕ(1: ΠΟΛΥ ΑΡΝΗΤΙΚΟ, 5: ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΟ).	
ΝΑΙ	
ΟΧΙ	

4. ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΕΠΙΛΕΞΤΕ ΤΟ ΚΟΥΤΑΚΙ ΝΑΙ Η ΟΧΙ ΣΤΗΝ ΕΡΩΤΗΣΗ: ΠΙΣΤΕΥΕΤΕ ΟΤΙ ΤΟ ΝΕΟ ΓΗΠΕΔΟ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ ΑΕΛ FC ARENA ΕΧΕΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΑΠΗΧΗΣΗ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΤΕ(1: ΠΟΛΥ ΑΡΝΗΤΙΚΟ, 5: ΠΟΛΥ ΘΕΤΙΚΟ).	
ΝΑΙ	
ΟΧΙ	

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΩΤΗΘΕΝΤΑ

ΗΛΙΚΙΑετών

ΦΥΛΟ

Άρρεν	
Θήλυ	

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ (έως που έχετε φτάσει και αποφοιτήσει)

Δημοτικό	
Γυμνάσιο	
Λύκειο	
ΙΕΚ- ΚΕΚ	
ΤΕΙ	
Πανεπιστήμιο	
Μεταπτυχιακές σπουδές	

ΕΡΓΑΣΙΑΚΗ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΟΜΑΔΑ ΤΗΣ ΑΕΛ

ΟΧΙ	
ΝΑΙ	

ΕΙΣΤΕ ΦΙΛΑΘΛΟΣ- ΟΠΑΔΟΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΗΣ ΑΕΛ;

ΟΧΙ	
ΝΑΙ	

ΕΙΣΤΕ ΜΟΝΙΜΟΣ ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ;

ΟΧΙ	
ΝΑΙ	

ΑΝ ΝΑΙ ΠΑΡΑΚΑΛΩ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΕ ΣΕ ΠΟΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ

.....

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΑΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

Ονοματεπώνυμο συνεντευκτή: ΙΩΑΝΝΑ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ημερομηνία :

Κωδικός Ερωτηματολογίου:

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ**

Αραβαντινός, Α. (1997) «Πολεοδομικός Σχεδιασμός για μια βιώσιμη ανάπτυξη του αστικού χώρου», Αθήνα. Εκδόσεις Συμμετρία.

Κόνσολας, Ν. (1997) «Σύγχρονη Περιφερειακή Οικονομική Πολιτική», Αθήνα. Εκδόσεις Παπαζήση

Χαραλάμπους, Κ. (2009) «Οικονομικές επιπτώσεις Ολυμπιακών Αγώνων και τεχνικές εξόρυξης πληροφορίας: Απόπειρες εξαγωγής αποτελεσμάτων και συμπεράσματα». Διπλωματική Εργασία. Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Κουβέλα, Μ. (2005) «Η βελτίωση ποιότητας ζωής στην Αθήνα μετά τους Ολυμπιακούς αγώνες». Πτυχιακή Μελέτη. Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας. Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

Ψωμαδέλλης, Δ. (2008) «Χωρικές και οικολογικές επιπτώσεις των μεγάλων αθλητικών διοργανώσεων και εγκαταστάσεων». Διπλωματική εργασία. Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης. Πάντειο Πανεπιστήμιο.

Κολοβός, Ν. (2010) «Η Χρηστικότητα του Ποδοσφαιρικού Σταδίου. Σύγκριση Ελληνικής και Ευρωπαϊκής Πραγματικότητας», Πτυχιακή Εργασία, Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

Δονταδάκη, Θ. (2004) «Μέθοδοι Ποσοτικής Εκτίμησης Κοινωνικών και Οικονομικών Επιπτώσεων από Συγκοινωνιακά Έργα», Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών Συστήματα Διαχείρισης Ενέργειας και Προστασίας Περιβάλλοντος, Πανεπιστήμιο Πειραιώς – Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Γκίθωνα, Σ. (2011) «Νέες κεντρικότητες και αστική διάχυση στην πόλη της Λάρισας.», Διπλωματική εργασία. Σχολή Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο.

Μπελιμπασάκης, Ε. (2012) «Αξιολόγηση εναλλακτικών προτεινόμενων θέσεων για μετεγκατάσταση της Δ.Ε.Θ.» , Διπλωματική Εργασία. Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών Πολεοδομία- Χωροταξία, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Δασκαλάκης, Ι. (2006) « Απολογισμός του Θεσμού των Βιομηχανικών περιοχών», Πτυχιακή Εργασία . Τμήμα Γεωγραφίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

Σκουλαρίδης, Ι. (2012) «Μετεγκατάσταση και Κατασκευή νέου γηπέδου ΠΑΟΚ», Διπλωματική Εργασία. Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών Πολεοδομία- Χωροταξία, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Farmer, P. Γαργαλιάνος, Δ. Αυθίνος, Ι. (2006) «Αθλητικές εγκαταστάσεις: σχεδιασμός, κατασκευή, συντήρηση, οργάνωση και διοίκηση εγκαταστάσεων αθλητισμού και αναψυχής», Αθήνα, Εκδόσεις Κλειδάριθμος .

Παπανίκος, Γ. (2010) « Οικονομικές Επιδράσεις του Μαραθώνιου Δρόμου» , Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Στραθκλάϊντ.

Γοσπονδίνη, Α. (2007) «Μεταβιομηχανική πόλη: Νέες Οικονομίες, χωρικοί μετασχηματισμοί και νέα τοπία», *Αειχώρος*, 6(1), 100-145.

Μαπούρας, Α. (2009) «Ο αθλητικός τουρισμός στην Ελλάδα και Διεθνώς», Πτυχιακή Εργασία. Σχολή διοίκησης και οικονομίας τμήμα τουριστικών επιχειρήσεων, Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης.

Γαργαλιάνος, Δ. & Ασημακόπουλος, Μ. (2006). Δομή και Οργάνωση του Ελληνικού Αθλητισμού. Εκδόσεις Κλειδάριθμος, Αθήνα.

Δέφνερ, Α. (2012) « Η σημασία του Αθλητισμού στην αστική ανασυγκρότηση και ο ρόλος του μεγέθους , των γεγονότων, των πόλεων και των γηπέδων)» Εργαστήριο Τουριστικού Σχεδιασμού, Έρευνας και Πολιτικής, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πολυτεχνική Σχολή, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας . Διαθέσιμο στο: http://www.citybranding.gr/2012/12/blog-post_24.html .

Βασιλειάδης Β. (2012) «Διερεύνηση των επιδράσεων των σύγχρονων Ευρωπαϊκών ποδοσφαιρικών γηπέδων στην οικονομία και στο αστικό περιβάλλον» . Διπλωματική

Εργασία. Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών Πολεοδομία- Χωροταξία, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.

Καρλής, Γ. (2009) « Οικονομική κρίση και ελληνικό ποδόσφαιρο», σε Τριμηνιαία Επιστημονική Επιθεώρηση Αθλητικής Οικονομίας, Διοίκησης και Μάρκετινγκ υπό την Αιγίδα του Πανελλήνιου Συνδέσμου Αθλητικών Οικονομολόγων και Στελεχών (ΠΣΑΟΣ), 9(1), 1-45.

ΦΕΚ 228/9.10.2001. ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡ. 2947

ΦΕΚ 121/17.06.1999.ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡ. 2725

ΦΕΚ 173/15.09.2004.ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡ. 3262

ΦΕΚ 247/07.11.2000.ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡ.2858

ΦΕΚ 239/10.10.2002. ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡ.3057

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Dejonghe , T.(2008) “ The market potential of a club as an indicator for the size of a new relocated football arena: The case KAA Gent”, Lessius Hogeschool – KUL, Belgeo

Farmer, P. Mulrooney A. Ammon, R. (1996) “Sport facility planning and management”, Morgantown: Fitness Information Technology.

Fisher, F. Maxwell, C. Schouten, E. (2010) “The economics of Sports Leagues and the Relocation of Teams: The case of the St. Louis Rams”, 10 Marq. Sports L. J. 193

Vamplew, W. Coyle, J. Heath, J. Naysmith, B. (1996) “Sweet FA: Fans’ Right and Club Relocations”. International Centre for Sports History and Culture, De Montfort University, Leicester, England.

Greenberg, M. (1997) “Sports Facilities and Metropolitan Economic Development: The impact of Professional Sports Facilities on sale Tax Revenue in Metropolitan Statistical Areas” Applied Research Project, Department of Political Science, Master of Public Administration.

Van Dam, F. (1999) “Refurbishment, redevelopment or relocation? The changing form and location of football stadiums in the Netherlands” Urban Research centre Utrecht (URU), Utrecht University, 133-143.

Mitten, M. Burton, B. (1997) “Professional Sports Franchise Relocations From Private Law and Public Law Perspectives: Balancing Marketplace Competition, League Autonomy, and the Need for a Level Playing Field”. Marquette University, 56 Md. L. Rev 57.

Scully, G. (2008): “Sports”. The concise encyclopedia of economics, 2nd edition, Texas.

Bast, J. L. (1998) “Sports stadium Madness: Why it starts, How to stop it” The Heartland Institute, available as: <http://www.heartland.org/studies/sports/madness-ps.htm>

Zimbalist, A. Noll, G. R. (1997) “Sports, Jobs, & Taxes : Are New Stadiums Worth the Cost?” Brookings Institution Press.

Humphreys, B.R. Howard, D.R. (2008) “The business of sports”, United states of America, Greenwood Publishing Group.

Andreff, W. Szymanski, S. (2006) “Handbook on the Economics of Sport” .Great Britain, Edward Elgar Publishing.

Baade, R.A. Matheson, V.A. (2011) “Financing Professional Sports Facilities” , Working Paper Series, Paper No 11-02, North American Association of Sports Economists.

Feng, X. Humpheys, B.R. (2012) “The impact of professional sports facilities on housing values: Evidence from census block group data”, City, Culture and Society, 3, 189-200.

Gratton, C. Henry, I.P. (2001) “Sport in the city: The role of Sport in Economic and Social Regeneration” London: Routledge.

Robertson, R. (2002) “The Economic Impact of Sports Facilities” United States Sports Academy, America’s Sports University. Available at: <http://thesportdigest.com/archive/article/economic-impact-sports-facilities>.

Meier, M. (2005) “ Gender Equity, Sport and Development” Swiss Academy for Development , Biel/Bienne.

Mulrooney, A., & Farmer, P. (1995). “*Managing the facility*”. In B. Parkhouse (ed.), The management of sport: its foundation and application (2nd ed.), 223-248, St Louis, MO: Mosby – Year Book.

Ammon, R. (1998). “*Sport event and facility management*”. In: Contemporary Sport Management. (Eds) J. Parks, B. Zanger & J. Quarterman, 185-196.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Biehl, (1996), ‘ΥΠΟΔΟΜΗ- ΕΝΝΟΙΑ’, Διαθέσιμο στο: http://topa.applied-maths.gr/modules/module_80030/file1.pdf, [Πρόσβαση 15/01/2013]

Διεθνές Συμβούλιο Αθλητικού Τουρισμού- Ερευνητική μονάδα Ελλάδος, (2013). Διαθέσιμο στο <http://www.sport-tourism.com>, [Πρόσβαση 06/02/ 2013]

Προβατάς, Σ (2013) ‘ *Ανέγερση αθλητικής εγκατάστασης*’, Διαθέσιμο στο <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:MDRxCuqIMM0J:www.provatlaw.gr/a%CE%BD%CE%B5%CE%B3%CE%B5%CF%81%CF%83%CE%B7%CE%B1%CE%B8%CE%BB%CE%B7%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B7%CF%83%CE%B5%CE%B3%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%B1%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%83%CE%B7%CF%83+&cd=2&hl=el&ct=clnk&gl=gr>, [Πρόσβαση 06/02/ 2013]

Wikipedia (2013a) “*Camp Nou*”, Available at: http://en.wikipedia.org/wiki/Camp_Nou, [Πρόσβαση 06/02/ 2013]

Official FC Barcelona (2013) ‘*A five star stadium*’, Available at: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:MNYhuqkHVycJ:www.fcbarcelona.com/club/facilities-and-services/camp_nou+&cd=6&hl=el&ct=clnk&gl=gr, [πρόσβαση 24/05/2013]

Go Madrid (2013) “*Santiago Bernabéu Stadium*”, Available at : <http://www.gomadrid.com/activity/real-madrid/santiago-bernabeu-stadium.html> [πρόσβαση 24/05/2013]

Mens Lounge (2013) ‘ *Πολύ περισσότερο από ένα γήπεδο*’, Διαθέσιμο στο: http://www.menslounge.gr/sports/apodutiria/santiago_bernabeu_polu_perissotero_a_po_ena_gipedo.html [Πρόσβαση 24/05/2013]

Choudhary,A.(2012) “*Olympics 2012- History of Wembley Stadium*”, Available at : <http://www.venere.com/blog/history-wembley-stadium-11121/>. [Πρόσβαση 30/05/2013]

Wembley Stadium’s Twin Towers (2013), Available at: <http://www.angelfire.com/wy/wembleystadium/index.html> [πρόσβαση 30/05/2013]

Wembley (2013), Available at: <http://wembleystadium.com/> [Πρόσβαση 30/05/2013]

Biege, B.(2013), “ *Croke Park Stadium Tour*” , Available at : <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:x3M2CNODDOEJ:goireland.about.com/od/dublinsports/a/CrokeParkStadiumTour.htm+&cd=13&hl=el&ct=clnk&gl=gr> [Πρόσβαση 25/ 05/2013]

Croke park (2013), Available at: <http://www.crokepark.ie/> [Πρόσβαση 25/ 05/2013]

The stadium guide (2013), “*Stade de France*”, Available at: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:r-ho-2E4RqcJ:www.stadiumguide.com/stadedefrance/+&cd=14&hl=el&ct=clnk&gl=gr> [Πρόσβαση 25/ 05/2013]

Wikipedia (2013b) “*Stade de France*”, Available at: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:N9dIetol6pIJ:en.wikipedia.org/wiki/Stade_de_France+&cd=1&hl=el&ct=clnk&gl=gr [Πρόσβαση 26/ 05/2013]

Κουστέλιος Α. ,(2013) ‘*Σύγχρονα Θέματα Διοίκησης Αθλητισμού*’, Διαθέσιμο στο : http://www.pe.uth.gr/cms/phocadownload/epeaek/syxrona_themata_dioikisis_athlitismou_KE0111/dialekseis/12.pdf [Πρόσβαση 23/03/ 2013]

Panathenaic Stadium (2013) ‘*Το Παναθηναϊκό στάδιο*’, Διαθέσιμο στο: <http://www.panathenaicstadium.gr/tabid/40/language/elGR/Default.aspx> [Πρόσβαση 23/03/ 2013]

ΟΑΚΑ Ολυμπιακό Αθλητικό Κέντρο Αθηνών “Σπύρος Λούης” (2013), Διαθέσιμο στο: http://www.oaka.com.gr/stadium_intro.asp?e_lang_id=0&e_cat_serial=001003001&e_cat_id=132 [Πρόσβαση 23/03/2013]

Stadia GR (2013a) ‘*Νέο Στάδιο Καραϊσκάκη*’ (2013), Διαθέσιμο στο: <http://www.stadia.gr/karaiskaki/karaiskaki-gr.html> , [Πρόσβαση 23/03/2013]

Στάδιο Καραϊσκάκη “*STADIUM GEORGIOS KARAIKAKIS*”, 2013, Διαθέσιμο στο: <http://www.karaiskaki.gr/files/StadiumPresentation.pdf> , [Πρόσβαση 23/03/2013]

Καυταντζόγλειο Στάδιο – Θεσσαλονίκη (2013), Διαθέσιμο στο: <http://www.kaftanzoglio.gr/stadium.html> [Πρόσβαση 23/03/2013]

PAOK FC Official Website ‘*Γήπεδο Τούμπας*’, (2013), Διαθέσιμο στο: <http://www.paokfc.gr/egatastaseis/gipedo-toumpas/> [Πρόσβαση 24/03/2013]

Π.Α.Ο.Κ BC, ‘*Γήπεδο*’ (2013), Διαθέσιμο στο: <http://www.paokbc.gr/stadium> [Πρόσβαση 24/03/2013]

Stadia GR (2013b), ‘*Πανθεσσαλικό Στάδιο*’, Διαθέσιμο στο: <http://www.stadia.gr/panthessaliko/panthessaliko-gr.html> [Πρόσβαση 24/03/2013]

Stadia GR (2013c) ‘Στάδιο Αλκαζάρ’, Διαθέσιμο στο: <http://www.stadia.gr/alkazar/alkazar-gr.html> [Πρόσβαση 24/03/2013]

ΑΕΛ 1964 ‘Εγκαταστάσεις- AEL FC ARENA’, Διαθέσιμο στο: <http://www.ael.gr/egkatastaseis/ael-fc-arena> [Πρόσβαση 24/03/2013]

Stadia GR (2013d) ‘Παγκρήτιο Στάδιο’, Διαθέσιμο στο: <http://www.stadia.gr/pankritio/pankritio-gr.html> [Πρόσβαση 25/03/2013]

Stadia GR (2013e) ‘Παμπελοποννησιακό Στάδιο’, Διαθέσιμο στο: <http://www.stadia.gr/patras/patrasgr.html>, [Πρόσβαση 25/03/2013]

Βικιπαίδεια (2013 α) ‘Παμπελοποννησιακό Στάδιο’, Διαθέσιμο στο: <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CE%B1%CE%BC%CF%80%CE%B5%CE%B%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%BD%CE%BD%CE%B7%CF%83%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CF%8C%CE%A3%CF%84%CE%AC%CE%B4%CE%B9%CE%BF>, [Πρόσβαση 25/03/2013]

Touristiki Ekpaideusi (2012) ‘Μεγάλα αθλητικά γεγονότα και τουρισμός- Ολυμπιακοί- Αγώνες Λονδίου 2012’, Διαθέσιμο στο: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:6B84aPwu_JoJ:www.touristiki-ekpaideysi.gr/index.php/articles/presentations/321-london.html%3Fshowall%3D1+&cd=10&hl=el&ct=clnk&gl=gr [Πρόσβαση 23/05/2013]

Δήμος Λαρισαίων (2010) Διαθέσιμο στο : <http://www.larissadimos.gr/new/index.asp?pid=1&sub=2> [Πρόσβαση 23/05/2013]

Μηνδρινός Μ. 2010 ‘Έρχεται η Λάρισα του μέλλοντος’ .Διαθέσιμο στο: <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=204356>, [Πρόσβαση 22/03/2013]

Φόλλας Κ. (2012) , *‘Έτσι χτίστηκε το AEL FC ARENA’*, Διαθέσιμο στο: http://www.novasports.gr/news.aspx?a_id=64165&Sport=1&Competition=1713&Season=84545&Country=82&Team=17137&Round=196737 [Πρόσβαση 23/05/2013]

Βεντούρη Α. (2013) http://www.papaki.panteion.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=232:-lael-fc-arenar-&catid=20:sport&Itemid=14 [Πρόσβαση 23/05/2013]

Must e+ magazine, (2013a) ΣΩΤΗΡΗΣ ΜΑΡΚΟΥ - Διευθυντής του AEL FC ARENA ,Διαθέσιμο στο: <http://www.mustmag.gr/synedeykseis/sport/3169-swthrhs-markoy> [Πρόσβαση 23/05/2013]

Blog Free Press, (2010) *‘Το AEL FC ARENA ανοίγει τις πύλες του’*, Διαθέσιμο στο: <http://blogpress-gr.blogspot.gr/2010/11/ael-fc-arena.html> [Πρόσβαση 26/05/2013]

Pame sports.gr ,(2013) *‘Φωτοβολταϊκά στο AEL FC ARENA’*, Διαθέσιμο στο: <http://www.axortagos.gr/fotovoltaika-sto-ael-arena.html> [Πρόσβαση 26/05/2013]

Must e+ magazine, (2013b) *‘ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΤΟΝΤΟΣ- Ιδιοκτήτης της ΝΤΟΝΤΟΣ Ε.Τ.Ε’* ,Διαθέσιμο στο: <http://www.mustmag.gr/synedeykseis/sport/3168-giannhs-ntonos> [Πρόσβαση 28/05/2013]

Arena Larisa gr (2013) *‘Νέος οδικός κόμβος για το AEL FC ARENA’* ,Διαθέσιμο στο: <http://arenalarissa.gr/?p=63430> [Πρόσβαση 28/05/2013]

Larisa news.gr , (2013) *‘Δημοπρατείται ο κόμβος στο νέο γήπεδο της ΑΕΛ’* ,Διαθέσιμο στο: <http://www.larisanews.gr/?p=20007> [Πρόσβαση 22/05/2013]

Λιβανίου, Σ. Κούση, Κ. (2013) *‘Όλα τριγύρω χτίζονται κι όλα μακέτες μένουν’* . Διαθέσιμο στο : <http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=228329>. [Πρόσβαση: 1/04/2013]

tovima.gr (2011) 'Απάντηση της Λάρισας για το «AEL FC ARENA»'. Διαθέσιμο στο : <http://www.tovima.gr/sports/article/?aid=402597>. [Πρόσβαση: 01/02/2013]

Farmer et all (2000), 'Σχεδιασμός και κατασκευή αθλητικής εγκατάστασης', διάλεξη στο Εργαστήριο Οργάνωσης –Διοίκησης Αθλητισμού & Αναψυχής. Διαθέσιμο στο http://www.pe.uth.gr/portal/srm/pdf/c_etos/sxediasmos-kataskeuh.pdf . [Πρόσβαση: 05/05/2013]